

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 140

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

58. évfolyam
2015. április 28.

Tartalom

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

110. plenáris ülés, 2015. február 11–13.

2015/C 140/01 Állásfoglalás az Európai Bizottság 2015. évi munkaprogramjáról 1

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

110. plenáris ülés, 2015. február 11–13.

2015/C 140/02 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség (TTIP) 7

2015/C 140/03 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A földrajzi jelzések oltalmának kiterjesztése a nem mezőgazdasági termékekre. 13

2015/C 140/04 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az EU munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiája 16

2015/C 140/05 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A zöld cselekvési terv a kkv-k számára és a „Zöld foglalkoztatás” kezdeményezés 22

2015/C 140/06 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Iránymutatások az ESB-alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazásához 28

2015/C 140/07 A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok – a jogállamiság és az alapjogok többszintű védelme az EU-ban 32

HU

III *Előkészítő jogi aktusok*

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2015/C 140/08	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Úton a körkörös gazdaság felé: a hulladékokról szóló uniós jogszabályok felülvizsgálata	37
2015/C 140/09	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az interoperabilitás mint a közzféra korszerűsítésének eszköze	47

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

110. PLENÁRIS ÜLÉS, 2015. FEBRUÁR 11–13.

Állásfoglalás az Európai Bizottság 2015. évi munkaprogramjáról

(2015/C 140/01)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

tekintettel az Európai Bizottság 2015. évi munkaprogramjáról szóló közleményre, valamint az RB és az Európai Bizottság közötti együttműködési jegyzőkönyvre,

1. örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság eltökélten törekszik az európai polgárok megszólítására abból a célból, hogy növelje az EU-ba vetett bizalmukat; hangsúlyozza az európai régiók és városok e téren elképzelhető szerepét;
2. üdvözli, hogy az Európai Bizottság munkaprogramja hangsúlyt helyez a szubszidiaritás és az arányosság elvére, és emlékeztet az RB szubszidiaritásfigyelő tevékenységére, melyet annak érdekében végez, hogy az EU jogalkotási intézkedéseinek hozzáadott értéke támogassa az integráltabb politikai megközelítést, vagyis a portfóliókon keresztül történő munkát; kéri az új uniós kezdeményezések, köztük a REFIT rendszeres területi hatásvizsgálatát;
3. emlékeztet arra, hogy részt kíván venni a teljes jogalkotási folyamatban azokon a területeken, melyekhez hatáskörei révén hozzá tud járulni, és kéri az Európai Bizottságot, hogy kérje ki véleményét azokról a javaslatokról, amelyek jelentős mértékben módosulnak a jogalkotási folyamat során;
4. intézményközi összefogást sürget az Európai Unió infrastruktúráinak fejlesztése és kiegészítése érdekében, hangsúlyozva, mennyire fontos a szűk keresztmetszetek kezelése, valamint a csomópontok és hálózatok, illetve a határokon átnyúló szakaszok között hiányzó összeköttetések kialakítása, mivel úgy véli, hogy az összes régió közötti összeköttetés és elérhetőségük a közlekedés, az energia, a távközlés, valamint a digitális infrastruktúra és szolgáltatások terén kulcsfontosságú az európai területfejlesztés és szolidaritás szempontjából;
5. felkéri az Európai Bizottságot, hogy foglalkozzon az egységes piac még meglévő hiányosságaiával, továbbá fordítson különös figyelmet a határ menti régiókra; ezzel összefüggésben kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC-k) közreműködésével végrehajtandó, közös kezdeményezéseket; az EUMSZ rendelkezéseinek megfelelően a súlyos és állandó demográfiai hátrányokkal szembesülő régiók szintén kiemelt figyelmet érdemelnek;
6. ezzel kapcsolatban arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kezdeményezéseiben vegye figyelembe a legkülső régiók különleges helyzetét, amelyek sajátosságait és a megfelelő szabályozás szükségességét egyértelműen meghatározza az EUMSZ 349. cikke, arra törekedve, hogy e régiók teljes mértékben jelen lehessenek az európai egységes piacon;

7. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság a munkaprogram II. mellékletében szereplő jogalkotási javaslatok visszavonása előtt a társjogalkotók nézeteinek megismerésére törekszik, és hasonló lehetőséget szeretne kapni; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ne vonja vissza a körkörös gazdaságról szóló javaslatot; szükségesnek tartja a hulladékgazdálkodásra vonatkozó hatályos jogszabályok mielőbbi felülvizsgálatát;

8. támogatja, hogy az Európai Bizottság a szabályozási terhek könnyítésére törekszik a beruházások, a növekedés és a munkahelyteremtés előmozdítása érdekében, feltéve, hogy ezek nem veszélyeztetik az európai szociális, egészség- és környezetvédelem, illetve a fogyasztói lehetőségek magas szintjét; szeretne részt venni az európai jogalkotás egyszerűsítésével foglalkozó munkacsoportok tevékenységében, mivel az uniós jogszabályoknak sok esetben a helyi és regionális önkormányzatok a végrehajtói;

9. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a munkaprogram nem utal a kohéziós politika, a vidékfejlesztés, az idegenforgalmi ágazat és a környezetvédelem terén indított konkrét kezdeményezésekre; különösen sajnálja a városfejlesztési menetrendet, a makroregionális stratégiákat, a területi kohéziót és a demográfiai kihívásokat érintő új kezdeményezések hiányát; felkéri az Európai Bizottságot, hogy működjön együtt az RB-vel a fenti területekre vonatkozó kezdeményezések kidolgozása érdekében;

Munkahelyteremtés, növekedés és beruházások

10. megjegyzi, hogy az Európai Stratégiai Beruházási Alap a következő három évben 315 milliárd euró mobilizálását tervezi a stratégiai területeken megvalósítandó további beruházásokra;

11. hangsúlyozza, hogy az európai beruházási terv és az Európai Stratégiai Beruházási Alap a kohéziós politika kiegészítői, valamint hogy az Európai Stratégiai Beruházási Alap és az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) operatív programjai közötti erős szinergiák alapvető fontosságúak a beruházási projektek, valamint a regionális és helyi fejlesztési stratégiák közötti koherencia biztosítása szempontjából; javasolja a helyi és regionális önkormányzatok megfelelő bevonását a projektkiválasztási folyamatba, csakúgy mint a decentralizált beruházási fórumok megszervezésébe;

12. örömmel látja, hogy az Európai Bizottság közleménye a Stabilitási és Növekedési Paktum által biztosított mozgáster alkalmazása kapcsán figyelembe veszi az RB arra vonatkozó kérését, hogy az Európai Stratégiai Beruházási Alap és az esb-alapok projektjeinek nemzeti társfinanszírozását mentesítsék a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályai alól. Az RB ugyanis meg van győződve arról, hogy a „beruházási záradék” tágabb alkalmazása nagymértékben segíti a gazdaságélénkítő beruházások fellendülése előtti akadályok megszüntetését;

13. aggodalmának ad hangot az EU költségvetése terén mutatkozó elhúzódó fizetési válság és a kifizetetlen számlák összegének folyamatos növekedése miatt. Azt várja ezért az Európai Bizottságtól, hogy minél előbb terjesszen elő tervet a hátralékos, kifizetetlen számlák állományának csökkentésére, amelynek betérjesztésére a 2014. évi költségvetési eljárásról történt intézményi megállapodásban kötelezettséget vállalt. A többéves pénzügyi keret felülvizsgálatának a második szakaszban lehetőséget kell biztosítania egy strukturális megoldásra, elkerülendő, hogy a kifizetetlen számlák felgyűlt állománya az EU strukturális eladósodásához vezessen. A felülvizsgálatnak ki kellene terjednie egy, az EU saját forrásainak rendszerét érintő reformra is, azzal a céllal, hogy az uniós pénzügyeket ne tudják olyan könnyen veszélybe sodorni a nemzeti viták, illetve hogy mindez összhangba kerüljön az Európa 2020 stratégia félidei felülvizsgálatával;

14. azt javasolja, hogy az Európa 2020 stratégia félidei felülvizsgálatának keretében vegyenek fel egy olyan mutatót a makrogazdasági eredménytábla mutatói közé, amely a beruházási rátára vonatkozik;

15. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy értékelje az új, 2010-es EFH-szabályok hatását a regionális és helyi önkormányzatok beruházási képességére;

16. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság középpontba helyezi a munkanélküliség elleni küzdelmet, és hangsúlyozza, hogy erőteljes intézkedésekre van szükség ezen a területen a helyi és regionális önkormányzatok, valamint szövetségeik bevonásával; elismerését fejezi ki az Európai Bizottságnak azon, 2015. február 4-én betérjesztett javaslatáért, hogy 2015-ben bocsássanak rendelkezésre 1 milliárd eurót annak az előfinanszírozásnak a nagymértékű emelésére, amelyet a tagállamok az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében kapnak; felkéri az Európai Bizottságot, hogy szervezzen strukturált párbeszédet az RB-vel és területi szövetségeivel, és értékeljék közösen, miként lehetne az európai ifjúsági garanciarendszer helyi végrehajtásán javítani;

17. sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a felülvizsgált Európa 2020 stratégiát egészítsék ki területi dimenzióval, az európai szemesztert pedig hangolják össze az Európa 2020 stratégia hosszú távú céljaival; kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a szubnacionális kormányzati szintek bevonását a gazdasági kormányzási folyamatok felülvizsgálatába, ideértve az európai szemesztert is; az erőforrás-hatékonyságot tekinti az Európa 2020 stratégia azon kulcselemének, mellyel elérhető a fenntartható növekedés, és sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy vezessék be az erőforrás-termelékenységet kiemelt célként;

18. sajnálja, hogy az Európa 2020 stratégia Európai Bizottság által elvégzendő félidei felülvizsgálata, melynek közzététele 2015 februárjában lett volna esedékes, késedelmet szenved; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy mielőbb ismertesse a stratégia felülvizsgálatára vonatkozó javaslatát.

Egységes digitális piac

19. hangsúlyozza az egységes digitális piac kiteljesítésének fontosságát a regionális vállalati spektrum versenyképességének növelése szempontjából, többek között az információs és kommunikációs technológiákba történő beruházások ösztönzése révén; kiemeli, hogy Európában minél gyorsabban át kell hidalni a digitális szakadékokat a városi és a vidéki területek között, új és megbízható, mindenki számára elérhető nyilvános e-szolgáltatásokat és e-kormányzatot kell kifejleszteni, továbbá a polgárok digitális jártasságát javító intézkedéseket kell foganatosítani; és olyan kezdeményezéseket kell indítani, melyek biztosítják a szükséges eszközöket az Európa egyes régiói előtt álló demográfiai kihívások által okozott problémák megoldásának elősegítéséhez; javasolja a digitális menetrend végrehajtásának javítását az évenkénti digitális fórum területi dimenziójának az erősítése révén.

Energiaunió, éghajlat-változási és környezetvédelmi politika

20. üdvözli az energiaunióhoz javasolt stratégiai keretet, és kéri, hogy az új stratégiát az energia, az éghajlatváltozás és az ahhoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható fejlődés számára kidolgozott realisztikus helyi és regionális megoldásokra alapozzák; kéri az Európai Bizottságot, hogy szorosabban működjön együtt az RB-vel a helyi és regionális érdekek kulcsterületein az energiabiztonság, a megújuló energiák, a belső piac és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése terén, elsősorban a lakossági energiapiacok és a megfizethető energiaárak tekintetében, csakúgy mint a decentralizált energiatermelés, az új energiaügyi irányítás, valamint a polgárok mint energiafogyasztók és -termelők súlyának növelése területén; kéri továbbá az Európai Bizottságot, hogy vonja be az RB-t a lakossági energiaforum és az Intelligens városok program tevékenységeibe;

21. kiemeli a régiók és városok hozzájárulását az energiaellátási és -biztonsági kérdésekkel, valamint a jövő energiapolitikájával és az energiaunió szerepével kapcsolatban, és a konkrét cselekvési tervek kidolgozása érdekében stratégiai partnerséget javasol az Európai Bizottság, az EBB és az RB között;

22. kéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be az RB-t a 2030-as éghajlat-változási és energiaügyi csomag végrehajtására irányuló jogalkotási javaslatok előkészítésébe;

23. hangsúlyozza a regionális szint bevonásának jelentőségét az energia- és éghajlati politika irányítási rendszere hatékonyságának javítása szempontjából;

24. kéri az Európai Bizottságot, hogy erősítse meg és integrálja a Polgármesterek Szövetségét és az „Alkalmazkodó polgármesterek” (Mayors Adapt) kezdeményezést, és terjessze ki működésüket 2020 utánra is az energia- és éghajlat-politikai kérdések szükséges koordinációja érdekében; hangsúlyozza, hogy az RB-nek fontos szerepe van a helyi és regionális önkormányzatok mozgósításában, és szeretné, ha szorosan bevonnák ezeknek az eszközöknek a jövőbeli fejlesztésébe;

25. hozzá kíván járulni a párizsi Éghajlat-változási Keretegyezmény megkötése (UNFCCC COP21) alkalmával képviselendő uniós álláspont előkészítéséhez, és kéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be az RB-t az összes ehhez kapcsolódó tárgyalásba és tevékenységbe;

26. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak 2015-ben közleményt kellene megjelentetnie a föld mint erőforrás hasznosításáról, mélyreható félidei felülvizsgálatot kellene végeznie az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájáról, és új irányelvjavaslatot kellene kidolgoznia az igazságszolgáltatáshoz való jogról a környezetvédelmi kérdésekben, továbbá egy jogalkotási javaslatot kellene előterjesztenie a környezetvédelmi vizsgálatokról és a környezetvédelem érvényesítéséről. Ennek során az új jogalkotási javaslatokat, illetve az ezekben foglalt jogszabályokat gondosan meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy azok tiszteletben tartják-e a szubszidiaritás és az arányosság elvét;

27. üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2015. évi munkaprogramjában hangsúlyt helyezett a régiókhöz és városokhoz fűződő, a környezetvédelmi jogszabályok jobb végrehajtását célzó szorosabb partnerségre; azt várja ezért, hogy az RB és az Európai Bizottság közös környezetvédelmi együttműködési technikai platformjának tevékenységei intenzívebbé váljanak, ahogyan az az Európai Unió 2014–2020-as időszakra szóló, 7. környezetvédelmi cselekvési programjában is szerepel;

28. ismételten felhívja az Európai Bizottságot, hogy a negatív társadalmi és gazdasági következményeknek és az ágazatba történő hosszú távú befektetések veszélyeztetésének az elkerülése érdekében javasoljon intézkedéseket a tejpiacon egyensúlyának biztosításához a tejkvóták 2015. március 31-i megszűnése utáni időszakra;

Belső piac

29. rámutat arra, hogy ha az EU meg kívánja őrizni versenyelőnyét a világgazdaságban, akkor alapvető fontosságú az innovációba való beruházás és az európai ipar erősítése;

30. kéri a földrajzi jelzések európai uniós oltalmának nem mezőgazdasági termékekre való esetleges kiterjesztéséről szóló zöld könyv⁽¹⁾ nyomán követését;

31. üdvözli a kkv-kre fordított figyelmet, és kiemeli hozzájárulásukat a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez az EU regionális és helyi szintjén; hangsúlyozza, hogy kész az együttműködésre a regionális kkv-követek hálózatának létrehozása érdekében; várja az új javaslatokat a tőkepiaci unióval kapcsolatban, melynek révén javítani lehetne a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférését;

32. üdvözli, hogy az Európai Bizottság vállalta egy munkaerő-mobilitási csomag elkészítését, mely tartalmazná a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslatot; felkéri az Európai Bizottságot, hogy tegye még világosabbá a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorló polgárok társadalombiztosításra és más szociális járadékokra való jogosultságát; arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a munkaerő mobilitásának negatív hatásait, mint például az agyszívást és a strukturális munkaerőhiányt;

33. az EU-n belüli szociális gazdaság és szociális vállalkozások erősítése érdekében szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság nyújtson be javaslatokat a biztosító egyesületek és társulások európai alapszabályaira, terjessze elő továbbá az európai szövetkezet alapszabályára vonatkozó átdolgozott javaslatát, valamint tartsa fenn az európai alapítvány alapszabályára irányuló javaslatát;

34. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy folytassa erőfeszítéseit annak biztosítására, hogy a pénzügyi szektor megerősödjön, és képes legyen jobban betölteni a reálgazdaság finanszírozására irányuló szerepét; konkrét javaslatot vár a pénzügyi intézmények és más bankok szanalásával kapcsolatban.

Gazdasági és monetáris unió

35. üdvözli az Európai Bizottságnak a gazdasági és monetáris unió felülvizsgálatára irányuló szándékát, ideértve annak társadalmi dimenzióját is, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy a konkrét javaslatok előterjesztése kapcsán működjön szorosan együtt az RB-vel;

36. kedvezően fogadja az Európai Bizottság azon célkitűzését, mely szerint fokozni kívánja az adóelkerülés és az adócsalás elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit, és egy olyan rendszert kíván bevezetni, amely szerint abban az országban kell majd adózni, ahol a profit létrejön; támogatja az Európai Bizottság erőfeszítéseit egy olyan javaslat kidolgozására, melynek értelmében az adóhatóságok közötti automatikus információcsere a határokon átnyúló adószabályokra is kiterjedne.

Szabadkereskedelmi megállapodások

37. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy készítsen egy olyan, az EU szélesebb kereskedelempolitikai célkitűzéseit felvázoló stratégiai dokumentumot, amely a tárgyalások során magasabb szintű átláthatósági és konzultációs normákat biztosít, és garantálja a megfelelő piaci hozzáférést, a magas színvonalú környezetvédelmi és szociális normák érvényesülését, valamint a közszolgáltatások nyújtása során a bármilyen szinten működő hatóságok autonómiájának teljes tiszteletben tartását;

38. támogatja az Európai Bizottság újabb erőfeszítéseit a kereskedelmi megállapodásokról, és elsősorban a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről folytatott tárgyalások átláthatóságának növelésére; hangsúlyozza, hogy a tárgyalások végeredménye nem érintheti negatívan a kisebb helyi és regionális gazdaságokat, és a regionális címkével ellátott élelmiszeripari termékeket továbbra is védelemben kell részesíteni, továbbá hogy az európai egészségügyi és környezetvédelmi normákat, valamint az EU és a tagállamok jogi struktúráit és eljárásait fenn kell tartani; elvárja, hogy a kultúra és a média területeinek tárgyalási mandátumból való egyértelmű kizárása révén megőrizze a tagállamok kulturális és oktatáspolitikai hatáskörét; átlátható és rendszeres tájékoztatást kér, hogy betölthesse közvetítő szerepét az Unió és a regionális önkormányzatok között;

⁽¹⁾ COM(2014) 469 final.

39. kéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be az RB-t a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezményt (GATS-egyezményt) felváltó, a szolgáltatások kereskedelméről szóló megállapodás (TiSA) megkötését célzó tárgyalások nyomán követésébe, tekintettel arra, hogy a tárgyalások körébe tartozó számos fontos rendelkezés – például a hatály, a fogalom meghatározások, a piacra jutás, a szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó nemzeti elbánás és mentességek témájában – kapcsolódik a helyi és regionális önkormányzatok hatásköréhez;

40. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki kommunikációs stratégiát az európai polgárok arról való tájékoztatására, hogy az ilyen kereskedelmi megállapodások a mindennapi életükben milyen lehetséges előnyöket hozhatnak;

A jogérvényesülés és alapvető jogok térsége

41. tudomásul veszi az Európai Bizottság elkötelezettségét a fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége, illetve a nemek közötti egyenlőség mellett, de sajnálattal állapítja meg a konkrét kezdeményezések hiányát;

42. támogatja az Európai Bizottság azon erőfeszítéseit, amelyek egy olyan átfogó európai migrációs politika kidolgozására irányulnak, amely védi az EU határait, küzd az emberkereskedelem és az illegális bevándorlás ellen, ugyanakkor tiszteletben tartja a migránsok alapvető jogait, továbbá biztonságos és legális útvonalakat kínál az EU-ba a migránsok számára, elmélyíti az együttműködést a származási és a tranzitországokkal, valamint tényleges szolidaritást hoz létre az EU tagállamai között, és erősíti az EU versenyképességét, kihasználva a migránsok kínálta potenciált az uniós tagállamok gazdaságaihoz való hozzájárulásra;

43. összehangolt bevándorlási politikára szólít fel, és hangsúlyozza, hogy a javasolt új migrációs megközelítésnek olyan intézkedéseket és eszközöket kell felvonultatnia, amelyek tükrözik a helyi és regionális önkormányzatoknak a migránsok fogadásában és integrálásában betöltött, a szolidaritás elvein alapuló szerepét és kapacitását;

44. felkéri az Európai Bizottságot, hogy az új európai kezdeményezések és jogszabályok megfogalmazása előtt, az RB-vel együtt indítson el egy konzultációt a helyi és regionális önkormányzatokkal a jelenlegi kihívások jobb helyszíni értékelésére;

Az EU mint globális szereplő

45. üdvözlí az Európai Bizottságnak az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatára irányuló szándékát, melyhez az RB az ARLEM és a CORLEAP révén fog hozzájárulni, továbbá kéri az EU és a partner helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködést szolgáló mechanizmusok és programok erősítését, csakúgy mint a partnerországok decentralizációs folyamatait támogató kezdeményezések előmozdítását; javasolja a helyi közigazgatást támogató eszköz hatáskörének kiterjesztését az összes partnerországra;

46. üdvözlí az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy közleményt jelentet meg a 2015 utáni fenntartható fejlesztési célokról, és készen áll arra, hogy hozzájáruljon ehhez a helyi és regionális önkormányzatok – mint a decentralizált fejlesztési együttműködés kulcsfontosságú partnerei – tapasztalataival és kezdeményezéseivel; kéri, hogy közelről vonják be a globális szintű tárgyalások során az EU által képviselt álláspont kialakításába, valamint a fejlesztés európai éve (2015) kezdeményezéseibe.

Kormányzás és polgári szerepvállalás

47. üdvözlí az Európai Bizottság kötelezettségvállalását egy új, a jobb jogalkotásról szóló intézményközi megállapodás kidolgozására, és kéri, hogy vonják be ebbe a tevékenységbe;

48. nagyon kedvezően fogadja a bürokrácia csökkentésének prioritásként történő kezelését; a bürokrácia tényleges azonosítása a helyi és regionális önkormányzatok és a vállalkozások segítségével alapvető fontosságú növekedési tényező lehet;

49. kiemelt prioritásnak tartja az Európai Unióba vetett bizalom helyreállítását, és kéri az Európai Bizottságot a decentralizált kommunikációval foglalkozó intézményközi partnerség továbbfejlesztésére; továbbra is hozzá fog járulni az aktív uniós polgári szerepvállalás előmozdításához, és követni fogja az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet felülvizsgálatát;

50. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság egy a Tanácsra is vonatkozó, kötelező átláthatósági nyilvántartásról szóló intézményközi megállapodásra irányuló javaslatot kíván tenni, és kéri, hogy az Európai Bizottság a fenti nyilvántartás létrehozására irányuló javaslatát az EUMSZ 352. cikke alapján tegye meg. A helyi és regionális önkormányzatoknak, illetve szövetségeiknek nem kellene szerepelniük ebben a nyilvántartásban, mivel a helyi és regionális önkormányzatok a többszintű európai intézményi rendszer integráns részét képezik, képviselőik pedig a polgárok által demokratikusan választott személyek, akik nem részérdekeket képviselnek;

51. utasítja az elnököt, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint az Európai Tanács elnökének.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

110. PLENÁRIS ÜLÉS, 2015. FEBRUÁR 11–13.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség (TTIP)

(2015/C 140/02)

Előadó: Markus TÖNS (DE/PES), Észak-Rajna–Vesztfália tartományi gyűlésének tagja
Referenciaszöveg:

I. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió (EU) nem pusztán gazdasági közösség, hanem sokkal inkább olyan érték-közösség, amely – ahogyan azt az Európai Unió Alapjogi Chartájának preambuluma is rögzíti – tevékenységeinek középpontjába az egyént állítja, és hogy az EU hozzájárul a közös értékek továbbfejlesztéséhez, miközben tiszteletben tartja az európai népek kultúrájának és hagyományainak sokféleségét, a tagállamok nemzeti identitását és központi, regionális és helyi közhatalmi szervezetét;
2. kiemeli, hogy a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerséggel kapcsolatos megállapodás égetően szükséges lökést adhat az európai gazdaságnak, az európai GDP jelentős emelkedéséhez vezethet és új, színvonalas munkahelyek létrehozását eredményezheti;
3. emlékeztet arra, hogy a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség eredményeként kötelező érvényű szabályok érvényesek majd az Atlanti-óceán mindkét partján az összes állami szintre, egészen a helyi önkormányzatokig. Ezek így mintegy 820 millió emberre vonatkozhatnak majd és útmutatóként fognak szolgálni a jövőbeli két- és többoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodások, így például a szolgáltatások kereskedelméről szóló egyezmény (Trade in Services Agreement – TiSA) számára is. Ezek a tárgyalások tehát rendkívül fontos hatással bírnak az EU és az USA polgárainak életére, és emiatt korrekt és átlátható módon, a polgárok érdekeit szem előtt tartva kell lefolytatni őket;
4. üdvözli, hogy a tárgyalási iránymutatások megerősítik a tárgyaló felek azon jogait, amelyek értelmében „elfogadják, fenntarthatják és végrehajthatják a következő legitím politikai célok eléréséhez szükséges intézkedéseket: a társadalom, a környezet és a közegészségügy védelme, a pénzügyi rendszer integritásának és stabilitásának biztosítása, a közbiztonság javítása, valamint a kulturális sokszínűség előmozdítása és védelme”;
5. utal arra, hogy a transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodásról folytatott tárgyalások olyan területeket is magukban foglalnak, amelyek az összes kormányzati és igazgatási szint – ideértve a helyi és regionális önkormányzatokat is – törvényes hatáskörébe tartoznak, és a megállapodás jelentős regionális és helyi vetületére való tekintettel sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a Régiók Bizottságát mint az EU regionális és helyi képviselőinek közgyűlését vegye fel az Európai Bizottság TTIP-tanácsadói csoportjába (TTIP Advisory Group) a regionális, települési és helyi szint korai szakaszban történő bevonásának és részvételének biztosítása érdekében;
6. sajnálja azonban, hogy az Európai Bizottság a Régiók Európai Bizottságát a civil társadalom képviselőitől eltérően eddig nem vette fel a tanácsadói csoport tagjai közé;

7. hangsúlyozza, hogy meg kell őrizni azokat a jelenlegi és jövőbeli cselekvési mozgástereket, amelyek az állami szabályozásokban különösen a védelmi normákat és az általános érdekű szolgáltatásokat illetően rendelkezésre állnak. A cselekvési mozgástér garantálása elsősorban a közüzemi szolgáltatók számára nélkülözhetetlen, mivel azok általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat nyújtanak. Az RB ebben az összefüggésben hangsúlyozza a regionális és helyi öngazgatás tiszteletben tartásának Szerződésekből rögzített elvét is;
8. ellenzi azt a további szabályozási együttműködésre irányuló javaslatot, amely az uniós, tagállami és helyi és regionális önkormányzati szintű jogalkotás során vagy a jogalkotást megelőző szakaszban privilegizált beleszólási jogot biztosítana a kereskedelmi és beruházási partnerek számára, illetve a jogalkotás szabadkereskedelemre gyakorolt hatásának elemzésére irányuló követelés révén késleltethetné a jogalkotási eljárásokat;
9. kiemeli, hogy ez a megállapodás mérettől függetlenül minden vállalkozás számára előnyös kell hogy legyen, így a kkv-k számára is, amelyek nem rendelkeznek a szabályozásbeli különbségek és az egyéb kereskedelmi akadályok leküzdéséhez szükséges pénzügyi, jogi és egyéb erőforrásokkal;
10. feltételezi, hogy a TTIP esélyt teremthet az uniós növekedés és foglalkoztatás ösztönzésére, amennyiben megnyithatja az utat a kereskedelem, a szolgáltatások, a beruházások és a közbeszerzés terén a kölcsönös piaci hozzáféréshez, emellett leépítheti a szabályozási előírásokat és a nem tarifális kereskedelmi akadályokat (NTB);
11. utal arra, hogy az átlagosan 2 %-os vámterherre való tekintettel az elsősorban az Európai Bizottság által remélt növekedési impulzusok mindenekelőtt a szabályozási előírások konvergenciájából és az NTB leépítéséből adódnának;
12. ugyanakkor arra is rámutat, hogy egy ennyire globális hatályú megállapodás esetében az esélyek mellett kockázatokkal is számolni kell, és ezért nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a helyi, települési és regionális önkormányzatok demokratikus részvételét, illetve hatásköreit garantálni kell;
13. üdvözli az EU Tanácsának a TTIP-hez kapcsolódó tárgyalási mandátum közzétételéről szóló határozatát. Az RB sajnálja, hogy erre több hónappal a dokumentum interneten való megsejlesztése után került sor, valamint azt is, hogy a tárgyalási mandátumra vonatkozó korlátozások szintje továbbra is meglehetősen magas. Ezeket csökkenteni kellene annak érdekében, hogy a tárgyalások állása hozzáférhetőbbé váljon a nagyközönség számára;
14. arra is felhívja a figyelmet, hogy az EU és az Egyesült Államok közötti megállapodás jelentőségére való tekintettel a tárgyalások demokratikus ellenőrzését mindenkor biztosítani kell, és ezért sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a lehető legátláthatóbb módon vezessék a tárgyalásokat. Ez konkrétan azt jelenti, hogy minden lényeges dokumentumot nyilvánosságra kell hozni, és a tárgyalások iránymutatásait lehetőség szerint hozzáférési akadályok nélkül, időben és érthetően meg kell ismertetni a helyi és regionális önkormányzatokkal, az összes társadalmi szempontból fontos csoporttal, valamint az Európai Unió összes polgárával. Ennek kapcsán üdvözli, hogy azok a tagállamok, amelyek a tárgyalási dokumentumok kereskedelmi megállapodásokban való közzétételének kérdésében egyhangú döntéshozatalt alkalmaznak, 2015 januárjában megbízták az Európai Bizottságot a több tárgyalási területen az EU által elsőként ajánlott szövegek közzétételével;
15. hangsúlyozza, hogy a TTIP esetében egy olyan vegyes megállapodásról van szó, amelyhez az Európai Parlament jóváhagyása szükséges, és amelyet ezenkívül az Európai Unió mind a 28 tagállamának is ratifikálnia kell, ami az adott tagállam jogállásától függően nemcsak a nemzeti parlament jóváhagyását, hanem adott esetben a regionális szinteket képviselő kormányok, parlamentek vagy kamarák jóváhagyását is megkövetelheti;
16. arra biztat, hogy vizsgálják meg egy felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezés felvételének lehetőségét az EU és az USA közötti egyezménybe, hogy adott esetben, hatásainak függvényében, felül lehessen vizsgálni és módosítani lehessen a megállapodásokat;
17. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy szálljon síkra a pozitívlistas megközelítés TTIP-megállapodásban való rögzítése mellett, egyidejűleg elutasítja a negatívlistas megközelítést és az ún. Ratchet-záradékokat;

18. a leghatározottabban megvédendő vívmánynak tekinti az Európai Unió polgárai számára rendelkezésre álló európai védelmi normák magas színvonalát, és arra szólít fel, hogy az uniós tagállamokban alkalmazott, például az élet védelmére, a termékbiztonságra, egészség-, szociális, környezet-, éghajlat-, élelmiszer-védelemre, illetve állatjólétre vonatkozó törvényes normákat, valamint fogyasztó- és adatvédelmi jogokat, a szellemi tulajdonjogot, a munkáltatói jogokat, illetve a közszolgáltatás-nyújtás biztosított feltételeit semmi esetre se gyengítsék, hanem sokkal inkább a szóban forgó normák erősítésére törekedjenek; támogatja azt a szándékot, hogy e fontos területek szabályozásának joga továbbra is kizárólag az illetékes európai vagy nemzeti szintű intézményeket illesse;

19. sürgeti, hogy a tárgyaló felek szálljanak síkra e normák fejlesztése mellett és amellett, hogy adott esetben átvegyék vagy elismerjék a partnerország magasabb szintű védelmi normáit, továbbá szorgalmazza, hogy a szóban forgó védelmi normákat a jövőben korlátozások nélkül lehessen optimalizálni. Be kellene vezetni egy rendszert arra, hogy a normákat mindig a legfrissebb tudományos ismereteknek megfelelően módosítsák;

20. hangsúlyozza, hogy az elővigyázatosság elve az európai környezet-, egészség- és fogyasztóvédelmi politika egyik alapvető elve, amelynek értelmében időben, előretekintő módon járnak el az emberek, állatok és növények egészségét fenyegető veszélyeknek és a környezet terheléseinek elkerülése érdekében. Ennek kapcsán utal arra, hogy a transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodás nem vezethet az EU-ban hatályos elővigyázatossági elv meggyengítéséhez, különösen ami a környezet-, egészségügy-, élelmiszer- és fogyasztóvédelem területeit illeti;

21. megerősíti továbbá, hogy a megállapodás minden fontos részletkérdését tárgyalások útján kell tisztázni, és nem lenne kívánatos, ha szabályozási kérdéseket utólagosan – a demokratikus jogalkotási folyamat megkerülésével – külön ebből a célból létrehozott szakértői testületekre ruháznának át;

22. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az elektronikus kommunikációnak többek között az egyesült államokbeli Nemzetbiztonsági Hivatal (NSA) és a vele együttműködő uniós tagállamokbeli titkosszolgálatok által végrehajtott globális titkosszolgálati megfigyelése, dekódolása és kiértékelése tartósan megrendítette az európai polgároknak a kötelező érvényű, nemzetközi adatvédelmi normákba vetett bizalmát, és ezt szem előtt tartva sürgeti, hogy a szerződő felek a magánszféra védelméhez való jogot, valamint a polgárok szabadságának és jogainak biztosítását az interneten is garantálják;

23. ismételten hangsúlyozza, hogy a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről szóló tárgyalásokat össze kell kapcsolni egy az EU és az USA között megkötendő átfogó adatvédelmi megállapodással;

24. utal arra, hogy a közösségi vívmányok („Acquis communautaire”) kötelező érvénnyel szabályozzák a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO), valamint a munkavédelem és termékbiztonság normáira vonatkozó rendelkezéseket, és erre való tekintettel hangsúlyozza, hogy az ILO alapvető munkaügyi normáinak és az OECD multinacionális vállalatok számára meghatározott általános elveinek betartását – a további TTIP-tárgyalások során is – határozottan szem előtt kell tartani;

25. nem ért egyet azzal, hogy a munkavállalók jelenlegi és jövőbeli érdekvédelmi jogait (így például az üzemi alkotmány meghatározásában való részvétel jogát és a munkavállalók védelmét szolgáló egyéb jogokat) a TTIP nem tarifális kereskedelmi akadállyá nyilvánítsa. A munkaerőpiac szabályozásának, a szociális biztonsági rendszereknek, a kollektív szerződésekkel kapcsolatos autonómiának, az egyesülési szabadságnak, a sztrájkhoz való jognak, az uniós tagállamok minimálbéréinek és kollektív szerződéseinek mind az egyes tagállamok hatáskörében kell maradniuk;

26. üdvözli, hogy az EU tárgyalási mandátumának értelmében „az EUMSZ-ben foglaltaknak és különösen az általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26.) jegyzőkönyvnek megfelelően meg kell őrizni az uniós közszolgáltatások magas minőségi szintjét, figyelembe véve az EU által e területen, így a GATS-ban vállalt kötelezettségeket is”, ugyanakkor utal ebben az összefüggésben az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) közös rendelkezéseire, amelyek értelmében az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a Szerződések előtti egyenlőségét, valamint nemzeti identitását, amely azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésében – ideértve a regionális és helyi önkormányzatokat is – jut kifejezésre (EUSZ 4. cikk (2) bekezdés);

27. alapvetően hangsúlyozza, hogy a települési öngazgatási jog egyik fő területként biztosítani kell a települési és helyi önkormányzatok szervezési hatáskörét, valamint gondoskodni kell arról, hogy a közszolgáltatások települési hatáskörbe való visszahelyezésének mechanizmusa, vagyis a közszolgáltatások saját közintézmények révén való nyújtása bármikor, a szolgáltatások privatizációját követően is, a helyi sajátosságok szerint és a helyi választók akaratát figyelembe véve, továbbra is korlátozások nélkül lehetséges maradjon;

28. kiemeli, hogy az Európai Bizottság tárgyalási mandátuma nem enged az alkotmányos kereteken túlmutató mozgásteret, vagyis tiszteletben kell tartani, hogy az általános érdekű kérdésekért a tagállamok felelősek;
29. megerősíti, hogy az EU tárgyalási mandátumának 20. pontja értelmében a tárgyalási mandátum nem vonatkozik azokra a szolgáltatásokra, amelyeket az államhatalom gyakorlásának során nyújtanak, és sürgeti annak egyértelművé tételét, hogy így az olyan szolgáltatások ki vannak zárva a tárgyalások keretéből, amelyek a mindenkori szerződő fél, illetve mindenkori tagállam joggyakorlatában az államhatalom gyakorlásának számítanak;
30. szeretné tisztán látni, hogy az EU tárgyalási mandátumának 19. pontja értelmében olyan szolgáltatások számítanak-e közszolgáltatásoknak, amelyeket a mindenkori szerződő fél, illetve a mindenkori tagállam joggyakorlata szerint egy specifikus rendszer keretében szabályoznak, vagy amelyeket olyan specifikus kötelezettségek jellemeznek, amelyeket a közérdeknek megfelelően nemzeti, regionális vagy helyi szinten a szolgáltatásnyújtóknak kell teljesíteniük; ide tartozhat például az ivóvízzel való ellátás, az energiaellátás, a hulladékellátás és szennyvízkezelés, a mentésügy, az állami egészségügyi és szociális rendszer, a helyi tömegközlekedés, a lakásépítés, valamint a városépítési és -fejlesztési intézkedések;
31. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az EU tárgyalási mandátumának 19. pontja értelmében a piaci hozzáférés és a nemzeti bánásmód elvének összes kötelezettsége alóli horizontális kivételt alkalmazzon a közszolgáltatások tekintetében, továbbá a közszolgáltatásokat illetően arra szólít fel, hogy az összes ágazatra és valamennyi jelenlegi és jövőbeli intézkedésre vonatkozóan kikötést írjanak elő a szerződő felek számára, amely korlátozza a szolgáltatások és szolgáltatásnyújtók számát, specifikus kötelezettségeket ró a szolgáltatókra, és a szóban forgó szolgáltatások nyújtását a közérdeknek megfelelően szabályozza;
32. utal arra, hogy nem tartja szükségesnek többek között az iskolakezdést megelőző oktatás, az iskolák és főiskolák, valamint a felnőttoktatás és továbbképzés még messzebb vezető megnyitását elsősorban a vegyes finanszírozású oktatási szolgáltatások felé, mivel a többoldalú GATS-egyezmény már jelenleg is sokféle liberalizációs kötelezettségvállalást tartalmaz a szolgáltatások terén;
33. üdvözlözi az Európai Bizottságnak a befektető és az állam közötti vitarendezési mechanizmus (ISDS) tekintetében saját maga által kezdeményezett nyílt konzultációs eljárásról szóló jelentését; ezt további fontos hozzájárulásnak tartja a mind az Egyesült Államok, mind az Európai Bizottság által kifejtett, arra irányuló erőfeszítésekhez, hogy nagyobb átláthatóságot biztosítsanak a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről folyó tárgyalások során, és hogy lehetővé tegyék az érdekelt felek széles körének meghallgatását; nyomatékosan ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy – tekintve azt a 150 000 hozzászólást, amely többek közt széles körű elutasításról tanúskodik az ISDS eszközzel szemben – a konzultációs eljárás eredményeit feltétlenül vegye figyelembe a megállapodás rendelkezésére vonatkozó összefoglaló értékelésében, továbbá üdvözlözi, hogy az új Európai Bizottság nem fogja elfogadni, hogy az uniós tagállamok bíróságainak ítélezési gyakorlatát a befektetői keresetekre vonatkozó különleges szabályozások korlátozzák, és hogy a jogállamiság és a törvény előtti egyenlőség elvének ebben a kontextusban is érvényesnek kell lennie;
34. határozottan támogatja az Európai Bizottságot abban, hogy további javaslatokat tegyen a befektető és az állam közötti vitarendezési mechanizmus átláthatóságának és korrektségének fokozására;
35. felhívja a figyelmet arra, hogy a hagyományos jogszolgáltatás kereteit megkerülő befektetésvédelmi előírások és a befektető és az állam viszonyát érintő vitarendezési mechanizmusok az EU és az Egyesült Államok között (ISDS) komoly kockázatokkal járnak, és így nélkülözhetőnek tekinthetők. A transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodás nem áthatja alá az európai jogszabályrendszert. Az RB elvárja, hogy biztosítva legyen az Európai Uniónak, valamint az uniós tagállamok parlamentjeinek és kormányainak cselekvési mozgásteret, és ezáltal megmaradjanak a polgárok lehetőségei is ennek befolyásolására, a beruházásokkal kapcsolatos vitás ügyeket pedig a tagállami bíróságokon tárgyalják meg;
36. hangsúlyozza, hogy demokratikusan legitimált és jogállamilag létrehozott politikai és adminisztratív intézkedéseket nem kérdőjelezhetnek meg választott bíróságok, különös tekintettel az utólagos kártérítési követelésekre, továbbá rámutat arra, hogy a TTIP-ben foglalt beruházás-védelmi záradékok semmi esetre sem vezethetnek ahhoz, hogy az állami szabályozási jog közvetlen vagy közvetett hátrányt szenved;
37. utal arra, hogy a TTIP-nek vagy az EU más kereskedelmi megállapodásainak nem szabad aláásniuk a takarékpénztárok és regionális bankok állami fenntartására vonatkozó szabályozásokat. Ezek a szabályozások nem akadályozzák a piaci hozzáférést és más jellegű diszkriminációt sem jelentenek;

38. utal arra, hogy az Európai Unióban jelenleg a közbeszerzési eljárások 85 %-a hozzáférhető amerikai ajánlattevők számára, fordítva ugyanakkor az uniós ajánlattevők csak az amerikai közbeszerzési eljárások 32 %-ához férnek hozzá; ezt az egyensúlyhiányt ráadásul az Egyesült Államok szövetségi tagállamainak „opt-in” rendszere is nehezíti. Ennek a megállapodásnak ezért elő kellene segítenie a két fél közötti esélyegyenlőséget, ami különösen az európai kkv-kat hozzásegíti az amerikai közbeszerzési eljárásokban való részvételhez;

39. hangsúlyozza, hogy az európai közbeszerzési jog normatív jellegű aspektusait nem szabad megkérdőjelezni, különösen ahogy ezek a regionális és helyi szintű átültetés során megfigyelhetők, például a munkajogi, szociális és kollektív szerződéses normák vagy a környezetbarát közbeszerzés betartásának felügyeletkor, illetve a kis- és középvállalatok (kkv-k) figyelembevétele során. Ezek a normatív aspektusok biztosítják azt, hogy a szerződés legjobb ajánlattevőnek való odaítélésekor az ár mellett más kritériumokat – például szociális és a fenntarthatósággal kapcsolatos szempontokat – is megfelelően figyelembe lehessen venni;

40. emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy szorosan kísérje figyelemmel a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos normákat a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről (TTIP) szóló tárgyalások során;

41. utal arra, hogy a különböző közbeszerzési és koncessziós irányelvekben előirányzottaknak megfelelően biztosítani kell az uniós közbeszerzéstől való eltérések lehetőségét (különbértékek, házon belüli, települések közötti együttműködés, ágazati kivételek, mint például a vízügyi ágazat és mentésügy esetében);

42. üdvözli, hogy most először egy kkv-knak szentelt fejezet is belekerül egy uniós szabadkereskedelmi megállapodásba, és hogy a TTIP célul tűzi ki, hogy a kkv-k számára megkönnyítse a két piachoz való hozzáférést, valamint hogy támogassa kereskedelmi és beruházási tevékenységeiket az Atlanti-óceán mindkét oldalán, elsősorban az alábbiak révén: a kkv-k számára a legnagyobb terhet jelentő nem tarifális akadályok felszámolása, a jogbiztonság javítása – különösen a szolgáltatási ágazatban működő kkv-k számára –, valamint a szellemi tulajdonjogok és az iparjogvédelmi jogok erősítése és védelme, ami szintén előnyös a kkv-k számára is;

43. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy például a környezetvédelem, a munkavállalók szociális védelme, az állami támogatások, a szabadalmakkal kapcsolatos eljárások és az energiaügy terén érvényes normák eltérései miatt a termelési és egyéb vállalati tevékenységek az EU-ból esetleg az Egyesült Államokba vándorolnak majd át az energia, a támogatott megújuló erőforrások, a CO₂-kibocsátások és a munkavállalókra alkalmazott szociális előírások terén tapasztalható alacsonyabb költségek miatt, de azért is, mert a kutatás és fejlesztés területén gyorsabbak a szabadalmazási eljárások stb.;

44. hangsúlyozza, hogy a vámok, a túlzó adminisztratív követelmények, valamint az időigényes vizsgálati és bizonyítási eljárások különösen a kkv-k számára járnak aránytalanul nagy ráfordítással és magas költségekkel, aminek gyakran az a következménye, hogy a kkv-k visszarívnak az amerikai partnerekkel folytatott kereskedelemről. Az Európai Unióban több mint 20 millió kkv működik, melyek a magánszektorban foglalkoztatottak kétharmada számára kínálnak munkahelyeket. A tarifális és nem tarifális piaci hozzáférési és kereskedelmi akadályok tervezett leépítése jobb exportesélyeket és így több foglalkoztatási lehetőséget nyújtana a kkv-k számára;

45. megerősíti, hogy Európában a tagállamok többsége nem támogatja a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO) termesztését, importját és feldolgozását;

46. biztosítékot sürget arra nézve, hogy az agrárágazat tekintetében specifikus jogszabályokat irányozzanak elő, amelyek megtiltják bizonyos termékek EU-ba történő behozatalát; ez elsősorban a következőket érinti: olyan termékeket amelyek nem felelnek meg az uniós jelölési irányelvnek, olyan termékeket, amelyek géntechnológiával módosított szervezetekből állnak, illetve amelyeket ilyen szervezetekből állítanak elő, olyan állatokat, amelyeket növekedési hormonokkal kezeltek, valamint a klónozott állatokból készített élelmiszerek forgalomba hozatalát. Ugyanez érvényes azokra az élelmiszerekre is, amelyeket az EU-ban tilalom alatt álló anyagokkal kezeltek, vagy amelyeknek összetevői nincsenek megfelelően jelölve;

47. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági biológiai sokféleség adja az élelmiszer-termelés alapját, és utal arra, hogy a tervezett TTIP-megállapodásnak nem szabad sem a régi vetőmagállomány korlátozásához, sem hagyományos kultúrnövényeink flórájának elszegényedéséhez, sem pedig a magas színvonalú és környezetbarát mezőgazdaság akadályozásához vezetnie;

48. szükségesnek tart egy, a földrajzi jelzésekről szóló külön fejezetet, amelynek az a célja, hogy a földrajzi jelzések védelmét szolgáló szabályozásokat határozzon meg mindkét jogrendszerben, illetve meghatározza az európai és amerikai megnevezések kölcsönös elismerésének rendszerét, többek közt a termék nevének, illetve az előállítás helyének az általános használatára vonatkozó specifikus indikációkon keresztül, valamint hogy megtartsa az európai szabványokat;

49. hangsúlyozza, hogy a tagállamok, régiók és települések számára továbbra is lehetővé kell tenni, hogy bármilyen szabályozási vagy pénzügyi intézkedést meghozhassanak a kulturális diverzitás, a média szabadságának és pluralizmusának védelme vagy támogatása, valamint az audiovizuális és egyéb kapcsolódó szolgáltatások megőrzése, illetve fejlesztése érdekében, hogy az alkalmazott technológiától vagy terjesztési felülettől függetlenül szolgálhassák a társadalom demokratikus, szociális és kulturális igényeit. A tagállamok kulturával és médiával kapcsolatos szuverenitását azáltal kell biztosítani, hogy a tárgyalási mandátumból egyértelműen kiveszik a kultúra és a média témakörét.

50. reméli, hogy a szerződő felek a szabadkereskedelmi megállapodás jövőbeli globális kihatásaira való tekintettel olyan tisztességes és fenntartható kereskedelmi szabályok mellett foglalnak állást, amelyek nem akadályozzák az EU-nak és az Egyesült Államoknak a fejlődő országok helyzetének javítására irányuló kölcsönös fejlesztéspolitikai erőfeszítéseit, hanem amelyeket a globális felelősség és a fejlődő országok iránti szolidaritás szellemében határoznak meg;

51. rámutat arra, hogy szükség van olyan átfogó és összevethető adatok gyűjtésére, elemzésére, kiértékelésére és kezelésére, amelyek a TTIP regionális, települési és helyi szintre gyakorolt hatását jelzik előre, illetve mutatják be, különös figyelmet fordítva a legkülső régiókra, annak érdekében, hogy a jövőben hatékonyabb statisztikai számításokat és gazdasági előrejelzéseket készíthessenek. Hangsúlyozza egyben egy tudományosan megalapozott tanulmány készítésének szükségességét az adott tárgykörben.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A földrajzi jelzések oltalmának kiterjesztése a nem mezőgazdasági termékekre

(2015/C 140/03)

Előadó:	Maria Luisa Coppola (IT/EPP), Veneto régió regionális önkormányzatának képviselője
Referenciaszöveg:	Zöld könyv – Európa hagyományos szakértelmének kiaknázása: a földrajzi jelzések európai uniós oltalmának nem mezőgazdasági termékekre való esetleges kiterjesztése COM(2014) 469 final

I POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. üdvözli az Európai Bizottság *Európa hagyományos szakértelmének kiaknázása: a földrajzi jelzések európai uniós oltalmának nem mezőgazdasági termékekre való esetleges kiterjesztése* című zöld könyvével elindított konzultációt, és emlékeztet arra, hogy az EUSZ 3. cikke a belső piac továbbfejlesztésének egyik követendő célkitűzéséként határozza meg az európai kulturális örökség megőrzését és további gyarapítását, hogy az EUMSZ 118. cikke biztosítja a szellemi tulajdonjogok Unión belüli egységes oltalmát a belső piac keretén belül, végül hogy az EUMSZ 169. cikke garantálja a fogyasztói jogok védelmét (a fogyasztók tájékozódáshoz való jogának előmozdítását is ideértve);
2. elismeri, hogy az európai társadalmi és kulturális örökség védelme kiterjed a különféle uniós régiókban történelmileg jelen lévő kézműipari és ipari szakértelem érvényre juttatására, valamint hogy a kézműipari és ipari termékekre vonatkozó helyes tájékoztatás hozzájárulhat a fogyasztói jogok védelmének biztosításához;
3. megjegyzi, hogy az európai régiók rendkívül gazdagok a hagyományos előállítás ismeretén alapuló nem mezőgazdasági termékekben (amelyeket gyakran a kis- és mikrovállalkozások tartanak életben), valamint hogy e termékek megfelelő előtérbe helyezése és védelme hozzájárulhat az EU helyi és regionális fejlődéséhez, mindenképp gazdasági és társadalmi szempontból, valamint megfékezheti a hamisítás és az utánzás elítélendő jelenségét is;
4. elismeri, hogy elengedhetetlen a földrajzi jelzések oltalmára vonatkozó normák tiszteletben tartásának biztosítása a szellemi tulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodáson (TRIPS-megállapodáson) belül, amely megállapodás a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) valamennyi tagállamában érvényes;
5. felkéri az Európai Bizottságot, hogy figyelmesen hallgassa meg és vonja be a konzultáció során kapott válaszok elemzését követő folyamatba, tekintettel az RB-nek a helyi és regionális önkormányzatok intézményi képviselőjeként betöltött központi szerepére, valamint arra, hogy a földrajzi jelzések természetüknél fogva regionális és helyi jellegűek;

A földrajzi jelzések kiaknázása: a földrajzi jelzések európai uniós oltalmának nem mezőgazdasági termékekre való kiterjesztéséből származó potenciális előnyök

6. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió Bírósága megerősítette, hogy a földrajzi jelzés szellemi tulajdon-jognak minősül ⁽¹⁾, és hogy a földrajzi jelzések oltalmát szolgáló rendszer az EU kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből fakadóan szükségesnek tartja, hogy a tagállamokban jelenleg nem harmonizált rendszereket összehangolják, egy egységes uniós szintű rendszert hozva létre ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Lásd a C-3/91. sz. Turrón de Jijona ügyben hozott ítélet 37. pontját, vagy a C-108/01. sz. Prosciutto di Parma ügyben hozott ítélet 64. pontját.

⁽²⁾ Belgium (csak a Vallon régió), Bulgária, Horvátország, Észtország, Franciaország, Németország, Lettország, Lengyelország, Portugália, Cseh Köztársaság, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország (csak Murcia régió) és Magyarország.

7. emlékeztet arra, hogy a mezőgazdasági termékekre vonatkozó, meglévő földrajzi jelzésekkel kapcsolatos tapasztalatokat megfelelő módon figyelembe kell venni az ilyen jelzéseknek a nem mezőgazdasági termékekre való kiterjesztéséről folytatott tárgyalások során;
8. megjegyzi, hogy a nem mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi jelzések megerősített és harmonizált oltalma hozzájárulhat a belső piac megerősítéséhez, a különböző közvetlen (a foglalkoztatás előmozdításához és megőrzéséhez támogatást nyújtó alapokhoz való hozzáférés lehetőségének javítása a gazdaságilag sérülékeny térségekben) és közvetett (például az idegenforgalom lehetséges fejlődése) kedvező hatásoknak köszönhetően, amelyeket már az Európai Bizottság zöld könyve is nevesít;
9. úgy véli, hogy a földrajzi jelzések nem mezőgazdasági termékekre való kiterjesztése kedvezően érintené a fogyasztókat, akiket eggyel több eszköz segítene a tudatos fogyasztás jegyében hozott döntéseik meghozatalában (a piacokon lévő termékek széles választéka ellenére), mivel így jobban fel tudnák mérni a termékek valódiságát, eredetiségét és minőségét;
10. hangsúlyozza, hogy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek harmonizált uniós szintű oltalma potenciálisan kedvező hatást gyakorolna az EU harmadik országokkal fenntartott kapcsolataira. Az egységes álláspont ugyanis erősítené az EU-t a kereskedelmi megállapodások tárgyalásai során vagy a saját termékeinek idegen piacokon való védelmét szolgáló intézkedéseiben;
11. egyetért azzal a véleménnyel, hogy a nem mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi jelzések oltalma hozzájárulhat az európai helyi és regionális kulturális és művészeti örökség védelméhez, és javasolja annak a lehetőségnek a megfontolását, hogy építsék be a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának elemeit az esetleges feltételrendszerekbe, hogy így módon erősítsék e termékek azon képességét, hogy társadalmi tőkét teremtsenek az előállítási területeken;

A földrajzi jelzések uniós szintű oltalmára vonatkozó opciók az Unióban

12. reméli, hogy létre lehet hozni a nem mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi jelzések oltalmának a mezőgazdasági termékekhez képest egyszerűbb rendszerét, utóbbi ugyanis az oltalom sorozatos kibővítésével olyan jelentős számú földrajzi védelmi kategóriát tartalmaz jelenleg, hogy adott esetben felmerülhet a fogyasztó összezavarásának kockázata;
13. reméli, hogy a nem mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi oltalom címkéi egyszerűek és könnyen felismerhetők lesznek, valamint hogy feliratozásuk a származási ország nyelvén és/vagy angolul történik majd;
14. úgy véli, hogy a mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseihez hasonlóan egy, a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek oltalmára irányuló új rendszernek lehetővé kellene tennie az egyértelműen egy meghatározott helységhez kapcsolódó nem földrajzi nevek oltalmát, tiszteletben tartva az oltalom alóli kivételeket, amelyek már a TRIPS-megállapodásban is szerepelnek;
15. rámutat, hogy egy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek oltalmára vonatkozó átfogó megközelítés lényegesen kedvezőbb lenne az ágazati megközelítésnél, mivel a vállalatok, a nemzeti hatóságok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok minden bizonnyal egyszerűbben tudnák kezelni az olyan szabályok összességét, amelyek az összes termékkategóriára azonosak;
16. hangsúlyozza, hogy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéséhez két (és nem több), az adott területhez kapcsolódó külön szintről kellene gondoskodni, melyek az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel (OEM) (erősebb kapcsolat) és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) (gyengébb kapcsolat) ellátott termékek közötti megkülönböztetésnek felelnek meg a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek esetében;
17. azt szeretné, ha az esetleges termékleírások (amelyekre meghatározó szerep hárul egy földrajzi jelzés lajstromozásával kapcsolatban) információkat tartalmaznának a felhasznált nyersanyagokról, magukban foglalják a termelési folyamat leírását, rámutatnának a termék és az adott terület közötti kapcsolatra és a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának esetleges elemeire (melyek garantálják az adott terület iránti elkötelezettséget);
18. rámutat arra, hogy azoknak a kritériumoknak, amelyeknek a termelőknek meg kell felelniük ahhoz, hogy megszerezzék a földrajzi jelzést, nem szabad gátolniuk az esetleges termékinnovációkat és a termelési folyamat hatékonyságának javítását;
19. emlékeztet arra, hogy a földrajzi jelzések egyik célkitűzése az, hogy minőségi garanciát jelentsenek a fogyasztók számára, és ennél fogva – bár úgy véli, hogy egységes minőségi referenciakeretet nem lehet meghatározni – célszerűnek tartana olyan intézkedéseket, amelyek a termékleírások tiszteletben tartásának ellenőrzésére irányulnak az egész termelési folyamat során. Ezeket az ellenőrzési intézkedéseket a regionális önkormányzatok (vagy köz-magán partnerségek, például bizonyos kereskedelmi kamarák) foganatosíthatnák;

Az oltalom szintjének fokozása

20. úgy véli, hogy egy, a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzésének oltalmára irányuló egységes uniós szintű rendszer létrehozása előnyösebb az egyes nemzeti jogszabályok harmonizálását tartalmazó megoldásnál, mivel igazságosabb, és az egész EU-ban közös időkereteket garantál;
21. azt javasolja, hogy azon tagállamok számára, amelyekben már érvényben van egy a mezőgazdasági termékek földrajzi jelzésének védelmére szolgáló rendszer, irányozzanak elő egy rövid időszakot (például 2020-ig), amelyben átmeneti intézkedésekkel dolgoznának, és amely a két rendszer párhuzamos működésére támaszkodna, majd térjenek át véglegesen egy egységes uniós mechanizmusra;
22. úgy véli, hogy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzésének lajstromozására vonatkozó eljárást kötelezővé kell tenni, és hogy ennek egy két szakaszból álló rendszeren kellene alapulnia (a mezőgazdasági termékek földrajzi jelzésével kapcsolatos jelenlegi gyakorlathoz hasonlóan). A helyi sajátosságok ellenőrzésének tekintetében a regionális szint, az egész EU számára közös kritériumok ellenőrzésével kapcsolatban pedig az európai szint jutna szerephez;
23. kiemeli, hogy a földrajzi jelzések lajstromozási eljárását a törvény által garantált, meghatározott, maximális időkereten belül kellene elvégezni, elkerülendő, hogy azok a közigazgatási szervek, amelyek hanyagul működnek, lelassítsák az eljárást, károkat okozva a termelőknek;
24. fontosnak tartja, hogy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek lajstromozása iránti kérelem benyújtására elsősorban a termelők, szövetségeik és a kereskedelmi kamarák legyenek jogosultak, de ésszerűnek gondolja, hogy meghatározott és kellően indokolt esetekben a rendelkezések egyetlen termelő, egy helyi vagy regionális önkormányzat vagy egy fogyasztói egyesület számára is lehetővé tegyék ezt. Ugyanezeknek a lajstromozási kérelem benyújtására jogosult kategóriáknak arra is jogot kellene kapniuk, hogy kifogásolási eljárást indíthassanak;
25. rámutat arra, hogy mivel az államháztartások helyzete jelenleg a figyelem középpontjában áll, hozzájárulást lehetne kérni a termelőktől a földrajzi jelzés elnyeréséért cserébe, feltéve, hogy egyszeri hozzájárulásról van szó, amely méltányos az egyéb költségekhez viszonyítva, és az egész EU-ban egyformán alkalmazzák;

Az oltalom hatálya

26. azt szeretné, ha a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzései számára biztosított oltalom szintje megegyezne a TRIPS-megállapodás 23. cikkében a borok és a szeszes italok tekintetében biztosított szinttel, mivel ez megfelelően védené a termelők jogait;
27. azt javasolja, hogy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseire vonatkozó jogok tiszteletben tartásának nyomkövetési rendszere köz- vagy vegyes (köz- és magán) rendszer legyen, de a helyi és regionális önkormányzatok hatásköreit mindkét esetben emeljék ki, hiszen közvetlen kapcsolatuk van a hozzájuk tartozó területtel;
28. tudatában van annak, hogy egy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseire vonatkozó rendszer esetleges sikere bizonyos mértékig növelheti a konkurens termelők általi hamisítás vagy másolás kockázatát. Ezért gyors védelmi eljárásokról kell gondoskodni, melyek képesek haladéktalanul felderíteni és kizárni a hamisított vagy másolt termékeket;
29. azt javasolja, hogy a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzése ne legyen korlátozott időtartamú, úgy véli azonban, hogy az oltalom törlését feltétlenül lehetővé kellene tenni, mégpedig azonos feltételekkel, mint a mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek esetében;
30. véleménye szerint a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzései és a védjegyek közötti esetleges ütközéseket ugyanúgy kellene szabályozni, mint a mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseire vonatkozó konfliktusokat;
31. végül hangsúlyozza, hogy az RB álláspontja – tekintettel a regionális és helyi politika terén meglevő jelentős kompetenciájára – erősíti és továbbfejleszti azt az ajánlást, amely a nem mezőgazdasági termékek földrajzi jelzéseinek oltalmára vonatkozó uniós rendszer kialakítására irányul, ezért azt kéri, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő ilyen értelmű jogalkotási javaslatot.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az EU munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiája

(2015/C 140/04)

Előadó:	Mauro D'ATTIS (IT/EPP), Brindisi önkormányzatának tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiájáról
	COM(2014) 332 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözli a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó új uniós stratégiai keretről (2014–2020) szóló európai bizottsági közleménynek azt a szándékát, hogy segíteni kívánja az Európa 2020 stratégia foglalkoztatási célkitűzéseinek elérését azáltal, hogy mind az EU-ban, mind nemzetközi szinten támogatja a munkakörülmények javítását. Felveti azonban azt a kérdést, hogy az Európai Bizottság miért nem tervezi egyedi jogalkotási intézkedéseket ezen a stratégiai kereten belül, különösen a váz- és izomrendszeri megbetegedések (MSD), valamint a rákkeltő anyagok esetében;
2. ezzel kapcsolatban támogatja, hogy az Európai Parlament arra kérje az Európai Bizottságot, hogy:
 - dolgozzon ki, hajtson végre és támogasson egy az azbeszt szűrését és nyilvántartását végző modellt a 2009/148/EK irányelv 11. cikkével összhangban;
 - végezzen hatástanulmányt és költség-haszon elemzést a középületek biztonságos azbesztmentesítését célzó cselekvési tervek kidolgozásának lehetőségét illetően és
 - nyújtson tájékoztatást és iránymutatásokat annak érdekében, hogy a magánépületek tulajdonosait ösztönözze az épületek azbesztmentesítő anyagokkal kapcsolatos eredményes ellenőrzésére és kockázatértékelésre;
3. rámutat arra az ellentmondásra, hogy az Európai Bizottság miközben létrehozta az EU munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiai keretét, 2015. évi munkaprogramjában bejelenti a várandós, gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását célzó intézkedésekről szóló 92/85/EGK tanácsi irányelvet módosító irányelvre vonatkozó javaslat esetleges visszavonását;
4. elismeri a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatok kezelését és a munkafeltételek folyamatos és fokozatos javítását szolgáló intézkedések uniós szintű összehangolásának fontosságát;
5. tudomásul veszi, hogy a 2007–2012-es uniós stratégiában e területre előirányzott kezdeményezések nagy része megvalósult, ugyanakkor tisztában van azzal, hogy nem határoztak meg – ütemtervvel együtt – kötelező és mérhető célokat;
6. hangsúlyozza, hogy a munkáltatók és a munkavállalók képviselőire alapvető, fontos szerep hárul az egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos politikák európai, nemzeti, regionális és helyi szintű kialakításában, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy döntéshozatali folyamataiban erősítse a szociális párbeszédet;

7. támogatja az Európai Bizottság döntését arra vonatkozóan, hogy az új stratégiai keretben három fő kihívást nevez meg, amelyek a következők: i) a meglévő jogszabályok tiszteletben tartása; ii) a foglalkozásból eredő megbetegedések megelőzésének, illetve az új és újonnan felmerülő kockázatok megelőzésének javítása; iii) válasz a demográfiai változásokra;

8. egyetért az Európai Parlamenttel abban, hogy a gazdasági válság nem lehet ürügy a megelőzési célú politikák aláásására, és kiemeli a munkahelyi biztonság és egészségvédelem mint alapvető munkavállalói jog jelentőségét⁽¹⁾;

9. sajnálja, hogy a regionális és helyi önkormányzatokat alig vonták be az európai bizottsági stratégiába, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy szavatolja formális részvételüket a megfelelő kötelezettségvállalásokban, elismerve egyben, hogy – fontos munkaadói minőségükben is – alapvető intézményi szereplőkről van szó;

10. kiemeli, hogy a regionális és helyi önkormányzatok a helyi vállalkozásokhoz fűződő partneri és egyéb kapcsolataik révén fontos szerepet tölthetnek be a rendelkezések átültetésekor, a „megelőzési kultúra” támogatásában és a megelőzéssel kapcsolatos szabványok korrekt alkalmazásában, a biztonsági kérdések képviselőinek és kollektív védelmének támogatásában;

Az Európai Bizottság által megjelölt hét legfontosabb stratégiai célkitűzés kapcsán

A. A nemzeti stratégiák további konszolidációja

11. javasolja egy európai központi irányítóbizottság létrehozását, amely a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén problémafeltáró, koordinációs és fejlesztési feladatokat lát el (lehetőleg az EU-OSHA koordinálásával), abból a célból is, hogy az uniós joganyag tagállamok általi végrehajtásának hivatkozási alapjaként hatékonyabban töltsse be proaktív, irányító és nyomon követő szerepét. Ennek az irányítóbizottságnak:

- hálózati szervezeti modellel kell rendelkeznie, amely összhangot és szinergiát biztosít a különféle olyan hatáskörök között, melyek jelenleg több európai (főleg az EU-OSHA és az Eurofund), nemzeti, regionális és helyi szerv között oszlanak meg. Ugyanakkor fontosnak tartja e szervek operatív feladatainak és funkcióinak újbóli meghatározását is, tekintettel arra, hogy mélyreható változások történtek az elmúlt tizenöt évben,
- az uniós szintű szociális partnerekkel együttműködve és a részvételükkel állandó konzultációs és fejlesztési fórum szerepét kell betöltenie, hogy teljes és átfogó képet kaphassunk a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén;
- annak érdekében, hogy a költségvetési kiadások felülvizsgálatának jelenlegi európai kerete tekintetében ne keletkezzenek további költségek, kizárólag olyan humán erőforrásokat, tereket, műszaki infrastruktúrákat stb. kell igénybe vennie, amelyeket a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén aktív európai és nemzeti intézmények hálózata keretében már használnak;

12. úgy véli, hogy mielőbb lépéseket kell tenni a munkavállalói jogok gyengítése ellen, és hatékonyan fel kell lépni a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabályozások és modellek, illetve azok alkalmazása terén tapasztalható különbségek csökkentése érdekében, mivel ez is olyan tényező, amely elősegítheti a szociális dömping és a tisztességtelen verseny megjelenését az EU belső piacához tartozó térségekben;

13. támogatja az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy az új keret fényében felülvizsgálja a nemzeti stratégiákat, és az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökséggel (EU-OSHA) együttműködésben adatbankot hozzon létre a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos összes nemzeti stratégiai keretről. Ezt a munkát az európai munkaadói és szakszervezetekkel szoros együttműködésben kell elvégezni;

14. meggyőződése, hogy (oktatási, gyakornoki, szak- és továbbképzési kezdeményezésekkel) elő kell mozdítani a „megelőzési kultúra” kialakulását, és támogatni kell egy komoly és korszerű „vállalkozói kultúrát”, amely arra a meggyőződésre épül, hogy az ipari eljárások és termékek minőségét a munkaerő minősége határozza meg;

⁽¹⁾ Az EP állásfoglalása az EU munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos stratégiájáról (2013/2685(RSP)).

15. úgy véli, hogy nagyon fontos a munkahelyi kockázatok megelőzésével kapcsolatos képzés, amely mind a munkavállalók, mind maga a vállalat számára előnyökkel jár;

16. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre már az iskolában fel kell hívni a figyelmet, és támogatja azt az ajánlást, hogy a tananyagban kapjon nagyobb hangsúlyt ez a kérdés;

17. üdvözli, hogy az Európai Bizottság foglalkozik a közvélemény figyelmének felkeltésével, és ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy ebben szerepet kell juttatni a regionális és helyi önkormányzatoknak;

18. határozottan támogatja a 2014-től végrehajtandó cselekvések finanszírozását és kéri, hogy a regionális és helyi önkormányzatok által ismertetett projektek számára irányozzanak elő ad hoc támogatási formákat – éspedig különösen azon önkormányzatok számára, amelyek olyan területeket képviselnek, ahol hiányos a közegészségügyi rendszer lefedettsége, illetve ahol demográfiai kihívásokkal küzdenek;

B. A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó szabályzásnak való megfelelés megkönnyítése, különösen a mikro- és kisvállalkozások esetében

19. a horizontális szubszidiaritás elvével összhangban támogatja azokat a cselekvéseket, melyek célja, hogy a vállalatok segítséget kapjanak a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet szolgáló technikai és szervezeti megoldásokhoz;

20. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy technikai-pénzügyi támogatást kell nyújtani az online interaktív kockázatértékelési eszközökhöz (OiRA)⁽²⁾ és más tudományos-technikai és informatikai eszközökhöz a tagállamokban, különös tekintettel a kiemelt ágazatokra és a mikro- és kisvállalkozásokra;

21. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló intézkedését, hogy ösztönözze a bevált gyakorlatok átadását a kkv-k között, melyek a megrendelő-beszállító-vásárló lánc mentén segítséget kapnának a nagyvállalatoktól a munkahelyi biztonság és egészségvédelem javításához;

22. a kkv-k vonatkozásában integráltabb politikákat szorgalmaz (pénzügyi ösztönzők, az EFA és ERFA alapokhoz való jobb hozzáférés, a kockázatelemzés gyakorlati, bár műszaki-tudományos szempontból szigorú eszközei, partnerségek);

23. szeretné, ha előmozdítanák a tőkeberuházások és éves fenntartási költségek adómentességét célzó politikákat azon vállalkozások esetében, amelyek összhangban az illetékes állami szabályozó szervek által kiadott irányvonalakkal és modellekkel, a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó rendszereket és irányítási eszközöket vezetnek be;

24. reméli ezért, hogy európai tervet dolgoznak ki a vállalkozások ösztönzésére a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos rendszerek bevezetését és fenntartását célzó projektek esetében, garanciaalapokat alkalmazva a banki hitelhez jutás megkönnyítésére és a vállalkozásoknak, különösen a kkv-knak szóló technikai segítségnyújtás növelésére, például az EU-OSHA révén.

C. A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó jogszabályok jobb tagállami érvényesítése

25. támogatja az EP 2014. január 14-i, a hathatós munkaügyi ellenőrzésekről, az európai munkakörülmények javítására irányuló stratégiáról szóló állásfoglalásának intézkedéseit és szakpolitikai ajánlásait;

26. üdvözli a SLIC (Senior Labour Inspectors Committee/vezető munkaügyi felügyeleti tisztviselők bizottsága) egyes államok munkaügyi felügyeleteinek, illetve a biztonsággal és egészséggel foglalkozó illetékes szervek tisztviselőinek intézkedéseire irányuló tervezési és koordinációs munkáját, és úgy véli, hogy e bizottságot megfelelő eszközökkel és forrásokkal kell ellátni;

27. fontosnak tartja, hogy a biztonsági és egészségvédelmi előírások ellenőrzéséért felelős hivatalnokok a jogszabályok tiszteletben tartásának elősegítőivé váljanak, és hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok szerepét az ilyen tisztviselők képzésének támogatásában. Kéri, hogy a mikro- és kisvállalkozások számára határozzanak meg specifikus ellenőrzési modelleket az elviselhetetlen adminisztrációs és pénzügyi terhek elkerülése érdekében;

⁽²⁾ <https://osha.europa.eu/it/topics/oira>

28. a jogszabályok betartását célzó fellépéseknek a hatékonyságuk bizonyításán kell alapulniuk, különös figyelmet szentelve azoknak az ágazatoknak, amelyeknél valós kockázata áll fenn az egészségügyi és biztonsági szabályok megsértésének; továbbá gondoskodni kell arról, hogy a rákkeltő anyagoknak, pl. az azbesztnek való kitettségre, illetve a gyakori munkahelyi megbetegedésekre, mint például a váz- és izomrendszeri megbetegedésekre (MSD), a stresszel összefüggő betegségekre és egyéb légúti megbetegedésekre, pl. a krónikus obstruktív légúti betegségre (COPD) vonatkozó hatályos jogszabályok végrehajtására összpontosítsanak;

29. reméli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, többek között kompetenciáik fokozatos megerősítésének köszönhetően, hangsúlyosabb felügyeleti szerepet játszanak majd e területen, különösen a közbeszerzések és az alvállalkozói szerződések rendszere vonatkozásában;

30. javasolja, hogy fokozzák a területtel foglalkozó helyi és regionális szervek bevált gyakorlatainak cseréjét;

31. egyetért azzal, hogy a tagállamokkal, a vezető munkaügyi felügyeleti tisztviselők bizottságával (SLIC) és a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal (ACSH) együttműködve szükség van a kiszabott szankciók és közigazgatási bírságok, valamint a nem hagyományos ellenőrzési módszerek hatékonyságának felmérésére, feltéve, hogy az állami szektor is lehetőséget kap arra, hogy közreműködjön ezeknek a szervezeteknek a munkájában;

32. aktuális és stratégiai választásnak tartja egy európai platform létrehozását a migráns munkavállalók egészségvédelme érdekében, mivel az államok beavatkozási képessége egyre csökken a globalizáció hatásaival és az azokból fakadó szociodemográfiai változásokkal, különösen a migrációs jelenségekkel szemben;

D. A meglévő szabályozás egyszerűsítése

33. támogatja a 89/391/EGK keretirányelvnek⁽³⁾ a beillesztését a Célravezető és hatáson szabályozási programba (REFIT), e keretirányelv ugyanis az Európai Bizottság által 2011-ben végzett felmérés szerint a kkv-k számára legnagyobb terhet jelentő 10 jogszabály egyikének bizonyult⁽⁴⁾;

34. megállapítja, hogy a büntető intézkedések mellett világos szabályokkal, valamint hatékony és gyors eljárásokkal jellemezhető célzott szabályozásra van szükség, amelyek a szociális partnerek reprezentatív kétoldalú szervezeteinek szerepét is előtérbe helyezik. Ha ezeket a szervezeteket megfelelő módon, a számukra kijelölt szerepek tiszteletben tartása mellett bevonják, akkor hasznos támogatást nyújthatnak a nemzeti jogszabályok által kijelölt szervezeteknek a megelőző intézkedések megvalósításában;

35. támogatja, hogy a kockázatértékelés egyszerűsítésére és/vagy az adminisztratív terhek és a dokumentáció esetleges csökkentésére irányuló intézkedéseket tegyék a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi jogszabályok elemzésének szerves részévé; ugyanakkor azonban biztosítani kell, hogy a munkavállalók védelmének szintje ne csökkenjen;

36. úgy véli, hogy bizonyos ágazatok, különösen a mikrovállalkozások számára bizonyos eszközöket – amilyen például az online interaktív kockázatelemzés (OiRA) – lehetne kijelölni és támogatni, melyek megkönnyítik a kockázatelemzést. Az objektív kritériumokat és paramétereket pontos kockázatkezelésre és értékelésre kell alapozni, elfogadható mértékben egyszerűsítve, és a felelős intézményekkel egyeztetve lehetne őket meghatározni egyszerűsített kockázatkezelési és értékelési eszközök kifejlesztése érdekében, akár önkéntes alapon történő tanúsítási formákon keresztül;

37. úgy véli, hogy a munkahelyi biztonság és egészségvédelem ügyviteli rendszereinek nehézkes alkalmazása annak is köszönhető, hogy a bürokratikus formások nem mindig az állami szabályozáshoz, hanem a nemzetközi előírásoknak való megfeleléshez kapcsolódnak. Miközben elismeri azok szakmaiságát, akik hozzájárulnak a biztonsághoz, úgy ítéli meg, hogy ez nem jelenthet egy újabb frontot a komplexitás terén, főleg a kisebb méretű vállalatok esetében. Ennek érdekében európai összehasonlítást szorgalmaz a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó minőségi tanúsítványok terén egy olyan önkéntes uniós szabvány meghatározása céljával, amely rögzíti a fenntartható minimumkövetelményeket;

E. A munkaerő elöregedésének és az újonnan felmerülő kockázatoknak a kezelése

38. meggyőződése, hogy a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó intézkedéseket elővigyázatosan és holisztikusan kell vizsgálni, a termelés, a foglalkoztatás és a környezetvédelem közötti szoros összefüggések figyelembevételével, a rendelkezésre álló legjobb orvosi és tudományos bizonyítékokra alapozva;

⁽³⁾ COM(2012) 746.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_hu.pdf

39. felhívja a figyelmet az azbeszt okozta betegségekre, a tüdő- és bőrbetegségekre, a rákos megbetegedésekre, az asztmára, az obstruktív légúti betegségekre, az MSD-re, a stresszel összefüggő megbetegedésekre és más krónikus betegségekre. Ezen a téren szükség van a szerkezetátalakításból, az új technológiákból, anyagokból és termékekből eredő meglévő és új kockázatok alapos elemzésére is;

40. a tudományos megítélés bizonytalanságára tekintettel szükségesnek tartja, hogy az új technológiák, anyagok és termékek ipari alkalmazása során „elővigyázatos megközelítést” alkalmazzanak az egészségügyi kockázatok kezelésében;

41. úgy véli, hogy

— jobban figyelembe kell venni a munkavállalók egészségét és pszichés jóllétét a szerkezetátalakítások, valamint az új technológiák és munkamódszerek bevezetése során;

— és fontos lenne, hogy teljes körű kockázatelemzést végezzenek a munkaerőre és a társadalomra gyakorolt hatásuk tekintetében, a gazdasági előnyök és költségek figyelembevétele mellett;

— az elővigyázatosság elvének „kockázatorientáltnak” kell lennie és megfelelő kockázatértékelést kell tartalmaznia mindaddig, amíg nem állnak rendelkezésre szélesebb tudományos alapon nyugvó, a korábban említett európai központi irányítóbizottság által technikailag érvényesített adatok;

42. hangsúlyozza, hogy egyre több a női munkavállaló, és különbségek vannak a dolgozó nők és férfiak szakmai élete között (munka típusa, kockázatoknak való különböző kitétség), ami hatással van az egészségvédelemre és a biztonságra;

43. javasolja a védelmi intézkedések diverzifikációját a munkahelyen, hogy biztosítható legyen azok hatékonysága a nők és a férfiak számára egyaránt, figyelembe véve a végzett munka típusát, illetve a kockázatoknak való kitétség szubjektív és objektív különbségeit;

44. egyetért azzal, hogy a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó intézkedések elősegíthetik a hátrányos megkülönböztetés leküzdését és az esélyegyenlőség alkalmazását az uniós szakpolitikákban, támogatva a fogyatékos munkavállalók munkahelyi egészségvédelmére és biztonságára vonatkozó 2000/78/EK irányelv⁽⁵⁾, valamint a terhes vagy szoptató anyák hátrányos munkahelyi megkülönböztetését tiltó 2006/54/EK irányelv pontos végrehajtását⁽⁶⁾;

45. ismételten hangsúlyozza, hogy az egész életen át tartó tanulás és az önkéntes tevékenység igen fontos motorjai az aktív és egészséges idősödésnek. A munkával töltött életek számának növelése, az aktív nyugdíjaskor népszerűsítése és az önálló életvitel támogatása érdekében uniós, nemzeti és helyi szinten támogatni kellene a felnőttoktatást és az időskori önkéntes munkát⁽⁷⁾. Az EU-nak így gondoskodnia kellene egy kézikönyv kidolgozásáról az aktív időskorral kapcsolatos európai bevált gyakorlatok tárgyában;

46. következőképpen úgy véli, hogy az idősödő gazdaságilag aktív népesség problémájának megoldására tekintettel fontos, hogy gondoskodjunk az információk és bevált eljárások tagállamok és vállalatok közötti megosztásáról, valamint a beilleszkedést célzó megfelelő intézkedésekről;

47. bízik abban, hogy az aktív és egészséges idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás támogatását célzó uniós fellépés EU-szerte fellendíti az innovációt és javítja a növekedési lehetőségeket, továbbá helyi, nemzeti és uniós szinten is gazdasági hasznot hoz mind az állami, mind pedig a magán szereplők számára⁽⁸⁾;

⁽⁵⁾ A Tanács 2000/78/EK irányelve, HL L 303., 2000.12.2.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve, HL L 204., 2006.7.26., 23. o.

⁽⁷⁾ CdR 56/2012 fin – Aktív idősödés: innováció – intelligens egészség – jobb életminőség. Előadó: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

⁽⁸⁾ CdR 56/2012 fin – Aktív idősödés: innováció – intelligens egészség – jobb életminőség. Előadó: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

F. A statisztikai adatgyűjtés javítása és információs bázis kialakítása

48. hangsúlyozza, hogy az adatgyűjtés tökéletesítése alapvetően fontos a munkahelyi biztonság és egészségvédelem teljesítőképességének összehasonlításához az EU-ban, miközben megjegyzi, hogy az adatok összehasonlító elemzését az egyszerű besorolás helyett inkább a folyamatokkal kapcsolatos legjobb gyakorlatokon keresztüli folyamatos fejlesztés szem előtt tartásával kell végezni. Mindezt annak előmozdítása érdekében, hogy a tagállamok megosszák a tényleges kockázatokra vonatkozó adatokat;

49. támogatja az Európai Bizottságnak az olyan statisztikai adatok gyűjtésére és elkészítésére vonatkozó felhívását, amelyek helyi és regionális szinten is átfogóbb képet mutatnak a munkával kapcsolatos balesetekről és betegségekről, a foglalkozási kitétségekről és a foglalkozásból eredő megbetegedésekről;

50. jelzi, hogy a munkahelyi biztonság és egészségvédelem információs rendszerének irányítása terén túlságosan korlátozottnak tűnik a szociális partnerek szerepe, akik pedig hatékony partnerek lennének a rendszer felépítésének létrehozásában, az ágazati adatok számának növelésében, az információáramlás kezelésében, valamint ezek alkalmazásában is;

51. hangsúlyozza, hogy a megbízhatóbb statisztikai adatok képet adhatnak a munkavállalók egészségügyi kockázatairól, az okok jobb megértését szolgálják, és lehetővé teszik az operatív következtetések levonását;

52. kívánatosnak tartja a megelőzés céljából egy európai információs rendszer kialakítását a munkahelyeken (a megelőzést segítő ismeretek), egy olyan dinamikus operatív eszközt, amelyen keresztül integrálhatók a jelenlegi nemzeti rendszerekben rendelkezésre álló információk, továbbá egy egységes adatbázison alapuló értelmezési modell létrehozását szorgalmazza;

G. Az uniós és nemzetközi erőfeszítések jobb koordinációja

53. támogatja az Európai Bizottság abbéli álláspontját, hogy a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos világos normák a harmadik országokkal kötött kétoldalú és többoldalú megállapodásokon keresztül hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az egész világon egyenértékűvé váljanak a munkaügyi normák;

54. úgy véli, hogy az új, globalizálódott nemzetközi összefüggésben garantálni kell, hogy a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos normákra vonatkozó nemzetközi egyezményeket és megállapodásokat valamennyi fél fogadja el és hajtsa végre, annak érdekében, hogy megmaradjon az EU versenyképessége és elkerülhető legyen a vállalkozások harmadik országokba történő áthelyezése a megengedőbb jogi környezet reményében;

55. emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy ösztönözze a tagállamokat minden ILO és egyéb nemzetközi egyezmény és megállapodás ratifikálására az egészséggel és a biztonsággal kapcsolatban, és hogy szorosan kísérelje figyelemmel a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel és más releváns kérdésekkel kapcsolatos normákat minden világszinten folytatott partnerségi tárgyalás során, különösképpen az Egyesült Államokkal kötendő transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről (TTIP) jelenleg folyó tárgyalások keretében.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A zöld cselekvési terv a kkv-k számára és a „Zöld foglalkoztatás” kezdeményezés

(2015/C 140/05)

Előadó:	Satu Tietari (FI/ALDE), Säkylä település önkormányzatának tagja
Referenciaszövegek:	A Bizottság közleménye – Zöld cselekvési terv a kkv-k számára COM(2014) 440 final A Bizottság közleménye – „Zöld foglalkoztatás” kezdeményezés COM(2014) 446 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA:

1. Az utóbbi években a „zöld” jelző egyre többször szerepel a szakpolitikai döntéshozatalban, ahogy a környezet miatti aggodalom egyre szélesebb körben és több területen megjelent. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia döntő fontosságot tulajdonít a környezetbarát, alacsony szén-dioxid-kibocsátású és erőforrás-hatékony gazdasági modellre való átállásnak.
2. A két vizsgált közlemény egyik legfontosabb témája a **„zöld gazdaság”**, melyet olyan modellként határoznak meg, amely „biztosítja a növekedést és a fejlődést, megvédi az emberi egészséget és jólétet, emberhez méltó munkahelyeket kínál, csökkenti az egyenlőtlenségeket, beruház a biodiverzitásba – többek között az általa nyújtott természeti tőkébe – és megóvja azt, annak belső értéke és az emberi jóléthez és a gazdasági fejlődéshez való alapvető hozzájárulása miatt” ⁽¹⁾.
3. A zöld gazdaságra való áttérés közvetlen hatást gyakorol mind az egyes vállalkozások, mind az egész európai gazdaság versenyképességére. Az erőforrások apadnak. A fogyasztás egyre több területen növekszik, és közelítjük a környezet terhelhetőségének határait. Így a versenyképesség és a jólét megőrzése és mielőbbi megerősítése érdekében nemcsak kívánatos, hanem elengedhetetlen, hogy az EU időben áttérjen a zöld gazdaságra.
4. támogatja a kkv-kat érintő jövőbeni zöld cselekvési tervről és a zöld foglalkoztatási kezdeményezésről szóló európai bizottsági közleményeket;
5. egyetért az Európai Bizottság mindkét közleményben kifejtett nézetével, mely szerint a zöld gazdaságra való sikeres áttérésnek az Európai Unió jelenlegi és jövőbeni versenyképessége szempontjából döntő jelentősége van;
6. hangsúlyozza, hogy az állami szektornak, illetve a helyi és regionális önkormányzatoknak döntő szerepük van a zöld gazdaságra való áttérés elősegítésében; a zöld gazdaságra való áttérés előmozdításán kívül a közigazgatási szervezeteknek a projektek, programok, jogszabályok, a munkaerő-felvétel és a munkahelyteremtés megvalósításával kapcsolatban is modellként és referenciaként kell működniük a zöld gazdaság egy új paradigmájának keretében;
7. úgy véli, hogy mindenképpen folytatni kell a kkv-k zöld versenyképességének előmozdítását a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés megkönnyítése, a tájékoztatás bővítése, a jogszabályok egyszerűsítése, a bürokrácia csökkentése és a környezetbarát vállalkozási kultúra megerősítése révén;
8. támogatja a zöld foglalkoztatási kezdeményezés azon célkitűzését, hogy a foglalkoztatási és a környezetvédelmi politika közösen törekedjen a versenyképes, zöld és erőforrás-hatékony gazdaságra való áttérésre;
9. hangsúlyozza, hogy a tudás kérdése különösen fontos a fiatalok számára, akik körében a munkanélküliség továbbra is elképesztően magas (22 % feletti), és akiket jobban fel kell készíteni általában a jövőbeni munkalehetőségekre, különösen pedig a zöld munkahelyekre;
10. oszttja az Európai Bizottság azon nézetét, mely szerint a zöld gazdaságra való áttérést megkönnyítendő át kell tekinteni és aktualizálni kell az oktatási és képzési tanterveket és a képesítéseket;

⁽¹⁾ A fogalom meghatározás a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló, 2013. november 20-i 1386/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi határozatból származik. HL L 354., 2013.12.28., 171. o.

11. emlékeztet arra, hogy a vállalkozások igen sokfélék: míg egyesek már most is kínálnak zöld termékeket és szolgáltatásokat, más, hagyományosabb termékeket és szolgáltatásokat kínáló vállalkozások szintén profitálhatnak például a környezetbarátabb energiaforrások és nyersanyagok használatából;

Alapvető fogalommeghatározások

12. úgy véli, hogy a környezetvédelmi kihívásokat lehetőségek és veszélynek is kell tekinteni az egyes vállalkozások és munkavállalóik, a munkaerőpiac és az EU számára;

13. úgy ítéli meg, hogy tisztázni kell az alapvető fogalmakat, számadatokat és a zöld gazdaság alaphelyzetét. Közös megegyezéssel egységes és egyértelmű fogalommeghatározásokra és adatokra kell törekedni;

14. úgy véli, hogy a zöld gazdaságra való átállás sikere döntő fontossággal bír az Európai Unió jelenlegi és jövőbeli versenyképessége szempontjából, ezért a fogalmak egységes értelmezése is alapvetően fontos;

15. hangsúlyozza a zöld gazdaságra való átállás regionális dimenzióját, valamint a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepét az oktatás, az infrastruktúrák, a helyi vállalkozások támogatása és a foglalkoztatási szolgáltatások megteremtése terén, egyúttal felhívja a figyelmet az egyéb uniós területek számára példaként szolgáló, már meglévő helyi szintű környezetbarát kezdeményezésekre;

16. hangsúlyozza továbbá a helyi szintű körülmények és kihívások sokféleségét, és kéri, hogy vegyék figyelembe azt, hogy a gazdaság kizöldítése szempontjából az egyes régiók körülményei eltérőek;

17. hangsúlyozza, hogy a zöld gazdaság sikerének öt kulcsa van: 1) a *csökkentés*, azaz a nyersanyagfogyasztást és az energiafelhasználást minden téren csökkenteni kell; 2) a *tiszta energiák* alkalmazása a külső függőség és a kibocsátások csökkentése és a munkahelyteremtés érdekében; 3) a *hatékonyság*, azaz a nyersanyagokat és az energiát a termékek és szolgáltatások teljes értéklánca mentén hatékonyabban kell felhasználni; 4) a *hálózatépítés* és a bevált gyakorlatok megosztása, azaz a tagállamok és az ágazatok közti tapasztalatcsere lehetőségét ad a zöld termékek és szolgáltatások kínálatának bővítésére az EU-n kívüli piacokon is; valamint 5) a *finanszírozáshoz való hozzáférés*, azaz mindenképpen gondoskodni kell a finanszírozás hozzáférhetőségéről és a bürokrácia csökkentéséről, és az is fontos, hogy a finanszírozási kérelmek egyszerűek, érthetőek és más üzletágakban is felhasználhatóak legyenek;

A célkitűzés

18. hangsúlyozza, hogy a felmérés idején az uniós belső piacon jelentős különbségek vannak az egyes ágazatok és tagállamok erőforrás-hatékonysága között, és lépéseket sürget a hatékonyság növelésére a tapasztalatok megosztása révén, legyen bár szó bevált gyakorlatokról vagy kudarcokról;

19. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok, éspedig különösen a városok jelentőségét az előző pontban említett intézkedések végrehajtása terén, megvizsgálva a jelenlegi közösségi keretből történő finanszírozásuk lehetőségét;

20. úgy ítéli meg, hogy az erőforrás-hatékonyság javítását az értéklánc minden szakaszában figyelembe kellene venni, mivel ezáltal jelentősen csökkenthető a nyersanyagszükséglet, és hogy mind a magán, mind az állami tevékenységekben értékláncalapú szemléletet kellene alkalmazni;

21. úgy véli, hogy a zöld cselekvési tervnek olyan európai szintű intézkedésekre kell összpontosítania, melyeknek célja a kkv-k nemzeti és regionális szintű támogatására irányuló jelenlegi „zöld” kezdeményezések összehangolása és erősítése;

22. kéri a megújuló energia és a bioüzemanyagok szerepének növelését, mivel ezek tekintetében az EU kellő szaktudással és technológiával rendelkezik, továbbá kéri a fejlesztés akadályainak megszüntetését annak érdekében, hogy számos, szakképzettséget igénylő, színvonalas zöld munkahelyet lehessen létrehozni, és támogatni lehessen a K+F+I-t ebben az ágazatban;

23. fontosnak tartja az ökológiai szemléletet és a már meglévő uniós eredet-megjelölés terjesztését minden tagállam területén;

24. kedvezően fogadja az Európai Bizottság azon célkitűzését, hogy 2015-ben létrehozzák az európai erőforrás-hatékonysági kiválósági központot és azt összekapcsolják egy minden uniós régióra kiterjedő partnerségi hálózattal, ugyanakkor sürgeti az Európai Bizottságot, hogy tisztázza, kik lennének a kiválósági központ partnerei, és hogyan választják ki őket;

25. emellett hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni ebbe a folyamatba, mivel ők vannak a leginkább tisztában az adott szint sajátos körülményeivel és kihívásaival, és ők tudják a legjobban megítélni, melyek a legfontosabb helyi érdekcsoportok. Ennek keretében elő kellene mozdítani azt a feltáró munkát, amely számba veszi az egyes régiók sajátos potenciálját a helyi szereplőknek a beruházási klaszterek megtalálásához nyújtott támogatás terén, az önfoglalkoztatást támogató intézkedéseiket és az általuk létrehozott képzési és szakosodási tanfolyamokat, amelyek a zöld gazdaság különböző területeire koncentrálnak;

26. úgy véli, hogy célokat kell kitűzni a termékek ökológiailag felelős kialakítása érdekében, és kéri, hogy a gazdasági szereplők vállaljanak nagyobb felelősséget aziránt, hogy környezetileg felelősebb termékeket tervezzenek;

Hosszabb távú elképzelés

27. hangsúlyozza, hogy a gazdaság kizöldítéséhez szükséges, a legfontosabb kérdéseket érintő szaktudást és készségeket az egyes tagállamokban mindenki számára hozzáférhetővé kellene tenni, és arról is gondoskodni kell, hogy helyi szinten megfelelő legyen a készségek szintje;

28. az egész életen át tartó tanulás elvének szélesebb körű terjesztését sürgeti; a legfontosabb az újfajta ismeretek elsajátítása, mivel a zöld gazdaság az értéklánc minden eleme tekintetében változásokat és átlátható működést igényel;

29. hangsúlyozza, hogy a munkaerőpiac és a készségek jelenleg nem fedik egymást kellőképpen, és a rendszer csak lassan változik. Az Európai Bizottság ESCO projektje jó példa arra a kiváló törekvésre, hogy a munkaadók a munkához szükséges követelményeknek megfelelő munkavállalókat kapjanak. A munkaerőpiac és a készségek összehangolásával kapcsolatos további javaslatokat illetően az RB utal a változásra való felkészülésre és a szerkezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi keretről szóló véleményére⁽²⁾;

30. hangsúlyozza, hogy a zöld gazdaság magával hozza a körkörös és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállást, ami új és újfajta munkahelyeket fog teremteni, így a régi munkahelyeket újak váltják fel, és újra meg kell határozni a munkaköri leírásokat;

31. a hatóságok, a kkv-k, az egyesületek és az oktatási intézmények közti szélesebb körű együttműködés támogatását sürgeti, mivel az újfajta készségek elsajátítása megköveteli, hogy az intézkedések és a finanszírozási eszközök célzottabbak és összehangoltabbak legyenek;

32. kiemeli a kutatás és technológiafejlesztés (K+TF) jelentőségét, amely az egyik formája annak, hogy előmozdítsuk a zöld gazdaság megvalósítását. Ennek során fel kell használni a jelenlegi európai költségvetést az egyetemek, kkv-k és más helyi és regionális testületek társulásának népszerűsítésére. Ezeket a tudás szempontjából kulcsfontosságú tényezőket (az oktatást, a kutatást és az innovációt) szinergiaösztönző rendszerek – például klaszterek vagy nyílt innovációs fórumok – keretében kellene összehangolni az ismeretek megosztása és kölcsönös gazdagítása érdekében;

33. szakértelmükre és hatásköreikre való tekintettel kéri a helyi és regionális önkormányzatok teljes körű bevonását a koordinációs intézkedésekbe. Már léteznek jó példák arra, hogy az önkormányzatok együttműködési projektek keretében energiaügyi tanácsadást szerveznek a vállalkozások és az egyesületek részére, amelynek során ismertetik a támogatási és finanszírozási lehetőségeket, egyedi intézkedéseket javasolnak, feltérképezik, hogy kitől szerezhetők be az eszközök és a szolgáltatások, illetve segítenek a pályázatkészítésben;

A stratégia

34. oszttja az Európai Bizottság azon nézetét, mely szerint a zöld gazdaságra való áttérés figyelembevételére és megkönynyítése érdekében a tagállamokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal szoros együttműködésben át kell tekinteni és aktualizálni kell az oktatási és képzési tanterveket és a képesítéseket, és javasolja, hogy az oktatási és képzési tantervek általában tartalmazzanak legalább egy, ennek a területnek szentelt modult. Emellett meg kell vizsgálni, hogy hogyan követik nyomon a képzés *hatásait*, mivel magasabb és alacsonyabb szinten is hosszú távú nyomon követésre van szükség;

35. kétségét fejezi ki a tekintetben, hogy a zöld gazdasághoz és készségekhez kapcsolódó képzés elegendő és előrelátó-e, és hogy az egyes tagállamokban elég magas-e a képzés szintje. Nagyon fontos, hogy a tagállamokban átfogó képzési programokat alakítsanak ki, amelyek a környezeti, a jogi és az üzleti ismereteket is magukban foglalják. A képzés kapcsán arról is gondoskodni kell, hogy a tisztviselők készségei és ismeretei is hiánytalanok legyenek;

⁽²⁾ CdR 1319/2014.

36. hangsúlyozza, hogy az új készségek kérdése különösen fontos a fiatalok számára, akiket jobban fel kellene készíteni a jövőbeli munkalehetőségekre, különösen pedig a zöld munkahelyekre;

37. hangsúlyozza, hogy az eddignél szélesebb látókörű szemléletre és a hosszú távú hatások figyelembevételére lenne szükség ahhoz, hogy a környezettel kapcsolatos ismereteket össze lehessen kapcsolni az alapos üzleti szaktudással. A környezet- és vállalkozásbarát szemlélet kialakítását már az alsóbb fokú oktatás során el kell kezdeni, mivel az új szakmákhoz természettudományos, technikai és matematikai szaktudás is szükséges, és a felnőttképzési tantervekben is kiemelt helyet kell biztosítani ennek a kérdésnek;

38. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy kevés európai kkv van tisztában a hatékonyabb erőforrás-felhasználás lehetőségével, illetve azzal, hogy milyen gazdasági előnyökkel járhat számukra ennek a tudásnak a kamatoztatása;

39. javasolja, hogy az adóketési hatáskörrel rendelkező helyi, regionális és országos kormányzatok alakítsanak ki pozitív megkülönböztetési mechanizmusokat azon vállalatok számára, amelyek a társadalmi felelősségvállalás elveit tiszteletben tartva alkalmazzák a zöld gazdaság elveit és elképzeléseit; ennek formája lehetne például az adók és illetékek csökkentése, a közbeszerzések megnyitása és adókedvezmények nyújtása;

40. kéri, hogy nyújtsanak testre szabott tájékoztatást a képzési és finanszírozási lehetőségekről az egyes ágazatok kkv-inak, mert azok nem feltétlenül tudják, milyen zöld gazdasággal kapcsolatos képzésre lenne szükségük;

41. továbbképzésre irányuló ösztönzők kialakítását kéri, mivel ez szükséges az új készségek és ismeretek megszerzéséhez. Valamennyi újrahaznosítható anyag esetében tudni kellene, hogyan hasznosíthatóak szélesebb körben és hogyan készíthetők belőlük új és újfajta anyagok, illetve a rájuk vonatkozó szabályokat és előírásokat is tudni kell alkalmazni;

42. megjegyzi, hogy öt év alatt az uniós kkv-k 75%-ának nőttek a nyersanyagköltségei, és a vállalkozások versenyképességének megőrzése érdekében mielőbb új eljárásokat kipróbáló intézkedésekre és ezek szisztematikus terjesztésére van szükség;

43. azt javasolja, hogy az egyes ágazatok vizsgálják meg alaposabban, hogyan tudnának jobban együttműködni másokkal, és térképezzék fel, miként tudnák hasznosítani egymás szolgáltatási szakértelmét és termékeit, vagy azok egy részét. Ez elsősorban a kisvállalkozóknak kínál üzleti lehetőségeket, akik hálózatépítés révén teljes rendszereket tudnak kialakítani. Példákat kellene gyűjteni, és a bevált gyakorlatokat terjeszteni kellene a tagállamokban;

44. sürgeti mindazon lehetőségek feltérképezését, amelyek segítségével a kkv-k a használt, illetve fölös nyersanyagokat visszaforgathatnák saját gyártási értékláncukba, vagy esetleg más vállalkozások hasznosíthatnák azokat. Erre példa a helyi viszonyoknak megfelelően kialakított, zárt körforgású energiarendszer, melyben a hulladékokat, a fölös energiát, hőt, tápanyagokat és szén-dioxidot energia- és élelmiszer-termelési célra újrahaznosítják;

45. megállapítja, hogy ösztönözni kell a vállalati együttműködést a bioélelmiszerek ágazata és más, esetleg ehhez kapcsolódó ágazatok között, amilyen a gasztronómia, a vendéglátóipar, a vidéki turizmus, az agrárturizmus, a természetjárás, a fenntartható és/vagy kézműves csomagolás, a fenntartható építőipar, a hagyományőrző élelmiszer-ipari kisvállalkozások stb.

46. az uniós polgárokat célzó, fenntartható fejlődésről szóló tájékoztató kampányokat sürget, melyek egyik fő üzenete az, hogy mindenki személyesen befolyásolni tudja a hulladék mennyiségét és kezelését;

47. emlékeztet arra, hogy az uniós kibocsátáscsökkentési célok elérésében alapvető szerepe van a helyi önkormányzatoknak. Erre jó példa a szénszemlegességre törekvő finn települések projektje, melynek célja, hogy a helyi szereplők – az önkormányzat, a lakosság és a vállalkozások – kötelezettséget vállaljanak az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentésére. A projekt keretében új, innovatív és a helyi foglalkoztatást támogató megoldásokat keresnek, melyek a helyi természeti erőforrások fenntartható felhasználásán és az energiahatékonyság növelésén alapulnak;

48. a megosztott használaton alapuló és a szolgáltatásalapú gazdaság működési modelljeinek fejlesztését ösztönzi, ahol a hagyományos tulajdonalapú vásárlás helyett a fogyasztók a termékeket szolgáltatásként vehetnék meg és annak életciklusa végén visszaadhatnák a gyártónak újrafelhasználás céljára;

49. jobb számítási módszerek fejlesztését javasolja, melyek segítségével megbízhatóbban lehetne mérni az energiafogyasztást;

50. tisztában van azzal, hogy a környezetbarát módon előállított, üzletileg sikeres termékek létrehozása komoly anyagi befektetést igényel mind a termékfejlesztés, mind az ebből születő termékek és szolgáltatások piacra dobása és regisztrációja tekintetében. A jogszabályoknak a jövőben lehetőséget kell tudniuk nyújtani az új innovációk gyors fejlesztésére, ahelyett, hogy akadályoznák vagy korlátoznák azt;

51. azt javasolja, hogy ösztönözzék a környezetközpontú irányítási rendszerek – különösen az európai EMAS rendszer – alkalmazását azzal a céllal, hogy beépítsék az ökokultúrát a vállalati döntéshozatalba, javítva ez utóbbi működésének hatékonyságát és a nagyközönségnek szóló, a környezetvédelmi teljesítményre vonatkozó tájékoztatást;

Hatások

52. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a tagállamok a munkaerőköltségeket is csökkenthetnék az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében az árverésből származó bevételek egy részének felhasználásával, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszer a jelenlegi formájában nem maradéktalanul hatékony;

53. kedvezően fogadja, hogy a kezdeményezés kiemeli a vállalkozói kedv előmozdítását, és megismétli, hogy az Uniónak ígéretes pályaválasztási lehetőségként kellene a fiatalok figyelmébe ajánlania a vállalkozói tevékenységet;

54. úgy véli, hogy a zöld gazdaság mellett a szociális vállalkozás is értékes alternatívája lehet a hagyományos üzleti módszereknek, mind profitorientált, mind nonprofit formában; és ennek kapcsán üdvözlí, hogy az Európai Bizottság könnyebbé kívánja tenni a szociális vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférést;

55. úgy véli, hogy a termékek, valamint a gyártási és üzleti modellek innovációja és újratervezése révén a vállalatok csökkenthetnék a drága elsődleges nyersanyagok felhasználását, és kevesebb hulladékot termelnének;

56. úgy véli, hogy egy egységes európai zöld gazdasági tanúsítási rendszer létrehozása különösen az üzleti szféra számára lenne kedvező, és hosszú távon kiszámíthatóságot és jogbiztonságot teremtené, mivel számos jogvitában már előre világos lenne, hogy miként kell értelmezni a jogszabályokat;

57. megjegyzi, hogy a vállalkozások összes gyártási költségeinek 50 %-át a nyersanyag-, víz- és energiaköltségek teszik ki⁽³⁾, így ennek a vállalkozások költségeire nehezedő hatalmas tehernek a csökkentésével – ami elérhető egyrészt az energiatermelési, -szállítási és -elosztási rendszerek felülvizsgálata révén, másrészt az erőforrás- és energiahatékonyság bármely módon történő növelésével – különösen jelentős megtakarítást lehetne elérni. Ez a kérdés az energia és számos nyersanyag utóbbi években bekövetkezett költségnövekedése miatt felettébb aktuális;

58. sürgeti, hogy a helyi és regionális szintű szereplőket testre szabottan tájékoztassák az uniós finanszírozási források által a 2014–2020 közötti tervezési időszakban kínált lehetőségekről, és hogy e forrásokból támogassák a kkv-k „kizöldítését”, ilyen pl. az ERFA, az ESZA, az EMVA, a LIFE program, a természetitőke-finanszírozási eszköz, az energiahatékonyság magánfinanszírozási eszköz, a COSME és a Horizont 2020;

59. felveti a környezetvédelmi adók és illetékek – mint a közös környezeti felelősség ösztönzésének eszközei – bevezetésének kérdését, melyek az Európai Bizottság szerint kevésbé károsak a növekedésre, és a környezeti teljesítmény javításával párhuzamosan növelhetik a foglalkoztatást. A környezetvédelmi adókkal kísérletező tagállamok esetleg szélesebb körben megoszthatnák a tapasztalataikat, hogy más tagállamok is követhessék a példájukat;

⁽³⁾ Europe INNOVA (2012) „Útmutató az erőforrás-hatékonysághoz a gyártás során: tapasztalatok a gyártó vállalatok erőforrás-hatékonyságának javítása terén”, 6. o. Elérhető itt.

60. emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok idevonatkozó mutatókat és eszközöket dolgoztak ki azért, hogy az EU, a tagállamok és a régiók munkaerőpiacairól a korábbinál pontosabb adatokat szerezzenek. A hatékonyság érdekében a végrehajtás és az adatátvitel során a tagállamoknak az egységesített uniós modulokat kellene használniuk;
61. megismétli azt a megállapítását, hogy a vállalkozásbarát környezethez a minőségi infrastruktúrákba való közberuházások szükségesek többek közt a közlekedés és a digitális technológiák területén, és hogy ezek megvalósításához uniós támogatásra van szükség;
62. tisztában van azzal, hogy a kkv-knak hiányosak a készségeik, a hálózataik és az informatikai ismereteik, ezért nehezen tudják kiaknázni azokat a lehetőségeket, amelyeket a hulladékmegelőzés, valamint a különféle értékláncok részét képező termékek, nyersanyagok és hulladékok újrafelhasználása kínálna;
63. hangsúlyozza, hogy az induló beruházások magas költségei tovább csökkenthetik az érdeklődést az erőforrások újrafelhasználásával és újrahasznosításával kapcsolatos tevékenységek iránt, mivel a kkv-k számára fontos a tevékenységek jövedelmezősége. Következésképpen e hatások csökkentése érdekében adóügyi és szabályozási intézkedéseket kell hozni, továbbá másfajta támogatásokról is gondoskodni kell;
64. szükségesnek tartja a biológiai sokféleséget tiszteletben tartó, valamint az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási politikákat előmozdító környezetbarát szabványok szélesebb körű alkalmazását és a tagállamok területén való terjesztését, és úgy véli, hogy a fogyasztókat rendszeresen tájékoztatni kell a kérdésben;
65. elismeri, hogy a kkv-kat ösztönözni kellene az uniós szintű zöld gazdasági szabványokhoz kapcsolódó alapelvek mindennapos, átfogó alkalmazására, emellett azonban létfontosságú elérni, hogy a végtermékek felhasználói, azaz a fogyasztók olyan termékeket vásároljanak, amelyek „környezetvédelmi szempontból felelős termék” tanúsítvánnyal rendelkeznek;
66. megjegyzi, hogy az újragyártást, a javítást, a karbantartást, az újrahasznosítást és a környezetbarát tervezést is magában foglaló környezetbarátabb értéklánc számos kis- és középvállalkozásnak jelentős üzleti lehetőségeket tudna nyújtani, a szabályozási, intézményi, technikai és kulturális akadályok azonban meggátolják a kkv-kat ezek kiaknázásában. Ezeket az akadályokat fel kellene számolni, vagy ha ez nem lehetséges, akkor túl kell lépni rajtuk.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Iránymutatások az ESB-alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazásához

(2015/C 140/06)

Előadó:	Bernard SOULAGE (FR/PES) Rhône-Alpes régió önkormányzatának alelnöke
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az 1303/2013/EU rendelet 23. cikke szerint az ESB-alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokról COM(2014) 494 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

- ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy az Európai Unió kohéziós politikájának továbbra is döntő szerepet kellene játszania az európai régiók gazdaságának fellendítésében;
- ahogy azt már a közös stratégiai kerethez tartozó alapokra vonatkozó általános rendeletről írt véleményében⁽¹⁾ is kifejtette, nem ért egyet azzal, hogy a makrogazdasági feltételeesség elvét bármilyen formában érvényesítsék a kohéziós politika végrehajtásában, illetve konkrétan azzal, hogy **bármilyen módon összekapcsolják egymással az európai strukturális és beruházási alapok (ESB-alapok) hatékonyságát és a gondos gazdasági irányítást**. Ennek a két dolognak az összekapcsolása ugyanis azon a téves feltevésen alapul, amely szerint a helyi és regionális önkormányzatok ugyanolyan mértékben felelősek a költségvetési hiányokért, mint a nemzeti hatóságok;
- emellett arra is emlékeztet, hogy a Régiók Európai Bizottsága kérte, hogy dolgozzanak ki egy fehér könyvet a kohéziós politikáról, melynek az lenne a célja, hogy újraélesszék az arról szóló vitát, hogy a sima GDP-n túl milyen más mutatókkal lehetne mérni az életminőséget és a gazdasági növekedés minőségét; olyan új, megbízhatóbb mutatók kidolgozását tartja szükségesnek, amelyek jobban tükrözik a társadalom elvárásait;
- amellett, hogy elvből ellenzi a makrogazdasági feltételeességet, felveti a kérdést, hogy ezeknek az iránymutatásoknak – amelyek nem többek az 1303/2013/EU rendelet 23. cikkének átfogalmazásánál – milyen hozzáadott értékük van;
- véleménye szerint indokolatlanul büntetnék a helyi és regionális önkormányzatokat azzal, hogy újratervezik a programokat (újraprogramozás), mivel ők nem tehetők felelőssé a túlzott államháztartási hiányokért, hiszen leggyakrabban őket kötelezik – magában az alkotmányban – arra, hogy egyensúlyban legyen a költségvetésük. Az EU27-ek szintjén a szubnacionális költségvetések összesített hiánya 2007-ben a GDP 0,1 %-ának felelt meg, de 2009-re és 2010-re elérte a GDP közel 0,8 %-át. Bár egyes országokban valóban lényegesen romlott a szubnacionális költségvetések helyzete (több mint 0,5 százalékponttal nőtt a hiány mértéke 2007 és 2013 között), de ez még mindig nem hasonlítható az államháztartások terén bekövetkezett változáshoz⁽²⁾;
- hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok eladósodottsága nagyon hasonló képet mutat, hiszen (ahogy azt az Európai Bizottság hatodik kohéziós jelentése is megállapítja) az államadósság növekedése alapvetően a központi kormányzat tevékenységeire vezethető vissza. A komolyabb törvényalkotási joggal nem rendelkező helyi és regionális önkormányzatok összesített adósságállománya minden tagállamban alatta marad a GDP 10 %-ának. Egyes országokban azonban még így is aggasztó mértéket ölt az eladósodottság;
- számos tanulmány alapján úgy véli, hogy a közkiadások hatékonysága inkább a hatékonysággal és a gondos gazdasági irányítással függ össze⁽³⁾, semmint a makrogazdasági tényezőkkel. Úgy véli továbbá, hogy az állami intézkedések minősége meghatározó szerepet játszik abban, hogy a kohéziós politika mennyire tudja befolyásolni a gazdasági növekedést. Utal arra is, hogy a „hatos csomagban” szereplő rendelkezések már most is komoly szankciókat helyeznek kilátásba arra az esetre, ha valaki nem tartja be a makrogazdasági stabilitásra vonatkozó szabályokat. Kétségei vannak ezért azzal kapcsolatban, hogy mennyire hatékonyak azok a szankciók, melyek keretében megvonják a strukturális alapokból származó támogatásokat, hiszen ezzel ráadásul kétszeresen büntetnék ugyanazt a hibát;

⁽¹⁾ CdR 4/2012 fin.

⁽²⁾ Eurostat – DG REGIO.

⁽³⁾ „Quality of Government and Returns of Investment”[Az irányítás minősége és a beruházások megtérülése], az OECD regionális fejlesztéssel kapcsolatos munkadokumentuma, 2013/12. szám.

8. a „hatos csomag” kapcsán továbbá úgy véli, hogy helyénvaló lenne felülvizsgálni a „strukturális hiány” kiszámításának módszereit, hogy a nemzetgazdaságok sajátosságait és a közkiadások strukturális különbségeit is figyelembe vegyék;

A kohéziós politikának továbbra is európai beruházási politikaként kell működnie

9. komoly aggodalommal tölti el, hogy a 2014–2020-as időszakra tervezett intézkedések kockázatokat jelenthetnek az **európai növekedésre**, illetve a gazdasági és szociális fejlesztési projektekre nézve azzal, hogy bizonytalanságot okoznak az ERFA és az ESZA 2015 utáni programozásában, mivel a programozás terén már amúgy is eléggé fennáll a késedelem veszélye a többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos tárgyalások elhúzódása miatt, illetve amiatt, hogy a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok nehezen tudják teljesíteni az előzetes feltételrendszer követelményeit;

10. ennek kapcsán hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős és egyre fontosabb szerepet játszanak, mivel ők eszközlik a közkiadások mintegy 33 %-át. Az elmúlt két évtizedet tekintve (1995–2013) ez 2 százalékpontos, enyhe növekedést jelent, és a GDP 16 %-ának felel meg. Még ha jelentőségük országonként, intézményi szervezetségük függvényében változó is, a közszolgáltatások nyújtásában és (ahogy az az Európai Bizottság hatodik kohéziós jelentésében is szerepel) főként a növekedést generáló kiadások szempontjából még mindig jóval fontosabb a szerepük, mint a központi kormányzatoknak. Ezzel kapcsolatban az alábbi területekről van szó: oktatás, egészségügy, környezetvédelem, közlekedés, kutatás-fejlesztés és energiaügy;

11. ezzel kapcsolatban azt kéri, hogy vizsgálják felül a beruházási záradékot, hogy az európai szemeszter keretében a nemzeti költségvetési hiányokba ne számítsanak bele az európai alapokon keresztül (az ESB-alapokból vagy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből) társfinanszírozott regionális és nemzeti beruházások;

12. rámutat, hogy eleve ellentmondás van egyrészt a makrogazdasági feltételrendszerrel kapcsolatos rendelkezések, másrészt a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezései között – a 1177/2011/EU rendeletben meghatározott kivételes és átmeneti körülmények esetén ugyanis lehetőség van a Stabilitási és Növekedési Paktum rugalmas alkalmazására, továbbá az Európai Bizottság saját értékelése szerint is „az EU költségvetési kerete elegendő mozgásteret nyújt a közpénzből finanszírozott termelőberuházások iránti igények elismerésének és a költségvetési fegyelmre vonatkozó célkitűzéseknek az összeegyeztetésére”⁽⁴⁾;

13. ezzel összefüggésben emlékeztet rá, hogy aggodalommal tekint az ESA 2010 jelű, 2014 szeptemberétől bevezetett új Eurostat számviteli normára, amely nem tesz különbséget a kiadások és a beruházások között. Ez azt jelenti, hogy a helyi és regionális önkormányzatok egy lakosra számított, éves felső határértékeket kötelesek alkalmazni a beruházásokra. Ezek miatt a határértékek miatt egyes tagállamok helyi és regionális önkormányzatai nem feltétlenül tudják biztosítani a szükséges társfinanszírozást az európai strukturális és beruházási alapokhoz kötődő projektekhez. Az RB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen jelentést az ESA 2010 végrehajtásáról;

14. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat háromszorosan is érintették azok a költségvetési konszolidációs intézkedések, melyeket a pénzügyi és gazdasági válságra reagálva fogadtak el nemzeti szinten. Először is ezek az intézkedések komoly akadályt jelentettek a szubnacionális szervek számára abban, hogy hozzájáruljanak az állami beruházásokhoz, melyek átlagos mértéke 2002 és 2007 között a GDP 2,3 %-a volt az EU27-ben, és egészen a GDP 1,8 %-ára csökkent, illetve különösen reálértéken esett vissza: 7,2 %-kal 2010-ben, 5,9 %-kal 2011-ben, 3,3 %-kal 2012-ben és 8,6 %-kal 2013-ban.

15. másodszor, a helyi és regionális önkormányzatoknak a központi hatóságtól származó, folyó transferekből és tőketranszferekből adódó bevételei – majdnem az összes uniós tagállamban ezek jelentik a fő forrásaikat –, jelentősen csökkentek, ami azonnal egyensúlyhiányt okozott költségvetéseikben. A spanyol régiók esete még súlyosabb volt, ugyanis bevételeik reálértékben 62 %-kal estek vissza egyrészt a központi hatóságtól származó transferek nagymértékű (45 %-os) csökkenése miatt, másrészt a régiókból a központi hatósághoz irányuló transferek jelentős növelésének nyomán (az alig 1,4 milliárd eurós szint 2005-ös áron 10,1 milliárd euróra emelkedett);

16. harmadszor, az OECD szerint a költségvetési konszolidációira irányuló intézkedések tovább csökkentették a beruházási képességüket, ezenkívül a helyi és regionális önkormányzatoknak a hitelfelvételi lehetőségek romlásával is szembe kellett nézniük;

⁽⁴⁾ Lásd: Európai Bizottság: „The Quality of Public Expenditures in the EU” [A közkiadások minősége az EU-ban], 31. oldal.

17. hangsúlyozza, hogy az ESB-alapok jelentősen hozzájárultak a válság idején az állami beruházásokkal kapcsolatos erőfeszítésekhez, ugyanis részesedésük az EU állami beruházásainak (bruttó állóeszköz-felhalmozás) 2007. évi 11,5 %-áról 2013-ra 18,1 %-ra emelkedett. Bizonyos országokban ez az arány elérte az állami beruházások 75 %-át. A 2007–2013-as időszak során a strukturális alapok és a Kohéziós Alap keretében történő kiutalások, továbbá az ezt kiegészítő nemzeti társfinanszírozás évente az EU-27 GDP-jének átlagosan körülbelül 0,55 %-t tették ki;

18. ezért ellentmondásosnak tartja az ERFA és az ESZA által nyújtott hitelek megkérdőjelezését azokban az esetekben, amikor egy tagállam gazdasági nehézségek között találja magát. A közkiadások mérséklése nem jár együtt az állami deficit automatikus csökkenésével, és negatív következményei lehetnek a szociális területen;

19. aggodalommal tölti el, hogy a kifizetések – és nem csak a kötelezettségvállalások – felfüggesztése miatt esetleg romolhat a nemzeti és szubnacionális költségvetések helyzete. Emlékeztet egyébként arra, hogy a strukturális alapok és az állami deficit megfelelő gazdasági kezelése közötti kapcsolat korlátai már a Kohéziós Alapra történő eredeti alkalmazásakor megmutatkoztak, mivel a deficitekhez kapcsolódó szankciók inkább súlyosbítják az érintett államok gazdasági helyzetét;

20. ismételten kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen be egy fehér könyvet, amely a közkiadások számításakor alkalmazandó, uniós szintű tipológiát határoz meg a közberuházások minőségének tekintetében a hosszú távú hatások függvényében. Egy ilyen tipológia elvezethetne oda, hogy a közberuházások minőségét a költségvetési hiány számításánál megfelelően súlyozva lehessen figyelembe venni, továbbá jobban tekintetbe lehessen venni a tényleges makrogazdasági ciklust, illetve környezetet;

Az alapok kontraproduktív újraprogramozása

21. kétli, hogy az **újraprogramozás** tartalma és módszerei rendszeresen pozitívak lennének, és hozzájárulnának az ország versenyképességének hosszú távú erősítéséhez, valamint a gazdasági fejlődésnek az ígéretes jövő előtt álló ágazatok felé történő irányításához. A 2009 óta elért eredmények elemzése azt mutatja, hogy a helyzet sürgőssége miatt az Európai Bizottság és a tagállamok a már folyamatban levő projekteket részesítették előnyben annak érdekében, hogy meggyorsítsák az előirányzatok felhasználását, és likviditást biztosítsanak. Ezek a döntések összességükben – elsősorban a fiatalok foglalkoztatását célzó intézkedések révén – lehetővé tették annak az aránynak a növelését, amelyet a K+F-re és az innovációra, a vállalatok általános támogatására, a megújuló energiákra, a közutakra és a munkaerőpiacra fordítanak. Bizonyos esetekben azonban az lett a következményük, hogy háttérbe szorultak olyan növekedéssel bízható ágazatok, mint például az ikt-szolgáltatások, a környezetvédelmi beruházások, a vasutak, az oktatás és szakképzés és a kapacitások erősítése;

22. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy nem eléggé operatívák az újraprogramozás jogi korlátai, melyek a tematikus orientációk, az ESZA-ERFA közti egyensúly stb. tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségből adódnak;

23. nem tartja elég megalapozottnak egy olyan mechanizmus megvalósítását, amelyet csak 2015 és 2019 között fognak alkalmazni;

24. úgy véli, hogy az újraprogramozás egyáltalán nem könnyű és gyorsan elvégezhető feladat, és ha az elmúlt 5 évnek a hatodik kohéziós jelentésben ismertett tapasztalataira támaszkodunk, amelyek szerint az újraprogramozás a 8 érintett tagállam esetében számottevő emberi erőforrásokat mozgósított, beleértve az Európai Bizottság erőforrásait, megállapítható, hogy a nemzeti hatóságok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok számára ez igen költséges és nehezen kezelhető lesz;

25. attól tart, hogy az újraprogramozás a bürokrácia növekedésével jár majd, mivel ugyanolyan kötelezettségek vonatkoznak rá, mint a partnerségi megállapodás kidolgozására (teljesítménymutatók, feltételek stb.), ami valószínűleg új szakértők igénybevételét és új kiadások engedélyezését jelenti; amennyiben a már felvett munkavállalókat további feladatokkal túlterhelik, csökkenhet az általuk végzett munka hatékonysága, ez pedig az elvártakkal ellentétes következményekhez vezethet;

26. helyteleníti az újraprogramozáshoz kapcsolódó adminisztratív túlterhelést, amely nemcsak az uniós és nemzeti hatóságokra nehezedik, hanem – sőt, főleg – a helyi önkormányzatokra is, amikor irányító hatóság szerepük van, ami jelentős többletköltségekkel járhat, mivel sürgősen reagálni kell az Európai Bizottság kérelmeire, és kiegészítő személyzetre van szükség;

A makrogazdasági feltételrendszer ellentétes az európai szellemiséggel

27. sajnálja az egyszerre nemzeti és uniós újraközpontosítást, amely – az Európai Bizottság erőteljes beavatkozási képességével együtt – az egész mechanizmust jellemzi. Az újraprogramozási határidők rövidege következtében valószínűleg megkérdőjeleződik majd a partnerségi elv és a többszintű kormányzás, pedig ez a kohéziós politika fontos jellemzője;

28. rámutat, hogy a közvélemény kedvezőtlenül fogadna egy ilyen szankciót, amely vitathatatlanul fokozná az EU-val szembeni ellenségességet;

29. végül meglepetésének ad hangot amiatt, hogy az Európai Parlamentnek a makroökonómiai feltételrendszer ezen új rendszerére vonatkozó demokratikus kontrollja nem valósulhat meg nagyobb mértékben egy olyan tendencia miatt, amely egyre inkább technokrata jellegűnek tűnik, különösen az alapok újraprogramozásával kapcsolatban. Ezért határozottan arra kéri az Európai Bizottságot, hogy helyezze vissza az Európai Parlamentet a döntéshozatal középpontjába, hogy – a Régiók Európai Bizottságával közösen – határozhasson a makroökonómiai feltételrendszer elvének bármilyen megvalósításáról.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok – a jogállamiság és az alapjogok többszintű védelme az EU-ban

(2015/C 140/07)

Előadó: Luc Van den Brande (BE/EPP), a Flandria–Európa kapcsolattartó ügynökség elnöke
Referenciaszöveg: A jogállamiság megerősítésére irányuló új uniós keret
COM(2014) 158 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A jogállamiság elvei, a többszintű kormányzás és az európai bizottsági közlemény

1. úgy véli, hogy a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság jelenti azt a három pillért, amelyre – jellegétől és kialakításától függetlenül – minden jogrendnek támaszkodnia kell. A demokrácia „kollektív jog”, az emberi jogok pedig sérthetetlen egyéni jogok, melyeket minden körülmények között szavatolni kell, még akkor is, ha az érvényben lévő demokrácia nem teljes vagy tökéletes. A jogállamiság elve és az ezekből következő gyakorlatok nélkülözhetetlenek a demokrácia megvalósításához és az emberi jogok szavatolásához. Az RB ezért kifejezetten üdvözli az Európai Bizottság javaslatát egy olyan keret létrehozására az EU-ban, amely a jogállamiság védelmét szolgálja, és amely – a tagállamok egymás iránti bizalmának, illetve a tagállamok és az uniós polgárok közötti bizalomnak a megalapozásaképpen – elengedhetetlen az európai integrációhoz. Egy ilyen egységes keret nemcsak a tagállamok, hanem a helyi és a regionális önkormányzatok számára is hasznos, mivel azok a gyakorlatban komoly felelősséggel rendelkeznek az alapjogok és alapvető szabadságok megvalósítása terén;

2. rámutat arra, hogy az emberi jogok mint olyan alapjogok, melyek együtt járnak az emberi méltóság tiszteletével, minden intézményi szerkezetnél fontosabbak és lényegében ezek kiindulópontját jelentik;

3. megjegyzi, hogy bár a jogállamiságnak nincs egységes meghatározása, az európai jogi hagyomány szerint e központi fogalom alapját a következő három elv képezi: (1) a polgárok minden törvényi kötelezettsége – és következésképpen ezek betartatása – a törvényekre kell hogy támaszkodjon, és nem függhet a végrehajtó hatalom részéről vagy bármiféle mérlegelési jogkör alapján hozott önkényes vagy egyoldalú döntéstől – (2) a polgárok és a végrehajtó hatalom közötti vitákat egy semleges és független bírói kar rendezi a rendes döntéshozatali eljárás szerint – (3) a polgárok alapjogait (a személy és a véleményalkotás szabadsága, gyülekezési szabadság stb.) tiszteletben kell tartani, világosan meg kell határozni, egyértelmű alapvető jogszabályokra kell építeni, és nem szabad őket homályos alkotmányjogi koncepcióktól, nyilatkozatoktól vagy biztosítékoktól, illetve önkényes értelmezésektől függővé tenni. Ezek az elvek kétféleképpen fejtik ki hatásukat. Egyfelől a kormányoknak világosan megfogalmazott és közzétett, megalapozott jogi elvekre épülő, tisztességesen és átláthatóan alkalmazott törvényekkel és szabályokkal összhangban kell gyakorolniuk hatásköreiket, másfelől igazodniuk kell saját alkotmányukhoz és a törvényekhez, amelyeknek alá vannak rendelve;

4. megítélése szerint a szubszidiaritás fontos elvét (EUSZ 5. cikk (3) bekezdés) szintén alapvetőnek és iránymutatónak kell tekinteni, ha az alapjogok védelmét a többszintű kormányzás oldaláról közelítjük meg;

5. utal arra, hogy elfogadása óta az emberi jogok európai egyezménye és az Európai Unió Alapjogi Chartája – mint időközben legfejlettebb idevonatkozó keret – képezi maga az Unió, minden tagállam és minden irányítási szint kötelező alapját, amelyre a jogállamiság elveinek és ezek érvényesítésének támaszkodnia kell;

6. megjegyzi, hogy a többszintű kormányzás elképzelését, ahogy azt az EU számára, de azon túlmutatóan az Európa Tanácshoz tartozó térség számára is kidolgozták, az inspirálta, hogy lezajlott és továbbra is folyamatban van egy szükséges evolúció, amelynek során az EU-ban a „kormányzás” terén a felülről lefelé haladó („top down”) modellről egy inkluzívabb modell felé mozdulunk el, ennek keretében pedig összeérnek az alulról felfelé („bottom up”) és a felülről lefelé („top down”) haladó kezdeményezések, és tartalommal töltjük meg a szubszidiaritás két dimenzióját: a „vertikálisat” – megerősítve a regionális és helyi választott képviselők részvételét, közös felelősségét és partnerségét, illetve a „horizontálisat” – minden szakpolitikai területen közös felelősséggel ruházva fel a társadalom egyéb (társadalmi-gazdasági, oktatási, egészségügyi, kulturális) szereplőit, akik ezt magukra is vállalják. A „többszintű kormányzás” többszereplős és többszintű kormányzást jelent. A regionális és helyi közigazgatás nap mint nap szembesül olyan nemzeti és európai szintű eseményekkel, intézkedésekkel és hatásokkal, melyek számos területen meghatározzák a cselekvési lehetőségeket az egész földrészen, sőt az egész világon. A jogállamiság az Európai Unió szervezetében is több szintet fog át, és ezért a szintek közötti kölcsönhatások tekintetében is védelemre szorul. Az esélyegyenlőség, majd végül a társadalmi beilleszkedés politikája figyelembe veszi a globalizáció konkrét valóságát és az ebből a foglalkoztatási esélyek és a jóléti állam szolgáltatásaihoz való hozzáférés tekintetében adódó kihívásokat. Minden tagállami rendszernek megvan a maga előtörténete és modellje, de egyre inkább körvonalazódnak a transznacionális minőségi követelmények. Végül létrejön az alapjogok, köztük a szociális jogok európai térsége, amely többretegűsége és horizontális keresztktőzésekre támaszkodik;

7. úgy véli, hogy a többszintű kormányzás segítségével kezelhetők az olyan konkrét helyzetek, amelyekben veszélybe kerül a jogállamiság, és kompenzálhatók egyes hiányosságok, például az információ, a kapacitás, a pénzügyi eszközök, az adminisztratív lehetőségek és a politikai hatás hiánya azáltal, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat bevonják a jogállamiság elveinek felügyeletébe és érvényesítésébe az EU-ban. Ez a megközelítés egyben erőteljesebb részvételi demokráciát, jobb átláthatóságot és elszámoltathatóságot eredményez, és fontosabb helyet biztosít a polgároknak. A jogállamiság védelme tehát eszköz arra, hogy közelebb vigyük Európát a polgárokhoz és ők is közeledjenek Európához, mindezt azzal a céllal, hogy – amint azt a többszintű kormányzásról szóló fehér könyv is írja – megvalósuljon „az Unió, a tagállamok, valamint a regionális és helyi önkormányzatok partnerségen alapuló összehangolt [cselekvése], amelynek célja az Európai Unió politikáinak kidolgozása és végrehajtása”;

8. utal arra, hogy a többszintű kormányzásról szóló, 2009. évi fehér könyvből kiindulva fokozatosan megvalósult ez az elképzelés, amire nyilvánvalóan utal a Régiók Európai Bizottsága által 2012-ben elfogadott nyomkövetési véleményünk, de több szervezett workshop, a kidolgozott eredménytábla és a többszintű kormányzás nemrégiben elkészült chartája is. Amellett, hogy a koncepció egyre inkább teret nyer a különféle szakpolitikákban és több partner körében is népszerű, első eredményei az európai strukturális és beruházási alapokra vonatkozó általános szabályokban és az ezt követő magatartási kódexben is felfedezhetők;

9. megjegyzi, hogy közleményében az Európai Bizottság határozottan kimondja, hogy a jogállamiság minden modern demokrácia gerince, egyben azoknak az alapelveknek az egyike, amelyek a tagállamok közös alkotmányozási hagyományából erednek, és ilyen értelemben az Uniónak mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségnek az alapját képező legfontosabb értékek közé sorolható (az EUMSZ 2. cikke, a Szerződés preambuluma és az Európai Unió Alapjogi Chartája). Az újonnan javasolt keret célja, hogy elhárítsa a jogállamiságot érő jövőbeli fenyegetéseket, míg az EUSZ 7. cikkében meghatározott mechanizmusok a hatálybalépés feltételeinek teljesülése esetén hatályba nem lépnek, de az EUMSZ 258. cikkéből következő meglévő szabálysértési eljárásokat a keret nem érinti;

10. megjegyzi, hogy így az új jogi keret horizontális, tagállamokon átnyúló megközelítést vezet be arra az esetre, amikor állami szereplők fellépése következtében veszélybe kerülhet a közös uniós értékek kerete és a jelenlegi szabálysértési eljárások nem oldják meg a helyzetet. Következésképpen a jogállamiságnak mint az EU meghatározó közös értékének megerősítése elengedhetetlen ahhoz, hogy elérjük az alapvető értékek védelmével – és ezen belül sarkalatos elemként az alapjogok védelmével – kapcsolatban kitűzött célokat;

11. fontosnak tartja, hogy a három szakaszból álló eljárást tartalmazó új keret orvosoljon egy hiányosságot és lehetőséget teremtsen arra, hogy az uniós intézmények felmérjék a jogállamiság helyzetét és esetlegesen fellépjenek, ha fennáll az a kockázat, hogy egy tagállam a saját intézkedéseivel rendszerszerű fenyegetést generál a jogállamiságra nézve. Ezért az új mechanizmus három lépésről rendelkezik: (1) objektív és gondos helyzetértékelés az érintett tagállamban – (2) ajánlások azonnali és konkrét intézkedésekre a jogállamiságot érő fenyegetések megelőzése érdekében, ha időközben nem született megnyugtató megoldás – (3) az érintett tagállamban hozott intézkedések felügyelete a tagállamnak címzett ajánlás nyomán követésképpen. Rendkívül fontos, hogy ebbe az érintett tagállammal folytatott párbeszéd alapuló eljárásba minél előbb bevonják a különböző kormányzati szinteket – köztük a helyi és regionális szintet –, illetve a civil társadalmat;

Az alapjogok védelmének megerősítése: újító és innovatív többszintű kormányzás – uniós keret

12. rámutat arra, hogy elsőként a regionális és helyi önkormányzatok szembesülnek közvetlenül a számos területen nap mint nap felmerülő feladatokkal és gondokkal, amelyek közvetlen hatást gyakorolhatnak a jogállami eljárásokra és ezáltal bizonyos alapjogok érvényesíthetőségére is. Ilyenek a gazdasági problémák, a munkanélküliség, a környezet és az éghajlatváltozás – hogy csak néhányat említsünk. Az önkormányzatok különleges szerepe szakértelmükből is adódik, amely lehetővé teszi számukra, hogy idejekorán felismerjék a jogállamiságot esetlegesen fenyegető rendszerszintű jelenségeket, de eredményorientáltságukból is következik, amit az európai politikában mindig szem előtt kell tartani. Különösen igaz ez globalizált világunkban, ahol a migráció és a mobilitás újraszötte a kultúrák közötti kapcsolatokat, és egy plurális társadalomhoz vezetett, amelynek tagjai más-más értékeket vallanak a magukénak és eltérő vallások hívei, ez pedig leginkább a helyi közösségekben érezhető. Csak úgy lehet eredményeket elérni a jogállamiság és az alapjogok védelme terén, ha minden kormányzati szint – ki-ki a maga hatáskörére és felelősségére támaszkodva – együttműködik, megfelelően össze van kapcsolva és gondoskodik saját hozzájárulásáról, és ezt összehangolja a többiekével. Több területen kialakult az a meggyőződés, hogy a jobb eredmények érdekében tényeken alapuló („evidence based”) és a helyi körülményekből kiinduló („place based”) politikákra van szükség. És ez kétségtelenül érvényes az alapjogok védelmére is. E jogok megerősítése kedvezően hat a társadalmi és gazdasági fejlődésre. Az emberekhez legközelebbi szinten hozott döntések erősítik a bizalmat egymás iránt, ahogy a közösség iránt is, amelyben élünk;

13. megállapítja, hogy az alapjogokról és a jogállamiság megerősítéséről szóló uniós vita néhány év alatt meglepően szorosan összefonódott a többszintű kormányzás paradigmájával. A 2012-es nyomonkövetési véleményünkben ismertett működési elvek, a kidolgozott eredménytábla és különösen a többszintű kormányzás chartája szintén alapvetően fontos eszközök ahhoz, hogy ezt az elképzelést átültessük a gyakorlatba;

14. megállapítja, hogy azok az alapértékek, melyeket „Európa” (azaz nemcsak az EU és az Európa Tanács, hanem a mértékadó nemzeti hagyományok összessége is) képvisel, nem csupán a demokratikus jogrendre vonatkoznak, de arra a politikára is, amelyet a szóban forgó értékek tényleges megvalósíthatósága érdekében alkalmaznak. Ezt a perspektívát végiggondolva teljesen más megvilágításba kerül a regionális és helyi önkormányzatok helyzete. Így ugyanis ezek az intézmények nem kizárólag arra szolgálnak, hogy végrehajtsák a nemzeti (és európai) jogszabályokat és szakpolitikai intézkedéseket (felülről lefelé – „top down” – haladva), hanem teljes értékű szereplők is, akikre politikai felelősség hárul a tekintetben, hogy meghatározott kereteken belül és a helyi körülményekhez igazodva megalkossanak egy integrált politikát. Ebben pedig nemcsak politikai és polgárjogokról van szó, de gazdasági és szociális jogokról is (pl. oktatás, munka, egészségügy, jólét, lakhatás);

15. rámutat arra, hogy a regionális és helyi önkormányzatok azt a kormányzati szintet képviselik, amely elsőként szembesül a tagállami alapjogi problémákkal. Nekik kell foglalkozniuk azokkal a személyekkel, csoportokkal vagy „kategóriákkal”, akik a jogállamiság elveinek megsértése vagy az alapjogok korlátozásai esetén elsőként érintettek. E tekintetben kiemelt kérdés a teljes lakosság egyetemes alapjogainak szavatolása, függetlenül a kifejezetten az uniós polgárookra érvényes jogoktól és szolgáltatásoktól;

16. megítélése szerint az alapjogokat, például a teljes értékű foglalkoztatásra és társadalmi emancipációra vonatkozó esélyegyenlőséget ezért rendszerszerűen, megfelelő támogató intézkedésekkel kell előmozdítani. Ebből a szempontból a regionális és helyi önkormányzatok – a tagállami és európai kormányzati szintekkel és a civil társadalommal együtt – teljes értékű partnerek a szociális jogállam megvalósítását célzó stratégiai mozgalomban;

17. úgy véli, hogy az alapjogok esetleges megsértésével kapcsolatos aggodalmakat rendszerszintű politikai akarattá kell fejleszteni, amelynek célja a jogállamiság pozitív értelemben is történő megvalósítása az Európai Unióban és annak tagállamaiban. Ezért a jogállamiság kizárólag jogvédő koncepciójáról egy dinamikus koncepcióra kell áttérni, amelyben az alapjogok szakpolitikai intézkedések révén társadalmilag is konkretizálódnak. Ezt a szempontot még nem domborítja ki eléggé az Európai Bizottság, amely (túlságosan) visszafogottan kezeli a tagállamok „belügyeit”, és új keretstratégiájában főként a tényleges kötelezettségszegési eljárás egyik rugalmasabb alternatíváját kívánja létrehozni, hogy már egy korai szakaszban felléphessen. Ebben a tekintetben a többszintű kormányzás lassan általánosan elfogadott eszméje hasznos koncepciónak bizonyulhat. Az európai bizottsági közlemény (többek között a Velencei Bizottságra tett utalással) utat nyit egy ilyen proaktív szemlélet felé, amelybe azonban ahhoz, hogy kifejthesse hatását, be kell vonni az érintett államok különböző kormányzati szintjeit és civil társadalmát;

18. úgy ítéli meg, hogy a regionális és helyi önkormányzatok az európai és tagállami kormányzati szinteknek alapvetően fontos partnerei abban, hogy a civil társadalommal karöltve ne csak megvédjék a modern jogállamiságot, de aktív és stratégiai módon, saját szakpolitikai kezdeményezéseikkel a kialakításában is részt vegyenek. Ez minden kormányzati szint legfontosabb feladata. Az ez alól rendszeresen kibúvó szereplők megsértik az Alapjogi Chartát és letérnek az európai fejlődés útjáról;

19. meggyőződése, hogy az alapjogok határozottabb érvényesítése érdekében tiszteletben kell tartani a regionális és helyi önkormányzatok kulcsfontosságú szerepét e jogok szavatolásában, aminek mindig összhangban kell állnia az adott szokásokkal és az adott alkotmánnyal;

20. úgy véli, hogy a regionális és helyi önkormányzatok számára lehetővé kell tenni, hogy közvetlenül az Európai Bizottsághoz forduljanak, ha úgy látják, hogy veszélybe kerülhet a jogállamiság. Az Európai Bizottságnak ehhez megfelelő struktúrákat kellene létrehoznia;

21. azt vallja, hogy az alapjogok védelme nem kizárólag az Európai Bizottság dolga: az Európai Parlament részéről is hasonlóan aktív hozzájárulásra van szükség. Ha a jogállamiságot veszély fenyegeti, szükség van arra, hogy uniós szinten, a helyi és regionális önkormányzatok bevonásával egy olyan megfelelő parlamenti nyilvánosságot hozzanak létre, amely hozzájárul a helyzet megvizsgálásához;

22. megjegyzi ugyanakkor, hogy regionális, illetve helyi szinten is megkülönböztethető egy vertikális és horizontális dimenzió. Ez utóbbi a köz- és magánkezdeményezések együttműködésére utal például a társadalmi-gazdasági fejlesztésben, illetve a képzési, egészségügyi és gondozási szolgáltatások terén;

23. megjegyzi, hogy a regionális és helyi önkormányzatok – különösen a jogalkotási hatáskörrel rendelkezők – közvetlenül felelősek azért, hogy tartalommal töltsenek meg bizonyos alapjogokat, és ehhez általános stratégiai irányvonalakat dolgoztak ki. Ez konkrét polgárjogokat is érint, ha a szólásszabadság, a gyülekezési és cselekvési szabadság, illetve a szabad és tisztességes választásokon való részvétel szavatolásáról, és általánosabban a helyi és regionális közösségen belül a megkülönböztetés minden formája elleni fellépésről van szó. Ennek megfelelően az emberi jogok nyilvánvaló sérelme esetén a regionális és helyi önkormányzatok nemcsak közvetítők, hanem saját maguknak is konkrét iránymutatásokat kell kidolgozniuk és alkalmazniuk e jogok érvényesítése érdekében;

24. megjegyzi, hogy a klasszikus uniós megközelítés abból indul ki, hogy régióinkat, városainkat és településeinket uniós polgárok népesítik be, és így a megkülönböztetésmentesség más tagállamok polgárainak jogaira összpontosít, pedig a szociológiai valóság – különösen a nagyvárosokban – nyilvánvalóan sokkal összetettebb. A társadalmi integrációt csak a képviseleti és részvételi demokrácia különböző típusainak mint a közösség együttéléséhez alapul szolgáló platformoknak a segítségével lehet elérni, megőrizve egyben a helyi történelmi és kulturális örökséget is. Tehát ha minden lakost be akarunk vonni, akkor ki kell terjeszteni a „polgárjog” („citizenship”) meghatározását (lásd az Európa Tanács 2008-as fehér könyvét a kultúrák közötti párbeszédéről): „A polgárjog a legtagabb értelemben az adott közösség kulturális, társadalmi és gazdasági életében és közösségi ügyeiben másokkal együtt való részvételre való jog, sőt kötelesség is”. Hasonlóan vélekedik A. Papisca professzor a „Nova Civitasról”;

25. úgy véli, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által az alapjogokra vonatkozóan javasolt uniós stratégiai keret segítségével a fent említetteknek megfelelően ténylegesen össze lehet kapcsolni a horizontális és vertikális dimenziókat, hogy kialakulhasson egy tetterős részvétel, együttműködés és koordináció. Ennek jegyében lehetővé kellene tenni az alapjogi ügynökség számára, hogy felülvizsgálhassa, tiszteletben tartják-e a jogállamiság elvét és az alapvető jogokat az uniós tagállamokban, és szükség esetén riaszthasson ezzel kapcsolatban;

26. fontosnak tartja, hogy az FRA és az Európa Tanács folyamatosan gondoskodjon a szakértelemről, különösen a regionális és helyi önkormányzatok felé;

27. megítélése szerint az alapjogok védelméhez kiindulási pontként kimondottan hozzá kell rendelni a többszintű kormányzás koncepcióját;

További konkrét javaslatok

28. úgy véli, hogy a regionális és/vagy helyi önkormányzatokat ösztönözni kell arra, hogy:
- az alapjogokat és a jogállamiságot beépítsék a társadalmi szervezetek tevékenységeibe és őrkdjenek felette,
 - e témák jelentőségét nyilvánosan megvitassák és határozottabban beemeljék a köztudatba,
 - képzéssel és támogatással fejlesszék minden szereplő kapacitását,
 - információs irodákat nyissanak, melyek közvetlenül hozzáférhetőek a polgárok számára,
 - figyelemzettő rendszert hozzanak létre a regionális vagy helyi ombudsman esetleges közreműködésével,
 - e nyomkövetési tevékenység alapján tájékoztatást nyújtsanak más hatóságoknak,
 - kövessék nyomon az „intelligens városok” projektet;
29. megvizsgálhatná, hogy az alábbi javaslatok hozzájárulnának-e a jogállamiság védelméhez az Európai Unióban:
- munkacsoport létrehozása egy nyitott koordinációs módszer kidolgozására,
 - jelentéstételi lehetőség létrehozása a regionális és helyi önkormányzatok számára,
 - általános európai tudatosító kampány a regionális és helyi önkormányzatok szerepéről a jogállamiság védelmében,
 - konferencia szervezése a többszintű kormányzás szerepéről az alapjogok védelmében és a Charta végrehajtásának támogatása annak érdekében, hogy a helyi és regionális önkormányzatok között létrejőjjön egy többszintű kormányzási szövetség,
 - háromoldalú megállapodás az Európa Tanács Kongresszusával és az Európai Unió Alapjogi Ügynökségével az utóbbi által az alapjogokra vonatkozóan javasolt uniós stratégiai keret alapján.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Úton a körkörös gazdaság felé: a hulladékokról szóló uniós jogszabályok felülvizsgálata

(2015/C 140/08)

Előadó:	Mariana Gâju, a Constanța megyei Cumpăna polgármestere (RO/PES)
Referenciaszövegek:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Úton a körkörös gazdaság felé: „zéró hulladék” program Európa számára COM(2014) 398 final Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv, a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv, a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv, az elhasznált járművekről szóló 2000/53/EK irányelv, az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról szóló 2006/66/EK irányelv, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv módosításáról COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A. Úton a körkörös gazdaság felé:

1. üdvözli, hogy az Európai Bizottság útnak indította a körkörös gazdaságra vonatkozó intézkedéscsomagot⁽¹⁾, amely megteremti az Európai Unión belül a forráshatékonyság közös és koherens keretét. Hangsúlyozza, hogy ehhez a következőkre van szükség: politikai akarat a változtatásra, hosszú távú beruházási politika és e beruházások megtervezése, valamint a polgárok tudatosságának és közreműködésének fokozása, illetve – a forrásokkal kapcsolatban – a magatartásminták megváltoztatása. Újra kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepét e politikák összefüggéseinek megteremtésében, valamint ezek végrehajtásában és értékelésében is⁽²⁾;

2. teljes mértékben egyetért a körkörös gazdaságra való áttérés szükségességével és előnyeivel, az Európai Erőforráshatékonysági Platform⁽³⁾ megállapításaival összhangban. Az RB emlékeztet arra, hogy ez logikus következménye az EU 7. környezetvédelmi cselekvési programjába foglalt, az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemtervében szereplő kötelezettségvállalásoknak. Kiemeli, hogy a körkörös gazdaság megteremtése elengedhetetlen a forráshatékonysági célkitűzések eléréséhez, biztosítva így a gazdaság növekedését és az elsődleges forrásoktól való nagyobb függetlenségét, ami a környezetvédelem magasabb szintjéhez vezet;

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. erősen aggasztja ezért az a decemberi bejelentés, amely szerint az Európai Bizottság vissza kívánja vonni a számos hulladékról szóló irányelvet módosító, a körkörös gazdaság előmozdítását célzó jogalkotási javaslatát; úgy véli, hogy a javaslat, amelybe a különböző uniós intézmények és érdekcsoportok már jelentős mennyiségű munkát fektettek, általában kiegyensúlyozott kompromisszumokat tartalmaz; emlékeztet ennek kapcsán arra, hogy mind az Európai Parlament, mind a Miniszterek Tanácsa, illetve számos érdekcsoport felől is egyértelmű támogató üzenetek érkeztek a jogalkotási folyamat folytatásához;

4. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy egy integráltabb, holisztikus megközelítést alkalmazzon a körkörös gazdaság tekintetében. A körkörös gazdaságra való átálláshoz a hulladékkezelést megelőző gazdaságra és az újrahasznosításra fordított figyelem mellett a termékek életciklusát egységesen kezelő megközelítésre, valamint a különböző szakpolitikai területek és az olyan kezdeményezések közötti jobb összhangra is szükség van, mint például a hatékony erőforrás-felhasználásra vonatkozó ütemterv Európában, a hetedik környezetvédelmi cselekvési program, az energia- és éghajlatváltozási csomag, a környezeti lábnyom (LCA és szénlábnyom), az európai bioalapú stratégia vagy az „Innováció a fenntartható növekedésért: az európai biogazdaság”;

5. ennek kapcsán tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság 2015 végéig jobb és ambiciózusabb javaslatsomagot szándékozik előterjeszteni; komolyan kételkedik azonban abban, hogy ilyen viszonylag rövid időn belül lehetséges lenne sokkal jobb kompromisszumokat találni ennyire sok és összetett kérdésben; emlékeztet ennek kapcsán arra, hogy sürgető szükség van világos és megbízható iránymutatásokra a helyi és regionális önkormányzatok számára, valamint ismételten megemlíti a körkörös gazdaságban rejlő jelentős lehetőségeket a gazdasági növekedéshez való hozzájárulásra; ezért azt ajánlja, hogy késlekedés nélkül igyekezzenek az európai bizottsági javaslatok minőségét a már megkezdett jogalkotási eljárás keretében tovább javítani, és felkéri ezért az Európai Bizottságot és a társjogalkotókat arra, hogy jövőbeli munkájukban vegyék figyelembe az alábbi megjegyzéseket és javaslatokat, köztük azokat, amelyek a körkörös gazdaságnak a termékek kialakítási és gyártási folyamata korai szakaszában történő megerősítésére vonatkoznak;

6. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a biogazdaságot integrált módon beépítsék a körkörös gazdaság európai megközelítésébe. A biogazdaság 22 milliárd eurós éves forgalmával jelentősen hozzájárul a környezetbarát és fenntartható fejlődéshez, valamint új munka- és piaci lehetőségeket teremtéséhez. A legtöbb bioalapú beruházás regionális/helyi szinten történik, ahol a számos alulról felfelé irányuló kezdeményezésnek köszönhetően új értékláncok és munkalehetőségek teremthetnek;

7. emlékeztet ennek kapcsán arra, hogy a körkörös gazdaságban fontos lehetőségek rejlenek arra, hogy az uniós vállalkozások, közhatalóságok és fogyasztók megtakarításokat érjenek el. Kiemeli, hogy ezeknek a megtakarításoknak nagy volumenű és hosszú távú beruházásokat kell eredményezniük az uniós gazdaságban, és ennek következtében fenntartható munkahelyek létrehozásához kell vezetniük az EU-ban;

8. hangsúlyozza, hogy a körkörös gazdaságot ösztönző szakpolitikai keretet minden – uniós, nemzeti és regionális – szinten tovább kell fejleszteni, azoknak az intézkedéseknek az alkalmazásával, amelyek az intelligens szabályozást, a piacialapú eszközöket – különös tekintettel az újrahasznosítható anyagok felhasználásának ösztönzésére –, a kutatást és az innovációt, az ösztönzőket, az információcserét és az önkéntességen alapuló megközelítések támogatását kombinálják. Az RB úgy véli, hogy a tervezés és az innováció kulcsfontosságú a körkörös gazdaságra való áttérésben, és felkéri az Európai Bizottságot arra, hogy ösztönözze az innovációt, többek között az EU kutatási és innovációs programjának (Horizont 2020) keretében, segítse a termékek és szolgáltatások körkörösebb modelljének kialakítását, a koherensebb termékpolitikán keresztül is, fejlessze tovább a környezetbarát tervezésről szóló irányelv felülvizsgálatát és végrehajtását a forráshatékonysági kritériumok beépítésén keresztül, és határozza meg a környezeti hatásvizsgálat alkalmazásának módját a termékek és eljárások tervezésében;

9. támogatja, hogy a környezetbarát tervezésről szóló irányelvet alkalmazzák a tartóssággal, a modularitással, az újrafelhasználhatósággal és az újrahasznosíthatósággal kapcsolatos erőforrás-hatékonysági kritériumokra, megfelelő tanács-csal ellátva a fogyasztókat, többek között a 2015–2017-es munkatervben a jövőre nézve meghatározandó kiemelt termékcsoportok kapcsán is. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása érdekében az RB már kérte az irányelv és annak végrehajtási intézkedései alapos felülvizsgálatát azzal, hogy annak alkalmazási körét terjesszék ki a környezetre jelentős hatást gyakorló, nem energiával kapcsolatos termékekre ⁽⁴⁾;

(⁴) Cdr 3751-2013, CDR 1617-2013, Cdr 140/2011 fin.

10. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a termékgyártási folyamat korai szakaszában kiemelt figyelmet fordítsanak a kompozit csomagolóanyagokra, hogy csökkentsék az ilyen, nem újrafeldolgozható, illetve csak bonyolult és költséges technológiákkal újrafeldolgozható anyagokból keletkező hulladékok mennyiségét. Azt ajánlja, hogy az ökocímkeről szóló rendelet hatályát terjesszék ki egyre több termékre és szolgáltatásra, mind a hulladékmennyiség csökkentését célzó intézkedések végrehajtásának egyszerűbbé tétele érdekében, mind pedig azért, hogy világosabb és hasznosabb iránymutatást nyújtsanak a fogyasztóknak, az áruk és szolgáltatások környezeti hatásainak csökkentése érdekében;

11. üdvözli az Európai Bizottság által bejelentett, a környezetbarát közbeszerzés előmozdítására irányuló kezdeményezéseket, nevezetesen az új közbeszerzési irányelvek által ezzel kapcsolatban kínált lehetőségekről szóló iránymutatást, az annak nyomon követésére vonatkozó ajánlást, hogy a tagállamok hogyan teljesítenek a zöld közbeszerzések 50 %-os arányának elérésére vonatkozó indikatív célkitűzés terén, valamint a hatóságok zöld közbeszerzésekkel foglalkozó hálózatai létrehozásának támogatását. Megismétli ugyanakkor azt a kérését, hogy a zöld közbeszerzések terén rögzítsenek kötelező célokat a nemzeti kormányok és az európai intézmények számára ⁽⁵⁾;

12. megismétli, hogy az Európa 2020 stratégia „Erőforrás-hatékony Európa” kiemelt kezdeményezésének eredményeit alapvetően fontos nyomon követni az Európa 2020 stratégia, valamint a hozzá kapcsolódó európai szemeszter és az éves növekedési jelentések keretében. Az erőforrás-hatékonyt az Európa 2020-szal kapcsolatos nemzeti jelentési rendszer, a nemzeti reformprogramok és az országspecifikus ajánlások szerves részévé kell tenni. Ezzel kapcsolatban arra kéri az Európai Tanácsot, hogy a már meglévő tagállami szintű célok figyelembevételével a félidei felülvizsgálat során az Európa 2020 stratégiát egészítse ki egy új, erőforrás-termelékenységi kiemelt céllal: a GDP és a nyersanyag-fogyasztás hányadosaként kifejezett erőforrás-termelékenység 2030-ig történő legalább 30 %-os növelésével ⁽⁶⁾.

B. A hulladékokról szóló különböző irányelvek módosításáról szóló irányleveljavaslatról

13. hangsúlyozza a proaktív politikára épülő európai jogalkotási keretnek tulajdonítható haladást a hulladékgazdálkodás területén. Kiemeli, hogy néhány tagállam, illetve helyi és regionális önkormányzat nemcsak eléri, de meg is haladja az e területen kitűzött uniós célokat, továbbá úgy véli, hogy a jövőbeli szabályozásnak tekintettel kell lennie a kiindulási pontok különbözőségére, és különösen a legkevésbé eredményeseket kellene támogatnia abban, hogy folytassák és javítsák e célok elérése érdekében kifejtett teljesítményüket;

14. úgy véli, hogy a hulladékhierarchiára vonatkozó felelős és fenntartható politikának célul kell kitűznie a hulladéktermelés lehető legnagyobb mértékű csökkentését, a hulladék és az azzal való gazdálkodás emberi egészségre és környezetre gyakorolt negatív hatásának csökkentését, az anyagfelhasználás visszafogását és a hulladékokban rejlő anyagok gazdasági körforgásba való reintegrálását. Az RB véleménye szerint a hulladékhierarchia tiszteletben tartása a leghatékonyabb módja annak, hogy korlátozzák a hulladékgazdálkodás ökológiai és finanszírozási költségeit, ezért sajnálatos, hogy az Európai Bizottság közleménye figyelmen kívül hagyja azt az elgondolást, hogy a hulladékokról szóló keretirányelvbe foglalják bele a hulladéktermelés csökkentésének kötelező érvényű célkitűzését is;

15. úgy véli, hogy az anyagok termelési folyamatba való ismételt bevonása megkönnyítésének és ezáltal a körkörös gazdaságra történő átállásnak az egyik leggyorsabb módja az, ha egyszerűbbé tesszük azoknak a rendszereknek az alkalmazását, amelyek a melléktermékek vagy a hulladékstátusz megszüntetésének a bejelentésére szolgálnak;

16. hangsúlyozza, hogy azokra az uniós régiók és tagállamok között létező különbségekre tekintettel, amelyek a jelenlegi hulladékgazdálkodási uniós joganyag által kitűzött célkitűzések ⁽⁷⁾ teljesítését illetően állnak fenn, rendkívül fontos az e területen megvalósuló együttműködésnek és a bevált gyakorlatok megosztásának a bátorítása, hogy a kevésbé eredményes tagállamok és régiók segítséget kapjanak a végső célkitűzések teljesítéséhez. Ugyanakkor azt is szem előtt kell tartani, hogy a szétszórta lakosságú régiókban és területeken, ahol alacsony a népsűrűség és messze vannak a hulladékfeldolgozó üzemek, megnövekednek a hulladékgazdálkodással kapcsolatos költségek és nagyon nehéz elérni a teljes hulladékmentesség végcélját;

17. hangsúlyozza, hogy fontos a hulladékokból visszanyert anyagok és az azokból gyártott termékek egyes értékesítési piacainak megteremtése, létrehozva így a törvényes és egységes keretet, és esélyegyenlőséget biztosítva mindazoknak, akik értéket nyernek ki ezekből az anyagokból, és reintegrálják ezeket a gazdasági körforgásba;

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ 2008/98/EK, 99/31/EK és 94/62/EK iránylev.

18. hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok alapvető szerepét az e területre vonatkozó joganyag végrehajtásában, a hulladékgazdálkodás és -raktározás infrastruktúráinak létrehozásában és finanszírozásában, valamint a hulladékáramok operatív irányításában, utóbbi ugyanis egyike azoknak a legnagyobb kihívásoknak, amelyekkel a helyi és regionális önkormányzatok szembesülnek. A korábbi véleményben⁽⁸⁾ megfogalmazottakhoz hasonlóan ismét kéri, hogy erősítsék meg a helyi és regionális önkormányzatok részvételét az általuk teljesítendő célkitűzések felülvizsgálatában. Ezzel összefüggésben az RB kéri, hogy az EU biztosítsa a helyi és regionális önkormányzatok számára a beavatkozásnak és az együttműködésnek azt a szintjét, amely teljes mértékben tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét;

19. sajnálja, hogy a nem újrafeldolgozható hulladékok energetikai hasznosítását – mint a hulladékvalorizációs folyamat végső lépését – nem eléggé népszerűsíti az irányelvjavaslat, pedig azáltal jobban meg lehetne felelni a tagállamok összességére számára előírt ambiciózus célkitűzéseknek, eközben pedig erősíteni lehetne az Európai Unió energetikai függetlenségét;

20. úgy véli, hogy az európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslatot kísérő hatásvizsgálat⁽⁹⁾ eredményei nagyon optimisták, és azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy tisztázza az ennek alapját jelentő adatokat, azokat a tudományos bizonyítékokat is ideértve, amelyek egy adott megközelítés kiválasztására készítették az Európai Bizottságot, továbbá ennek a megközelítésnek a költségeit, és nem utolsósorban a legjobban teljesítő országokhoz kötődő kritériumok használatának célszerűségét;

21. korábbi ajánlások⁽¹⁰⁾ alapján támogatja, hogy a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok gyorsított ütemben, szisztematikusan vezessenek be gazdasági eszközöket a hulladékgazdálkodás területén, például azáltal, hogy ösztönzik az ilyen eszközök beépítését a hulladékgazdálkodási és -megfelelési tervekbe (a korai előrejelző rendszer részeként), illetve előmozdítják a kiterjesztett gyártói felelősséget; hangsúlyozza, hogy ezek az eszközök olyan bevételt generálhatnak a helyi és regionális önkormányzatok számára, melyet a hulladékcélok teljesítésével és érvényesítésével kapcsolatos adminisztratív költségek (részleges) ellensúlyozására lehet fordítani, továbbá forrást jelenthet a hulladékkeltákarítási tevékenységekhez, valamint újrahaznosítási és környezeti projektekhez;

Fogalommeghatározások

22. felkéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy az irányelvjavaslat VI. mellékletében őrizze meg a *települési hulladék* egységes és egyértelmű megfogalmazását. A szóban forgó meghatározást úgy kell egyértelműsíteni, hogy a hangsúlyt nem arra kell helyezni, hogy ki gyűjti össze a hulladékokat, hanem inkább arra, hogy *milyen típusú hulladékot* gyűjtenek. Egy egyértelmű és egységes meghatározás szükséges a politika koherenciájának és megfelelő végrehajtásának biztosításához, valamint a különböző helyi és regionális önkormányzatok teljesítményeinek összehasonlításához.

23. örömmel fogadja a javaslatot, hogy változtassák meg azoknak a hulladékoknak a meghatározását, amelyekre az *újrahasználatra való előkészítés és újrafeldolgozás* vonatkozik. Bár ez még nem teljesen az eredményen alapuló megfogalmazás, megfelel az RB azon korábbi kérésének, hogy hozzanak létre egy egységes mérési módszert az újrafeldolgozási teljesítményekre és a ténylegesen újrafeldolgozott mennyiségekre vonatkozóan⁽¹¹⁾;

24. javasolja az Európai Bizottságnak a *gyűjtés* és az *elkülönített gyűjtés* meghatározás felülvizsgálatát, mivel ezeket különböző módon értelmezik a tagállamokban. Az RB a *válogatás* fogalom meghatározását is javasolja, mind statisztikai és jelentéstételi megfontolásból, mind pedig az anyagminőség okán, mivel sok tagállam gyűjti és jelenti a válogatóhelyek felé szállított hulladékmennyiségeket, melyek akár 30 % szennyezést is tartalmazhatnak;

Egységes mérési módszer

25. kiemeli és fenntartja az *újrafeldolgozási célkitűzésekre vonatkozó egységes mérési módszer* meghatározásának jelentőségét, és üdvözli az Európai Bizottság javaslatát. Ez az egyszerűsítés és az eredményorientált módszer kiválasztása lehetővé teszi majd az EU-n belüli különböző teljesítmények jobb összehasonlítását, és hozzájárul majd a hulladékok hasznos forrásokká történő alakításához. Kiemeli azonban, hogy a javasolt mérési módszer esetében fennáll még néhány kérdés. Így például bizonyos hulladékáramlatok esetében a jelenlegi technikákkal nagy nehézségekbe ütközhet a célok megvalósítása. Az RB azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy pontosítsa a módszert és az annak keretében alkalmazott meghatározásokat, illetve szükség esetén javasoljon módosításokat;

⁽⁸⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CdR 3751/2013, CDR 1617/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Hulladékmegelőzés és hulladékkezelési modellek optimalizálása

26. hangsúlyozza, hogy a „hulladékhierarchia” elveinek tiszteletben tartása érdekében – amelynek értelmében a körkörös gazdaság alapvető elemét jelentő hulladékmegelőzés szerepel a hulladékhierarchiában az első helyen – ezt az elvet minden egyéb elvet megelőzően kellene tekintetbe venni. Ebben az értelemben az Európai Bizottságnak pénzügyi ösztönzőkkel kísért kötelező célkitűzéseket kellene javasolnia a hulladékmegelőzésre, továbbá a „szennyező fizet” elv teljes mértékű alkalmazását;

27. megismétli kérését, hogy vezessék be az EU-n belüli települési hulladéktermelés megelőzésének/csökkentésének kötelező érvényű célkitűzését annak érdekében, hogy e hulladék egy főre vetített mennyisége a 2010-es szinthez képest 2020-ig 10 %-kal csökkenjen ⁽¹²⁾;

28. további intézkedések bevezetését ajánlja a szelektív hulladékgyűjtés és a hulladék-újrahasznosítás javítására. Az alábbi intézkedésekről lehetne szó: a háztartási hulladékok szelektív konténerekbe történő pneumatikus elszállításának elősegítése; többrészes konténerek kialakítása és elhelyezése építési területeken, elősegítve az építési törmelékek és hulladékok külön tárolását és kezelését; kezelési modellek és létesítmények kialakítása a fotovoltaikus napelemekből származó hulladékok jövőben várható nagyobb mennyiségének kezeléséhez; infrastrukturális hálózat kiépítése a járművek életciklusuk vége utáni ártalmatlanításához és helyreállításához;

Kiterjesztett gyártói felelősség

29. hangsúlyozza, hogy a körkörös gazdaságra való átállás során nemcsak a hulladékgazdálkodásra kell figyelemmel lenni, hanem a többi olyan ágazatot is be kell kapcsolni a folyamatba, amely termékek fejlesztéséhez vagy előállításához kapcsolódik. Annak érdekében, hogy a termékek könnyen újrafeldolgozhatók és rendelkezésre bocsáthatók legyenek, ösztönözni kell a termékek környezeti szempontoknak megfelelő kialakítását és olyan technológiák terjesztését, amelyek során nem, vagy alig keletkezik hulladék;

30. a kiterjesztett gyártói felelősség elvének megerősítésére tekintettel felkéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy tartsák fenn a hulladékokra vonatkozó keretirányelv 8. cikkének módosítására vonatkozó javaslatot, amely jelenleg nem csupán felkéri, hanem kötelezi a tagállamokat az ökohatékony és a termékek környezetbarát tervezésének bátorítására, a technikai tartósságot és újrafeldolgozhatóságot is ideértve, valamint hogy vegyék figyelembe a termékek teljes életciklusának hatásait;

31. tekintettel arra, hogy az irányelvjavaslat nem tűz ki számszerűsíthető célt a termékek ökológiailag felelős kialakítására, kéri, hogy a gazdasági szereplők vállaljanak nagyobb felelősséget az iránt, hogy környezetileg felelősebb termékeket tervezzenek, és reméli, hogy konkrét ajánlásokat fogalmaznak meg arra vonatkozóan, hogy a piacra kerülő termékek milyen arányban alkalmazzanak újrahasznosított anyagokat. Ebben a kontextusban emlékeztet az eszközként alkalmazható öko címke jelentőségére is.

32. megállapítja, hogy a kiterjesztett gyártói felelősség elve, amely a gyártókra és az importőrökre is vonatkozik, hatékony mozgatórugónak bizonyul azon politika vonatkozásában, amely a hulladékok termelésének megelőzését szolgáló intézkedéseket kívánja ösztönözni. Kéri azonban olyan kísérő intézkedések meghozatalát, amelyek biztosítják, hogy az így keletkezett költségeket ne terheljék a végső fogyasztókra, illetve hogy az így keletkezett nyereséget forgassák vissza a hulladékkezelés folyamatába;

33. továbbra is támogatja a kiterjesztett gyártói felelősség elvének megerősítését az uniós joganyagban ⁽¹³⁾, ezzel egyidejűleg minimumkövetelmények bevezetését javasolja (a hulladékáram gyűjtési, irányítási és kezelési költségeinek fedezése, a lakosság tájékoztatásának költségei, valamint azok a költségek, amelyek a termékek tervezésének az ökodesign jegyében történő kiigazításából adódnak);

Célkitűzések

34. felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy az Európai Bizottságnak a települési hulladékok újrafelhasználására és újrafeldolgozására vonatkozóan javasolt célkitűzését illetően továbbra is tartsa fenn ambiciózus álláspontját. Az RB azt az új rendelkezést is üdvözli, melynek értelmében a tagállamoknak a jelentős mennyiségű kritikus nyersanyagot tartalmazó hulladékok gyűjtésére és újrafeldolgozására vonatkozóan intézkedéseket kell szerepeltetniük a hulladékgazdálkodási tervükben;

⁽¹²⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹³⁾ CdR 1617/2013.

35. javasolja, hogy az európai joganyag legyen ambiciózus és ugyanakkor realista is. Felhívja a figyelmet arra, hogy a célkitűzések módosítására és az egységes mérési módszerre vonatkozó egyidejű javaslatok sok tagállam, illetve helyi és regionális önkormányzat számára nagy kihívást jelenthetnek, főleg azok számára, amelyek a jelenlegi joganyag végrehajtása tekintetében is nehézségekkel szembesültek. Az új célkitűzéseket a jelenlegi célkitűzések teljesítésének elmaradását kiváltó okok és ezek hatásainak részletes elemzése után kellene meghatározni, a regionális szintet is ideértve, hiszen bizonyos nagyon alacsony népsűrűségű térségek nagyon sajátos demográfiai helyzetben vannak. Ambiciózus és realista újrafeldolgozási célkitűzések meghatározását javasolja annak a tagállamokkal, illetve helyi és regionális önkormányzataikkal folytatott részletes megbeszélésnek az alapján, amelynek tárgya az e célkitűzések hatékony nyomon követéséhez és sikeres végrehajtáshoz szükséges intézkedések;

36. kiemeli, hogy a jelenlegi célkitűzések végrehajtása jelentősen változik tagállamonként és régióként. Hangsúlyozza azonban, hogy a bizonyos tagállamokban jelentkező kedvező eredmények arra is rámutatnak, hogy abban az esetben, ha az alapfeltételek megfelelőek, és ha a szükséges igazgatási kapacitást kifejlesztik ott, ahol jelenleg még nem áll fenn, lehetséges az ambiciózus célkitűzések teljesítése vagy megközelítése ⁽¹⁴⁾;

37. határozottan kéri, hogy az új irányelv által meghatározott célkitűzéseket feleltessék meg az újrafelhasznált/újrafeldolgozott anyagok minőségének, hogy így az újrafeldolgozott anyagok a környezetet és az emberek egészségét ne károsítsák, és biztosítható legyen az értékesítési piacon a nyersanyagokkal szembeni tisztességes verseny. Fontos továbbá, hogy az tényleges újrahasznosítási arányok vizsgálatához egységes és egyértelmű számítási alapelveket határozzanak meg;

38. javasolja, hogy tartsák fenn a csomagolási hulladékok újrahasznosítására 2020-ig, 2025-ig és 2030-ig javasolt ambiciózus célkitűzéseket, és támogatja az újrahasznosítási szint számítási módszerének javasolt egységesítését, mely szerint az újrahasznosítási szintet – a jelenlegi visszanyerési és újrahasznosítási tevékenységektől eltérően – csak az újrafeldolgozásra korlátozzák. A pontos újrahasznosítási célokat a számítási módszer javasolt megváltoztatásának hatásvizsgálata után kell meghatározni. Emellett a csomagolás közvetlen újrafelhasználását is figyelembe kell venni a számítási eljárásokban és a célok kitűzésekor. Az RB korábban már kérte annak a lehetőségnek a megvizsgálását, hogy 2020-ig emeljék meg az újrafeldolgozási arányt a műanyag hulladékok esetében 70 %-ra, az üveg, fém, papír, karton és fa esetében pedig 80 %-ra;

39. megismétli azt a kérését, hogy a hulladékokról szóló felülvizsgált keretirányelvbe építsék be a *biohulladékok újrafeldolgozásának új célkitűzését*, ezen ágazat fejlődésének és a mennyiségi célkitűzések meghatározásának ⁽¹⁵⁾ távlatában. Ezen túlmenően az Európai Bizottság a komposzt minőségének tekintetében is kötelező kritériumokat határozhatna meg, hogy ösztönözze az újrafeldolgozott biohulladékok piacát és a környezet védelmét ⁽¹⁶⁾. Ezért hasznos lehet a polgárok tájékoztatását szolgáló iránymutatások kidolgozása, amelyeknek köszönhetően javulhat az összegyűjtött és komposztálásra elszállított szerves hulladékok minősége;

40. újfent határozottan sürgeti, hogy határozzanak meg olyan kiegészítő célkitűzéseket az újrahasználatra való előkészítésre, amelyeknek kötelező érvényűeknek, továbbá az egyes hulladékok tekintetében elkülönítettnek és specifikusnak kell lenniük, főként a bútorok, a textilek, valamint az elektromos és elektronikus berendezések esetében, annál is inkább, mivel bizonyos országokban nemzeti/regionális szinten már léteznek ilyen célkitűzések ⁽¹⁷⁾;

Hulladéklerakás

41. követve az Európai Parlamentnek a hulladéklerakási tilalom fokozatos bevezetésére vonatkozó felhívását ⁽¹⁸⁾, az RB szorgalmazta, hogy 2020-ig tiltsák meg az újrafeldolgozható és biológiailag lebontható hulladékok hulladéklerakókban történő elhelyezését ⁽¹⁹⁾. Ebben az értelemben az RB megerősíti az EP-nek és a Tanácsnak címzett azon kérését, hogy legalább a javasolt célkitűzés maradjon meg, vagyis hogy 2025. január 1-jétől kezdve semmilyen biológiailag lebontható hulladékot ne lehessen a hulladéklerakókban elhelyezni, és amennyiben ez technikailag megoldható és gazdaságilag ésszerű, az újrafeldolgozható hulladékokat elkülönítve kelljen összegyűjteni, majd újra feldolgozni;

⁽¹⁴⁾ Lásd az alábbi dokumentumot is: Területi hatásvizsgálati jelentés a körkörös gazdaságra vonatkozó csomagról, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CDR 1617-2013, CDR 3751-2013, CdR 140/2011 final.

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament jelentése az erőforrás-hatékony Európáról, (2011/2068(INI)) 2012. május 8.

⁽¹⁹⁾ CdR 3751/2013, CDR 1617/2013.

42. kéri a csökkentési célok megfogalmazásának felülvizsgálatát, mivel a javasolt számításban és aránymeghatározásban összemossák a „nem veszélyeshulladék-lerakó” és a „települési hulladék” fogalmát, jóllehet a nem veszélyeshulladék-lerakókba nem csak települési hulladékot lehet vinni; az RB ajánlja, hogy a javasolt, nem kötelező érvényű célkitűzést, melynek értelmében 2030-ra a maradékhulladékok legfeljebb 5 %-a helyezhető el hulladéklerakókba, esetleg rugalmasabban fogalmazzák meg, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a célkitűzést alakítsák át az ezen hulladékok csökkentésére vonatkozó kötelező érvényű célkitűzéssé, ami jobban tükrözné a 7. környezetvédelmi cselekvési program által kitűzött célokat és az RB korábbi kéréseit ⁽²⁰⁾;

43. kéri az Európai Bizottságot, hogy folytassa az építési és bontási hulladékok újrahasznosítási lehetőségeivel kapcsolatos munkáját, és konkrétan vizsgálja meg, hogy egyetlen közös cél elegendő-e a különféle építőanyagok összegyűjtésének, szelektálásának és újrahasznosításának ösztönzéséhez, vagy egyedi célokat kellene-e kitűzni az építési és bontási hulladékból kisebb aránnyal részesedő építőanyagokra vonatkozóan;

Korai előrejelző mechanizmus és jelentéstétel

44. üdvözli a korai előrejelző mechanizmus bevezetésére vonatkozó javaslatot, hogy nyomon lehessen követni az új irányelvben javasolt újrafeldolgozási célkitűzéseknek való megfelelést. A megfelelési tervek tükrözik az RB azon ajánlásait, hogy minden egyes tagállam számára állapítsanak meg konkrét ütemtervet. Felhívja mindemellett az Európai Bizottságot, hogy az említett tervek kidolgozásánál a tagállamoknak nyújtson módszertani segítséget;

45. ugyancsak üdvözli az éves jelentésekre vonatkozó kötelezettség bevezetését is, amelyeket egy minőség-ellenőrzési jelentés kísér, és amelyeket egy független harmadik fél ellenőriz. E szempont megteremthetné az alapjait annak, hogy jobban ki lehessen értékelni a célkitűzések elérésének mértékét az egyes tagállamokban, emellett pedig lehetőséget adna a teljesítmények javítását célzó intézkedések meghozatalára;

46. javasolja, hogy csak akkor legyen kötelező, hogy az értékeléshez az éves jelentéseket egy független harmadik fél terjessze be, ha a jelentésekben szereplő adatok megbízhatóságát illetően kétségek állnak fenn, és azt tanácsolja az Európai Bizottságnak, hogy rögzítse azokat az objektív kritériumokat, amelyek szerint egy ilyen értékelésnek le kell zajlania, és adjon ehhez módszertani segítséget;

Szubszidiaritás és arányosság

47. úgy véli, hogy a szubszidiaritás tekintetében nem adnak okot aggodalomra azok az új célkitűzések, amelyek a települési hulladékok, a csomagolási hulladékok, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékai újrafeldolgozására, az újrafeldolgozható hulladékok hulladéklerakókban való elhelyezésének 2025-től, majd 2030-tól való betiltására, a korai előrejelző mechanizmusra, valamint a jelentéstételi kötelezettségek megváltoztatására vonatkoznak. Létezik azonban néhány, az arányossághoz kötődő probléma a jelenlegi célkitűzések eltérő szintű végrehajtásának és az Európai Bizottság által javasolt, az új célkitűzésekre vonatkozó menetrendnek a vonatkozásában ⁽²¹⁾;

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

48. aggodalommal figyeli az új irányelv számos rendelkezését, amelyek feljogosítják az Európai Bizottságot arra, hogy a jövőben felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el.

⁽²⁰⁾ CdR 3751/2013, CDR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Jelentés az RB szubszidiaritásfigyelő hálózatával és szubszidiaritási szakértői csoportjával folytatott konzultációról, 2014.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

1. cikk – A 2008/98/EK irányelv módosítása, 6. pont – a 8. cikk b) bekezdésének módosítása

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>b) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„2. „A tagállamok megfelelő, a belső piacot nem torzító intézkedéseket hoznak annak ösztönzésére, hogy a termékek tervezése elősegítse a termékek gyártása és használata során jelentkező környezeti hatások és képződő hulladékmennyiség csökkentését.</p> <p>Ezeknek az intézkedéseknek – a hulladékhierarchia helyes alkalmazásának elősegítése érdekében – ösztönözniük kell egyebek mellett a többször használható, műszaki szempontból tartós és a hulladékká válás után újrahasználatra és újrafeldolgozásra alkalmas termékek fejlesztését, gyártását és forgalmazását. Az intézkedéseknek figyelembe kell venniük a termékek teljes életciklusa során jelentkező hatásokat.”;</p>	<p>b) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„2. „Az Európai Bizottság és a tagállamok megfelelő, a belső piacot nem torzító intézkedéseket hoznak annak ösztönzésére <u>biztosítására</u>, hogy a termékek tervezése elősegítse a termékek gyártása és használata során jelentkező környezeti hatások és képződő hulladékmennyiség csökkentését.</p> <p>Ezeknek az intézkedéseknek – a hulladékhierarchia helyes alkalmazásának elősegítése érdekében – ösztönözniük kell egyebek mellett a többször használható, műszaki szempontból tartós és a hulladékká válás után újrahasználatra és újrafeldolgozásra alkalmas termékek fejlesztését, gyártását és forgalmazását. Az intézkedéseknek figyelembe kell venniük a termékek teljes életciklusa során jelentkező hatásokat.”;</p>

Indokolás

A forráshatékonyság elérése érdekében a legjelentősebb változtatásokat magánál a forrásnál lehet megvalósítani. A termékek tervezésének javítása annak érdekében, hogy újrahasználatok, javíthatók és újrafeldolgozhatók legyenek, valamint a csomagolás optimalizálása jelentősen hozzájárulhat a hulladékmegelőzéshez, amely az újrahasználat és az újrafeldolgozás fölött, a hulladékhierarchia csúcán található. Ezért egy ambiciózusabb öködesign politikára van szükség, mind uniós, mind nemzeti szinten.

2. módosítás

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

1. cikk – A 2008/98/EK irányelv módosítása, 11. pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>11. A 22. cikk második bekezdése helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„A hulladékanyagok szennyeződésének lehető legalacsonyabb szinten tartása érdekében a tagállamok 2025-re biztosítják a biohulladék elkülönített gyűjtését.</p> <p>A Bizottság értékeli a biohulladékkal való gazdálkodás helyzetét, és szükség esetén jogalkotási javaslatot terjeszt elő a kérdéstről. Az értékelés keretében megvizsgálja, hogy az emberi egészség és a környezet magas szintű védelme indokolja-e minimumkövetelmények bevezetését a biohulladékkal való gazdálkodás, illetőleg minőségi kritériumok megállapítását a biohulladékból előállított komposzt és fermentációs maradék vonatkozásában.”</p>	<p>11. A 22. cikk második bekezdése helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„A <u>hasznosítható</u> hulladékanyagok szennyeződésének lehető legalacsonyabb szinten tartása <u>és a szerves hulladékanyagok optimális újrafeldolgozásának biztosítása</u> érdekében a tagállamok 2025-re biztosítják a biohulladék elkülönített gyűjtését.</p> <p>A Bizottság értékeli a biohulladékkal való gazdálkodás helyzetét, és szükség esetén jogalkotási javaslatot terjeszt elő a kérdéstről. Az értékelés keretében megvizsgálja, hogy az emberi egészség és a környezet magas szintű védelme indokolja-e minimumkövetelmények bevezetését a biohulladékkal való gazdálkodás, illetőleg minőségi kritériumok megállapítását a biohulladékból előállított komposzt és fermentációs maradék vonatkozásában.”</p>

Indokolás

A biohulladék nem fertőző. A hulladékgyűjtést arra kellene alapozni, hogy miként lehet a legjobban felhasználni a hulladékot (pl. energia előállítás a biogázból, trágya stb.), nem pedig arra, hogy más hulladékot szárazon tartsanak. Ezen túlmenően nem kellene kötelező módon előírni a biohulladék elkülönített gyűjtésének vagy kezelésének egyik vagy másik lehetőségét. Rugalmasságot kellene biztosítani a helyi körülményekhez és az új technológiákhoz való alkalmazkodáshoz. A biohulladék minősége számít, nem pedig gyűjtésének/kezelésének módja.

3. módosítás

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD), VI. melléklet

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A települési hulladék összetétele</p> <p>A települési hulladék fogalma a települések által vagy nevében összegyűjtött háztartási hulladékot, valamint a kiskereskedelemről, a kisebb vállalkozásokról, az irodaépületekből és az intézményektől (például iskoláktól, kórházaktól, hivatali épületekből) származó, a háztartási hulladékhöz jellegében és összetételében hasonló hulladékot foglalja magában.</p> <p>A fogalom kiterjed:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a lomhulladékokra (például háztartási készülékek, bútor, ágybetét), — az udvari hulladékokra, a falevelekre, a fűnyesedékre, az utcai söpredékre, az utcai szeméthyűjtőkből származó hulladékokra, a piactakarítás során képződő hulladékokra, — egyes települési szolgálatok, nevezetesen a parkfenntartó, kertészeti és közterületi takarító szolgálat hulladékaira. <p>A fogalom kiterjed az ugyanezen forrásból származó, hasonló jellegű és összetételű más hulladékokra is, amennyiben:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a hulladék gyűjtését nem település végzi vagy település nevében végzik, hanem gyártói felelősségi rendszer keretében vagy nonprofit magánintézmény által, közvetlenül újrahasználat és újrafeldolgozás céljából, első-sorban elkülönített gyűjtés formájában valósul meg, — a hulladék olyan vidéki területről származik, ahol nem működik rendszeres hulladékbegyűjtő szolgálat. <p>A fogalom nem terjed ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a szennyvízhálózatból és a szennyvízkezelő művekből származó hulladékokra, ideértve a szennyvíziszapot is, — az építési és bontási hulladékokra. 	<p>A települési hulladék összetétele</p> <p>A települési hulladék fogalma a települések által vagy nevében összegyűjtött háztartási hulladékot, valamint a kiskereskedelemről, a kisebb vállalkozásokról, az irodaépületekből és az intézményektől (például iskoláktól, kórházaktól, hivatali épületekből) származó, a háztartási hulladékhöz jellegében és összetételében hasonló hulladékot foglalja magában.</p> <p>A fogalom kiterjed:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a lomhulladékokra (például háztartási készülékek, bútor, ágybetét), — az udvari hulladékokra, a falevelekre, a fűnyesedékre, az utcai söpredékre, az utcai szeméthyűjtőkből származó hulladékokra, a piactakarítás során képződő hulladékokra, — egyes települési szolgálatok, nevezetesen a parkfenntartó, kertészeti és közterületi takarító szolgálat hulladékaira. <p>A fogalom kiterjed az ugyanezen forrásból származó, hasonló jellegű és összetételű más hulladékokra is, amennyiben:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a hulladék gyűjtését nem település végzi vagy település nevében végzik, hanem gyártói felelősségi rendszer keretében vagy nonprofit magánintézmény által, közvetlenül újrahasználat és újrafeldolgozás céljából, első-sorban elkülönített gyűjtés formájában valósul meg, — a hulladék olyan vidéki területről származik, ahol nem működik rendszeres hulladékbegyűjtő szolgálat. <p>A fogalom nem terjed ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> — a szennyvízhálózatból és a szennyvízkezelő művekből származó hulladékokra, ideértve a szennyvíziszapot is, — az építési és bontási hulladékokra. <p><u>A hulladékok európai jegyzéke pontosan meghatározza, hogy mi tartozik a települési hulladékok kategóriájába.</u></p>

Indokolás

A közös meghatározásra nem a helyi önkormányzatok teljesítményének értékelése céljából van szükség, hanem hogy fel lehessen mérni, elérik-e a tagállamok a hulladékokra vonatkozó joganyag által meghatározott célkitűzéseket, és hogy össze lehessen hasonlítani politikáikat. Ezért a települési hulladékot nem annak alapján kell meghatározni, hogy ki gyűjti össze, hanem hogy mit gyűjtenek (vagyis a hulladék összetétele alapján). Emellett a települési hulladékok irányelvben meghatározott definícióját a hulladékok európai jegyzéke tovább pontosítja, mely utóbbi az Európai Bizottság egyik döntésén alapul.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az interoperabilitás mint a közzféra korszerűsítésének eszköze

(2015/C 140/09)

Előadó:	Odeta Žerlauskienė (LT/ALDE), Skuodas körzeti tanácsának tagja
Referenciaszöveg:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az európai közigazgatási szervek, üzleti vállalkozások és polgárok rendelkezésére álló interoperabilitási megoldásokra vonatkozó program (ISA2) létrehozásáról Az interoperabilitás mint a közzféra korszerűsítésének eszköze COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD).

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. kiemeli azokat az előnyöket és lehetőségeket, amelyeket az információs és kommunikációs technológiák (IKT-k) átfogó használata kínál a közzféra hatékonyabbá és átláthatóbbá tételéhez;
2. fontosnak tartja, hogy a közintézmények elektronikus úton is hozzáférhetőek legyenek a magánszemélyek és a vállalkozások számára, bárhol is tartózkodjanak éppen, ezért hangsúlyozza, hogy támogatja a határokon átnyúló közzolgáltatások fejlesztését, különös tekintettel az interoperabilitással, az elektronikus személyazonosítással, az elektronikus aláírással, az elektronikus iratkezeléssel és az elektronikus kormányzás más elemeivel kapcsolatos szolgáltatásokra ⁽¹⁾;
3. kiemeli a tagállami közigazgatási szervek és az Európai Unió adminisztratív szervei közötti interoperabilitás jelentőségét a közigazgatás általános korszerűsítésének részeként EU-szerte, de az uniós testületknél is annak érdekében, hogy teljesüljenek az Európa 2020 stratégiának és a stratégia „európai digitális menetrend” elnevezésű kiemelt kezdeményezésének a céljai ⁽²⁾;
4. megjegyzi, hogy az EU az interoperabilitással kapcsolatos programokra már azok első, 1995-ös bevezetése ⁽³⁾ óta komoly figyelmet fordít, és különféle uniós szervek kedvezően értékelték ezeket a tevékenységeket ⁽⁴⁾. Szorgalmazza, hogy továbbra is jellemző legyen ez az elkötelezettség és folytatódjon a közzolgáltatások korszerűsítése, támogatva a jó kormányzást és megkönnyítve a határokon és ágazatokon átnyúló együttműködést;
5. üdvözli az Európai Tanács 2013. október 24–25-i következtetéseit, amelyekben javasolják a közigazgatás korszerűsítésének folytatását, különös tekintettel az olyan elektronikus szolgáltatásokra, mint az e-kormányzás, az egészségügy, az e-számlázás és az e-közbeszerzés, és hangsúlyozzák, hogy az ilyen szolgáltatások között gondoskodni kell az interoperabilitásról, aminek köszönhetően Európa-szerte több és jobb digitális szolgáltatás áll majd a polgárok és a vállalkozások rendelkezésére, a közzférában pedig költségmentesítésre, illetve hatékonyabb, átláthatóbb és színvonalasabb szolgáltatásokra lehet számítani;

⁽¹⁾ Lásd: CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010.

⁽²⁾ Az európai digitális menetrend, európai bizottsági közlemény, COM(2010) 245 final, 2010. augusztus 28.

⁽³⁾ Az első jogi aktus ezen a területen a Tanács 1995. november 6-i 468/1995/EK határozata a Közösségekben az igazgatási rendszerek közötti tematikai adatcseréhez (IDA) nyújtott közösségi hozzájárulásról.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása a versenyképes egységes digitális piacról – az e-kormányzat mint élenjáró kezdeményezés (2012. április 3.).

6. kiemeli az Európai Bizottság 2011., 2012. és 2013. évi éves növekedési jelentéseinek eredményeit, melyek rámutatnak, hogy az európai közigazgatási szervek működésének színvonala közvetlen hatást gyakorol a gazdasági környezetre, és ezáltal fontos szerepe van a növekedés, a versenyképesség és a termelékenység előmozdításában. Ezért hangsúlyozza a közigazgatási szervek mielőbbi és átfogó korszerűsítésének fontosságát;

7. hangsúlyozza, hogy a 28 európai uniós tagállam és az uniós jogszabályok által közvetlenül érintett más országok több mint 100 000 helyi és regionális önkormányzata alapvetően fontos szolgáltatók a nagyközönség és a vállalkozások számára, ezért a közszolgáltatásokat érintő kezdeményezések kidolgozásakor mindig meg kell hallgatni és figyelembe kell venni a véleményüket;

8. üdvözli az európai közigazgatási szervek, üzleti vállalkozások és polgárok rendelkezésére álló interoperabilitási megoldásokról szóló uniós programra (ISA2) tett javaslatot, amelyet az európai digitális piac megvalósítása felé is fontos lépésnek tart⁽⁵⁾. A koherencia és a szinergiák maximalizálása érdekében fontosnak tartja azonban, hogy a program összhangban legyen más releváns szakpolitikákkal, így az európai szemeszterrel, a Horizont 2020 programmal, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel (CEF), az európai digitális menetrend interoperabilitásra és szabványokra vonatkozó II. pillérével, az európai interoperabilitási stratégiával, az európai interoperabilitási kerettel és ezek jövőbeli frissítéseivel;

Úton az EU-ban működő közigazgatási szervek interoperabilitása felé

9. megjegyzi, hogy több tanulmány is arra az eredményre jutott, hogy a tagállami kormányoknak még sokat kell tenniük annak érdekében, hogy a vállalkozások és a magánszemélyek számára problémamentes hozzáférést garantáljanak az online közszolgáltatásokhoz, még az adott ország területén is (a mutató jelenleg az összes szolgáltatás 72 %-ánál áll), míg más uniós országok állampolgárai a határokon átnyúló közszolgáltatásoknak kevesebb mint a felét (42 %) tudják elérni⁽⁶⁾;

10. hangsúlyozza, hogy az európai szint igen fontos szerepet játszik a legjobb gyakorlatokra vonatkozó iránymutatások összehangolásában és terjesztésében olyan új területeken, mint az elektronikus közszolgáltatások és ezek határokon átnyúló interoperabilitása;

11. hangsúlyozza az előnyöket, azaz az alacsonyabb költségeket, valamint a végtermék újrahasználhatóságát és rugalmasságát a nyílt szabványok alkalmazásának köszönhetően;

12. ezért szorgalmazza, hogy ösztönözzék az uniós és tagállami e-szolgáltatások átfogó, ágazatokon és határokon átnyúló interoperabilitását nemzeti, regionális és helyi szinten, adott esetben minden érdekelt ország számára lehetővé téve, hogy csatlakozzanak ehhez a rendszerhez;

13. üdvözli, hogy a határozattervezet az e-kohéziós kezdeményezésre épül, amelynek célja, hogy a kedvezményezettek és a megfelelő testületek közötti elektronikus adatcsere révén egyszerűsítse és ésszerűsítse a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politika végrehajtását;

14. megérti a határozattervezet óvatosságát a tekintetben, hogy az ágazatspecifikus interoperabilitási szemlélet azzal a kockázattal jár, hogy nemzeti vagy ágazati szinten eltérő vagy nem kompatibilis megoldások születnek, ez pedig olyan új elektronikus akadályokat képez, amelyek akadályozzák a belső piac zökkenőmentes működését, az ahhoz kapcsolódó szabad mozgást és a piaci versenyképességet;

⁽⁵⁾ Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az európai közigazgatási szervek, üzleti vállalkozások és polgárok rendelkezésére álló interoperabilitási megoldásokra vonatkozó program (ISA2) létrehozásáról – Az interoperabilitás mint a közzféra korszerűsítésének eszköze, Brüsszel, 2014. június 26., COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD).

⁽⁶⁾ eGovernment Benchmark Framework 2012-2015 Method paper July 2012, Final Report: A study prepared for the European Commission DG Communications Networks, Content & Technology, elérhetőség: https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/eGovernment%20Benchmarking%20method%20paper%20published%20version_0.pdf

15. üdvözli az ISA2 program elkötelezettségét amellelt, hogy ösztönözze és adott esetben támogassa a meglévő interoperabilitási megoldások részleges vagy teljes szabványosítását, és ebben együttműködjön egyéb szabványügyi tevékenységekkel mind uniós szinten, mind pedig európai és más nemzetközi szabványügyi testületekben;

16. megjegyzi, hogy az interoperabilitásra vonatkozó jogszabályokat ki kellene terjeszteni a magánszemélyekre és a vállalkozásokra ⁽⁷⁾, ezért szorgalmazza, hogy az ISA2 program legyen nyitottabb a nem kormányzati ágazatok felé;

17. felhívja a figyelmet arra, hogy a felhőalapú szolgáltatások igen komoly bizalmat élveznek ⁽⁸⁾, de rámutat, hogy az ilyen szolgáltatások fizikai jellege miatt feltétlen elsőbbséggel kell kezelni az interoperabilis rendszerek biztonságos és integrált működésének kérdéseit;

18. hangsúlyozza, hogy az e-kormányzás interoperabilitásához nemcsak kompatibilis rendszerekre van szükség (M2M-megoldások), de arra is, hogy a közszolgálatok képesek legyenek szorosan együttműködni az információs rendszerekkel, és a nagyközönség tisztában legyen a rendszer kínálta lehetőségekkel. Ezért az RB azt ajánlja, hogy az ISA2-programba építsenek bele digitális és nyelvi készségeket érintő humán kapacitásbővítéssel, illetve figyelemfelkeltéssel kapcsolatos elemeket, ahogy azt más jogszabályokban is javasolták ⁽⁹⁾;

Alkalmazási kör

19. üdvözli a javasolt ISA2 program alkalmazási körét, amely a közigazgatás valamennyi szintjére, az európai, a helyi, a regionális és a nemzeti szintre egyaránt kiterjed, és elkötelezi magát amellelt, hogy figyelembe veszi az adott szinteken jelentkező igényeket, valamint – adott esetben – a polgárok és az üzleti vállalkozások szempontjait ⁽¹⁰⁾;

20. megjegyzi, hogy a miniszterek több miniszteri nyilatkozatban ⁽¹¹⁾ is felszólították az Európai Bizottságot arra, hogy könnyítse meg a tagállamok közötti együttműködést olyan, határokon és ágazatokon átnyúló interoperabilitási intézkedések végrehajtása révén, melyek hatékonyabb és biztonságosabb közszolgáltatásokat tesznek lehetővé;

21. ezért üdvözli azt a rendelkezést, hogy a többi uniós intézmény és szerv, valamint a nemzeti, regionális és helyi közigazgatási szervek korlátlanul felhasználhatják a kifejlesztett interoperabilitási megoldásokat, így segítve elő az említett szervek közötti határokon és ágazatokon átnyúló kapcsolattartást ⁽¹²⁾;

22. üdvözli, hogy az ISA2-t megnyitják az Európai Gazdasági Térség és a tagjelölt országok felé, ezzel is támogatva uniós integrációjukat. Ajánlja azonban, hogy – tekintettel más partnerállamok esetleges érdeklődésére és a jó kormányzást ösztönző megoldások terjesztésére nyíló lehetőségekre – nyissák meg az ISA2 finanszírozását más partnerállamok, elsősorban a keleti és az euromediterrán partnerségben részt vevő országok felé is;

23. némileg korlátozónak és homályosnak tartja ugyanakkor azt a rendelkezést, hogy a nemzeti közigazgatási szervek munkáját az európai strukturális és beruházási alapok keretében rendelkezésre álló konkrét eszközök segíthetik, és kéri e javaslat részletesebb kifejtését;

⁽⁷⁾ COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD), 10. o.

⁽⁸⁾ Lásd: „A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában”, európai bizottsági közlemény, COM(2012) 529.

⁽⁹⁾ Lásd különösen az 1303/2013/EU rendeletet.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 367 final, 29. pont.

⁽¹¹⁾ Lásd a 2005. november 24-én Manchesterben, a 2007. szeptember 19-én Lisszabonban, a 2009. november 18-án Malmőben és a 2010. április 19-én Granadában elfogadott nyilatkozatokat.

⁽¹²⁾ COM(2014) 367 final, a határozat 1. cikkének (2) bekezdése.

Az interoperabilitás felé vezető lépések összehangolása

24. elismeri, hogy az európai interoperabilitási stratégia és az európai interoperabilitási keret bevezetésének köszönhetően előrelépések történtek az európai közszolgálatok közötti interoperabilitás terén, és azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság rendszeresen készítsen jelentést a közszolgálati interoperabilitás szintjéről a különböző tagállamokban, az EGT-országokban és a tagjelölt országokban, és ágazatokon átnyúló elemzésekről is gondoskodjon, így emelve ki a legjobb gyakorlatokat és alkalmazva a nyitott koordinációs módszert ezen a területen;

25. szorgalmazza, hogy az elektronikus közigazgatási szolgáltatások ágazatokon és határokon átnyúló interoperabilitásának jelenlegi alakulását EU-szerte, valamint helyi és regionális szinten is sorolják a program hatásainak mérése céljával a folytatólagos munkaprogramban fejlesztendő mutatók közé;

26. tekintettel az ISA2 programról szóló konzultáció során tapasztalt alacsony válaszadási hajlandóságra a tagállamok részéről⁽¹³⁾, azt javasolja, hogy az Európai Bizottság igyekezzon mind a tagállamokat, mind pedig a szubnacionális hatóságokat szorosabban bevonni az ISA2 program felülvizsgálatába;

27. üdvözli, hogy a többnyelvűséget az ISA2 program egyik legfontosabb elvének tekintik⁽¹⁴⁾, és szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság fordítson kellő figyelmet többnyelvű megoldások kidolgozására, amivel több lehetőséget biztosít a végfelhasználóknak arra, hogy anyanyelvükön használják a szolgáltatásokat;

28. tekintettel a tárolt és feldolgozott adatokkal való visszaélés lehetőségére, illetve a társadalmi és politikai következményekre, amellet szól, hogy az alkalmazás biztonságát külön említsék meg az ISA2 program keretében finanszírozott intézkedésekre általánosan érvényes elvek között;

29. mivel az ISA2 programot megelőző programokhoz tartozó intézkedések végrehajtását gyakran nehézkes közbeszerzési eljárások akadályozták, szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, miként lehetne javítani ezen a helyzeten úgy, hogy közben ne sérüljön a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elve és az árstabilitás elve;

30. utal arra, hogy – miként már több ízben kifejezte – támogatja az új közös keretek kidolgozását az ISA2-re vonatkozó határozattervezeten belül, és erőforrás-hatékonyabb megközelítést szorgalmaz, amely újabb infrastruktúrák kiépítése helyett inkább a jelenlegiek frissítésére és bővítésére összpontosít;

31. kijelenti, hogy a javaslat összhangban van a szubszidiaritás és az arányosság elvével, de rámutat arra, hogy a tagállamok, valamint helyi és regionális önkormányzataik tényleges bevonása az ISA2 programba alapvető jelentőséggel bír a program céljainak maradéktalan elérése, továbbá a szubszidiaritás elve tiszteletben tartásának biztosítása szempontjából a program végrehajtása során;

32. ezért megjegyzi, hogy szorosan együtt kell működni minden közigazgatási szinttel, különösen pedig a polgárokhoz legközelebb álló és a legtöbbféle szolgáltatást kínáló kormányzati szinttel: a helyi és regionális önkormányzatokkal;

33. üdvözli azt a törekvést, hogy az ISA2-intézkedéseket olyan esetekre korlátozzák, amelyek kimutatható európai többletértékkel rendelkeznek és érezhetően előmozdítják az uniós szakpolitikák és jogszabályok megerősítését és végrehajtását, aminek köszönhetően számottevő szinergiák érhetők el a határokon és ágazatokon átnyúló összehangolás révén.

⁽¹³⁾ A 2013 novemberében tartott konzultációk során a 28 tagállamból 16 válaszolt, lásd: COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD), 10. o.

⁽¹⁴⁾ COM(2014) 367 final, 4. cikk.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(19) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(20) <u>A számítási felhőben tárolt adatok és felhasználásuk biztonsága is olyan terület, amelyet az ISA2 program hatálya alá kell vonni.</u>

2. módosítás

(28) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(28) Az 1303/2013/EU rendelet egyik tematikus célkitűzése „a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás”. Ezzel összefüggésben az ISA2 programnak kapcsolódnia kell a közigazgatási rendszerek korszerűsítését elősegítő egyéb programokhoz és kezdeményezésekhez, így az európai digitális menetrendhez (DAE), és az olyan hálózatokhoz, mint az Európai Közigazgatási Hálózat (EUPAN), és szinergiákra kell törekednie velük.	(28) Az 1303/2013/EU rendelet egyik tematikus célkitűzése „a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás”. Ezzel összefüggésben az ISA2 programnak kapcsolódnia kell a közigazgatási rendszerek korszerűsítését elősegítő egyéb programokhoz és kezdeményezésekhez, így az európai digitális menetrendhez (DAE), és az olyan hálózatokhoz, mint az Európai Közigazgatási Hálózat (EUPAN), és szinergiákra kell törekednie velük, <u>továbbá hozzá kell járulnia a közigazgatási szerveken belüli személyzeti kapacitásépítéshez.</u>

Indokolás

Az interoperabilitás csak úgy valósítható meg, ha a közigazgatási szervek, amelyektől ennek a végrehajtását várjuk, rendelkeznek az ehhez szükséges kapacitással. Jelenleg ez nem minden esetben van így.

3. módosítás

(29) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(29) Az európai közigazgatási szervek közötti interoperabilitás a közigazgatás valamennyi szintjét érinti, az európai, a helyi, a regionális és a nemzeti szintet egyaránt. Éppen ezért a megoldások kidolgozásakor figyelembe kell venni az adott szinteken jelentkező igényeket, valamint – adott esetben – a polgárok és az üzleti vállalkozások szempontjait.	(29) Az európai közigazgatási szervek közötti interoperabilitás a közigazgatás valamennyi szintjét érinti, az európai, a helyi, a regionális és a nemzeti szintet egyaránt. Éppen ezért a megoldások kidolgozásakor figyelembe kell venni az adott szinteken jelentkező igényeket, valamint – adott esetben – a polgárok és az üzleti vállalkozások szempontjait. <u>A helyi és regionális önkormányzatokat szorosan be kell vonni az ISA2 program felülvizsgálatába.</u>

Indokolás

Mivel a helyi és regionális önkormányzatok részt vesznek a programban és annak végrehajtásában, be kell őket vonni a felülvizsgálatba is, hiszen a többi résztvevőtől eltérő tapasztalatokkal rendelkezhetnek.

4. módosítás

(30) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(30) A nemzeti közigazgatási szervek munkáját az európai strukturális és beruházási alapok keretében rendelkezésre álló konkrét eszközök segíthetik. Az ISA ² program keretében megvalósuló szoros együttműködéssel maximalizálni lehet az említett eszközökből származó hasznot: ehhez arról kell gondoskodni, hogy a támogatásban részesülő projektek összhangban legyenek az olyan EU-szerte érvényes interoperabilitási keretekkel és előírásokkal, mint az európai interoperabilitási keret (EIF).	(30) A nemzeti, <u>regionális és helyi</u> közigazgatási szervek munkáját az európai strukturális és beruházási alapok keretében rendelkezésre álló konkrét eszközök segíthetik. Az ISA ² program keretében megvalósuló szoros együttműködéssel maximalizálni lehet az említett eszközökből származó hasznot: ehhez arról kell gondoskodni, hogy a támogatásban részesülő projektek összhangban legyenek az olyan EU-szerte érvényes interoperabilitási keretekkel és előírásokkal, mint az európai interoperabilitási keret (EIF).

5. módosítás

(32) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(32) Mérlegelni kell, hogy az előcsatlakozási alapok esetlegesen felhasználhatók legyenek a tagjelölt országok ISA2 programban való részételének finanszírozására, valamint hogy a programból származó megoldások a szóban forgó országokban később alkalmazásra kerüljenek.	(32) Mérlegelni kell, hogy az előcsatlakozási alapok esetlegesen felhasználhatók legyenek a tagjelölt országok ISA2 programban való részételének finanszírozására, valamint hogy a programból származó megoldások a szóban forgó országokban később alkalmazásra kerüljenek. <u>Ha a keleti vagy az euromediterrán partnerség országait az európai átjárhatósági normák elfogadására szeretnénk ösztönözni, akkor – amennyiben ebben részt kívánnak venni – bizonyos ISA2 pénzügyi keretösszegeket elérhetővé kell tenni számukra.</u>

6. módosítás

2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
E határozat alkalmazásában: (1) „interoperabilitás”: az a képesség, mely révén az egymástól elkülönülten működő és eltérő felépítésű szervezetek együtt tudnak működni kölcsönösen előnyös, konszenzuson alapuló, közös célok érdekében, és amely magában foglalja a szervezetek egyedi munkafolyamatait követő, saját adatátviteli információs és kommunikációs (IKT) rendszereiken keresztül bonyolított ismeret- és információátadást is;	E határozat alkalmazásában: (1) „interoperabilitás”: az a képesség, mely révén az egymástól elkülönülten működő és eltérő felépítésű szervezetek együtt tudnak működni kölcsönösen előnyös, konszenzuson alapuló, közös célok érdekében, és amely magában foglalja a szervezetek egyedi munkafolyamatait követő, saját adatátviteli információs és kommunikációs (IKT) rendszereiken keresztül bonyolított ismeret- és információátadást is; (2) <u>„európai közigazgatási szervek”: közigazgatási szervek uniós, nemzeti, regionális vagy helyi szinten;</u>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(2) „interoperabilitási megoldás”: az egymástól elkülönülten működő és eltérő felépítésű szervezetek közötti együttműködés elősegítésére szolgáló közös keretek, közös szolgáltatások és általános jellegű eszközök, amelyek finanszírozása és fejlesztése vagy kizárólag az ISA²-program keretében, vagy más uniós kezdeményezésekkel együttműködésben történik, az európai közigazgatási szervek meghatározott szükségletei alapján.</p>	<p>(23) „interoperabilitási megoldás”: az egymástól elkülönülten működő és eltérő felépítésű szervezetek közötti együttműködés elősegítésére szolgáló közös keretek, közös szolgáltatások és általános jellegű eszközök, amelyek finanszírozása és fejlesztése vagy kizárólag az ISA²-program keretében, vagy más uniós kezdeményezésekkel együttműködésben történik, az európai közigazgatási szervek meghatározott szükségletei alapján.</p>
<p>(3) „megoldásinkubátor”: interoperabilitási megoldások kidolgozásához, illetve az interoperabilitási megoldások számára a tesztelési szakaszban nyújtott támogatás, mielőtt az adott megoldás más uniós programok vagy kezdeményezések keretében alkalmazásra kerül;</p>	<p>(34) „megoldásinkubátor”: interoperabilitási megoldások kidolgozásához, illetve az interoperabilitási megoldások számára a tesztelési szakaszban nyújtott támogatás, mielőtt az adott megoldás más uniós programok vagy kezdeményezések keretében alkalmazásra kerül;</p>
<p>(4) „megoldások hídja”: teljes egészében működőképes interoperabilitási megoldások továbbfejlesztése, további támogatása, mielőtt azok egy másik uniós program vagy kezdeményezés keretében alkalmazásra kerülnek;</p>	<p>(45) „megoldások hídja”: teljes egészében működőképes interoperabilitási megoldások továbbfejlesztése, további támogatása, mielőtt azok egy másik uniós program vagy kezdeményezés keretében alkalmazásra kerülnek;</p>
<p>(5) „közös keretrendszerek”: előírások, szabványok, módszertanok, iránymutatások, közös szemantikai eszközök és hasonló megközelítések és dokumentumok;</p>	<p>(56) „közös keretrendszerek”: előírások, szabványok, módszertanok, iránymutatások, közös szemantikai eszközök és hasonló megközelítések és dokumentumok;</p>
<p>(6) „közös szolgáltatások”: a felhasználókhöz eljutó közös végeredmény létrehozására alkalmas szervezeti és műszaki kapacitás és az annak támogatására szolgáló üzemeltetés-irányítási rendszer, amely magában foglal olyan általános jellegű operatív rendszereket, alkalmazásokat és digitális infrastruktúrákat, melyek szakpolitikai és földrajzi területre való tekintet nélkül általános felhasználói igényeket elégítenek ki;</p>	<p>(67) „közös szolgáltatások”: a felhasználókhöz eljutó közös végeredmény létrehozására alkalmas szervezeti és műszaki kapacitás és az annak támogatására szolgáló üzemeltetés-irányítási rendszer, amely magában foglal olyan általános jellegű operatív rendszereket, alkalmazásokat és digitális infrastruktúrákat, melyek szakpolitikai és földrajzi területre való tekintet nélkül általános felhasználói igényeket elégítenek ki;</p>
<p>(7) „általános eszközök”: olyan rendszerek, hivatkozási platformok, megosztott és együttműködési platformok, általános alkotóelemek, amelyek szakpolitikai vagy földrajzi területeken átnyúló közös felhasználói igényeket elégítenek ki;</p>	<p>(78) „általános eszközök”: olyan rendszerek, hivatkozási platformok, megosztott és együttműködési platformok, általános alkotóelemek, amelyek szakpolitikai vagy földrajzi területeken átnyúló közös felhasználói igényeket elégítenek ki;</p>
<p>(8) „fellépés”: már operatív szakaszba lépett projektek és megoldások, kísérő intézkedésekkel együtt;</p>	<p>(89) „fellépés”: már operatív szakaszba lépett projektek és megoldások, kísérő intézkedésekkel együtt;</p>
<p>(9) „projekt”: részletesen meghatározott feladatok adott időhatárokon belül végrehajtandó sorozata, amely szakaszos megközelítésben kezeli a felhasználói igényeket;</p>	<p>(910) „projekt”: részletesen meghatározott feladatok adott időhatárokon belül végrehajtandó sorozata, amely szakaszos megközelítésben kezeli a felhasználói igényeket;</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(10) „kísérő intézkedések”:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stratégiai és ismeretterjesztő intézkedések, — az ISA²-program irányítását támogató intézkedések, — a tapasztalatok megosztásával, valamint a bevált gyakorlatok cseréjével és előmozdításával kapcsolatos intézkedések, — a már létező interoperabilitási megoldások újbóli alkalmazását ösztönző intézkedések, — közösségépítő és kapacitásnövelő intézkedések, valamint — a többi uniós szakpolitika interoperabilitásra vonatkozó kezdeményezéseivel való szinergiateremtést célzó intézkedések; 	<p>(1011) „kísérő intézkedések”:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stratégiai és ismeretterjesztő intézkedések, — az ISA²-program irányítását támogató intézkedések, — a tapasztalatok megosztásával, valamint a bevált gyakorlatok cseréjével és előmozdításával kapcsolatos intézkedések, — a már létező interoperabilitási megoldások újbóli alkalmazását ösztönző intézkedések, — közösségépítő és kapacitásnövelő intézkedések, valamint — a többi uniós szakpolitika interoperabilitásra vonatkozó kezdeményezéseivel való szinergiateremtést célzó intézkedések;
<p>(11) „európai interoperabilitási referenciaszerkezet (EIRA)”: általános jellegű architektúra, amely interoperábilis megoldások Unió-szerte való bevezetésére vonatkozó elveket és iránymutatásokat foglal magában;</p>	<p>(1112) „európai interoperabilitási referenciaszerkezet (EIRA)”: általános jellegű architektúra, amely interoperábilis megoldások Unió-szerte való bevezetésére vonatkozó elveket és iránymutatásokat foglal magában;</p>
<p>(12) „európai interoperabilitási térkép (EIC)”: az Unió és a tagállamok által az európai közigazgatási szervek részére biztosított olyan interoperábilis megoldások tára, amelyek közös formátumúak és teljesítik az újrafelhasználási és interoperabilitási kritériumokat, és amelyek beilleszthetők az EIRA-ba.</p>	<p>(1213) „európai interoperabilitási térkép (EIC)”: az Unió és a tagállamok által az európai közigazgatási szervek részére biztosított olyan interoperábilis megoldások tára, amelyek közös formátumúak és teljesítik az újrafelhasználási és interoperabilitási kritériumokat, és amelyek beilleszthetők az EIRA-ba.</p>

7. módosítás

3. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Az ISA-program támogatja és előmozdítja a következőket:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a határokon és ágazatokon átnyúló, már létező interoperabilitási megoldások értékelése, fejlesztése, létrehozása, alkalmazása, működtetése és újbóli felhasználása; b) a határokon és ágazatokon- átnyúló, új interoperabilitási megoldások fejlesztése, létrehozása, alkalmazása, működtetése és újbóli felhasználása; c) a javasolt vagy elfogadott uniós jogszabályok IKT-vonatkozásainak értékelése; 	<p>Az ISA-program támogatja és előmozdítja a következőket:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a határokon és ágazatokon átnyúló, már létező interoperabilitási megoldások értékelése, fejlesztése, létrehozása, alkalmazása, működtetése és újbóli felhasználása; b) a határokon és ágazatokon- átnyúló, új interoperabilitási megoldások fejlesztése, létrehozása, alkalmazása, működtetése és újbóli felhasználása; c) a javasolt vagy elfogadott uniós jogszabályok IKT-vonatkozásainak értékelése;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>d) azon joghézagok azonosítása, amelyek az európai közigazgatási szervek tekintetében gátolják az interoperabilitást;</p> <p>e) az EIRA létrehozása, karbantartása és fejlesztése;</p> <p>f) az EIC létrehozása és karbantartása a már létező interoperabilitási megoldások újrafelhasználásának, valamint azon területek meghatározásának céljából, ahol még hiányoznak ilyen jellegű megoldások;</p> <p>g) a meglévő közös előírások és szabványok értékelése, naprakészen tartása és előmozdítása, valamint új közös előírások és szabványok kidolgozása, létrehozása és előmozdítása az Unió szabványügyi fórumai keretében vagy – adott esetben – európai vagy nemzetközi szabványügyi testületekkel együttműködésben; és</p> <p>h) az interoperabilitási megoldásokból származó előnyök mérésére és számszerűsítésére alkalmas mechanizmusok kidolgozása.</p> <p>Az ISA2 program továbbá új interoperabilitási megoldások tesztelése révén „megoldásinkubátor” szerepet tölt be, meglévő interoperabilitási megoldások működtetése révén pedig „megoldások hídjaként” működik.</p>	<p>d) azon joghézagok azonosítása, amelyek az európai közigazgatási szervek tekintetében gátolják az interoperabilitást;</p> <p>e) az EIRA létrehozása, karbantartása és fejlesztése;</p> <p>f) az EIC létrehozása és karbantartása a már létező interoperabilitási megoldások újrafelhasználásának, valamint azon területek meghatározásának céljából, ahol még hiányoznak ilyen jellegű megoldások;</p> <p>g) a meglévő közös előírások és szabványok értékelése, naprakészen tartása és előmozdítása, valamint új közös előírások és szabványok kidolgozása, létrehozása és előmozdítása az Unió szabványügyi fórumai keretében vagy – adott esetben – európai vagy nemzetközi szabványügyi testületekkel együttműködésben, <u>ideértve az adatátvitelre, -feldolgozásra és tárolásbiztonságra vonatkozó szabványokat is</u>; és</p> <p>h) az interoperabilitási megoldásokból származó előnyök mérésére és számszerűsítésére alkalmas mechanizmusok kidolgozása.</p> <p>Az ISA2 program továbbá új interoperabilitási megoldások tesztelése révén „megoldásinkubátor” szerepet tölt be, meglévő interoperabilitási megoldások működtetése révén pedig „megoldások hídjaként” működik.</p>

Indokolás

Az adatok átvitele, feldolgozása, valamint a tárolásbiztonság igen releváns kérdések az interoperabilitás terén, melyeket figyelembe kell venni az új szabványok kidolgozása és előmozdítása során.

8. módosítás

11. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A Bizottság és az ISA2-bizottság rendszeresen ellenőrzi az ISA2 program végrehajtását és hatását, valamint felméri a program felhasználóinak elégedettségét. A Bizottság feltárja a komplementer jellegű uniós programokkal való szinergiákat.</p>	<p>A Bizottság és az ISA2-bizottság rendszeresen ellenőrzi az ISA2 program végrehajtását és hatását, valamint felméri a program felhasználóinak elégedettségét. <u>A nemzeti és szubnacionális szintű hatóságoktól visszajelzést kérnek az ellenőrzés eredményeivel kapcsolatban.</u> A Bizottság és az <u>ISA2-bizottság</u> feltárja a komplementer jellegű uniós programokkal való szinergiákat.</p>

Indokolás

Fenn kell tartani a párbeszédet a programban részt vevő nemzeti és a szubnacionális szintű hatóságokkal.

9. módosítás

11. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottság évente beszámol az ISA-bizottságnak a program végrehajtásáról.	A Bizottság évente beszámol az ISA2-bizottságnak, <u>az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Régiók Bizottságának</u> a program végrehajtásáról, továbbá <u>a közszolgálati interoperabilitás szintjéről a különböző tagállamokban.</u>

Indokolás

Az ISA2 program végrehajtásáról történő tájékoztatást széles körben hozzáférhetővé kellene tenni. Fontos továbbá, hogy megvizsgáljuk az interoperabilitás szintjét az egyes tagállamokon belül, figyelembe véve a helyi és regionális önkormányzatok nyújtotta szolgáltatások interoperabilitását.

10. módosítás

12. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Az Unióval kötött megfelelő megállapodásaik keretében az ISA2 program nyitva áll az Európai Gazdasági Térség országai és a tagjelölt országok részvétele előtt.	(1) Az Unióval kötött megfelelő megállapodásaik keretében az ISA2 program nyitva áll az Európai Gazdasági Térség országai és a tagjelölt országok részvétele előtt.
(2) Ösztönözni kell továbbá az együttműködést az egyéb harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel és szervekkel, különösen az euromediterrán partnerség és a keleti partnerség keretében, valamint a szomszédos országokkal, különös tekintettel a Nyugat-Balkán és a fekete-tengeri régió országaira. Az ezzel kapcsolatos költségeket az ISA2 program nem fedezi.	(2) Ösztönözni kell továbbá az együttműködést az egyéb harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel és szervekkel, különösen az euromediterrán partnerség és a keleti partnerség keretében, valamint a szomszédos országokkal, különös tekintettel a Nyugat-Balkán és a fekete-tengeri régió országaira. Az ezzel kapcsolatos költségeket az ISA2 program <u>részben fedezheti nem fedezi.</u>
(3) A program támogathatja adott esetben a keretében kidolgozott megoldások harmadik országokban való újraalkalmazását.	(3) A program támogathatja adott esetben a keretében kidolgozott megoldások harmadik országokban való újraalkalmazását.

Indokolás

Annak érdekében, hogy ösztönözzük a nemzetközi együttműködést az interoperabilitás területén, biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a program részben fedezze a költségeket.

Kelt Brüsszelben, 2015. február 12-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU